

Eesti Konjunkturiinstituut
Estonian Institute of Economic Research

**Mahedana müüdnud toodangu
osakaal mahepõllumajandustoodete
toodangust Eestis 2014. aastal**

Tallinn
Detsember 2015

Tellija: Maaeluministeerium

Projektgrupi koosseis: Piret Hein, Pille Vahtramäe, Lia Lepane, Mati Reiman, Viivika Savina, Ingrid Niklus

Eesti Konjunkturiinstituut

Rävala 6 19080 Tallinn

Tel 668 1242

Fax 668 1240

E-post: eki@ki.ee

<http://www.ki.ee>

Väljaande andmete kasutamisel või tsiteerimisel tuleb viidata allikale.

Sisukord

Sissejuhatus	4
Mõisted ja lühendid.....	5
Metoodika	6
1. Üldine taust	8
2. Mahedana müüdud toodangu osakaal mahepõllumajandustoodangust	13
2.1. Piim.....	13
2.2. Liha	14
2.3. Munad	16
2.4. Mesi.....	17
2.5. Teravili.....	18
2.6. Tehnilised kultuurid.....	19
2.7. Kaunviljad.....	20
2.8. Kartul.....	21
2.9. Köögivili.....	22
2.10. Puuvili ja marjad	23
3. Mahedana müüdud toodangu osakaal mahetaime- ja -loomakasvatussaaduste müügis ja mahedana kasutuses olev mahetoodang.....	24
4. Mahetoodete sortiment ja jaehinnad kauplustes	26
Ettepanekud	32
Kokkuvõte.....	34
Lisa1. Kodumaiste mahetoidukaupade sortiment kauplustes	37
Lisa2. Kodumaiste mahetoidukaupade ja tavatoodete jaehinnad Eesti kauplustes.....	63

Sissejuhatus

Käesoleva töö eesmärgiks on välja selgitada kui suure osa Eestis toodetud mahetaimekasvatussaadustest ja maheloomakasvatussaadustest müüdi 2014. aastal mahedale viidatult. Lisaks viidi läbi kodumaiste mahetoidukaupade ja –jookide sortimendi ja jaehinna monitooring ning võrreldi saadud andmeid varasemaga.

Uuringut kasutatakse „Eesti Mahepõllumajanduse Arengukava aastateks 2014-2020“ strateegiliste eesmärkide täitmise hindamiseks. Nimetatud arengukava strateegiline eesmärk on mahepõllumajanduse konkurentsivõime parandamine ja kohaliku mahetoidu tarbimise suurendamine. Selleks on seatud järgmised eesmärgid: 1) suurendada netolisandväärtust tööjõuühiku kohta mahepõllumajanduses 12400 eurolt (hinnanguline 2013.a tase) 20500 euroni aastaks 2020 ning 2) suurendada mahetoidu regulaarsete (iga nädal) tarbijate arvu 8%-lt (2013.a tase) 20%-le aastaks 2020.

Uuringu ülesanded olid järgmised:

- määrata mahedana müüdud mahetoodangu osakaal mahetaimekasvatussaaduste tootangust;
- määrata mahedana müüdud mahetoodangu osakaal maheloomakasvatussaaduste tootangust;
- anda ülevaade kodumaiste mahepõllumajandustoodete sortimendist ja jaehindadest kaubanduses.

Töös on kasutatud Põllumajandusameti (PMA), Veterinaar- ja Toiduameti (VTA), Statistikaameti (SA), EMORi ning Eesti Konjunktuuriinstituudi (EKI) andmeid. Uuring viidi läbi 2015. aasta augustist novembrini.

Mõisted ja lühendid

Mahepõllumajanduslik tootmine on sellise tootmismeetodi kasutamine, mis on kõigis tootmis-, ettevalmistus- ja turustusetappides kooskõlas „Mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise määruses“ (EÜ nr 834/2007) sätestatud eeskirjadega.

Toode on mahepõllumajanduslikule tootmismeetodile viitava märgistusega toode juhul, kui märgistamisel, reklaamimisel või äridokumentides kasutatakse kõnealuse toote, selle koostisosade või söödamerjalide kirjeldamiseks mõisteid, millega antakse ostjale teada, et kõnealune toode, selle koostisosad või söödamerjal on valmistatud vastavalt määruses 834/2007 sätestatud eeskirjadele. Sellisel toodetud toote märgistamisel ning reklaamimisel võib kasutada nimetatud määruse lisas loetletud mõisteid ning nende tuletisi või deminutiive nagu „mahe-“ ja „öko-“ kas eraldi või kombineerituna.

Elusloomade või töötlemata põllumajandustoodete märgistamisel ja reklaamimisel võib kasutada mahepõllumajanduslikule toomisviisile viitavaid mõisteid vaid siis, kui lisaks on ka kõnealuse toote kõik koostisosad toodetud vastavalt nimetatud määruses sätestatud eeskirjadele.

Märgistamine. Mahetoit ehk ökotoit märgistatakse EL maheloga, mis on kõigil pakendatud mahetoodetel kohustuslik. Lisaks sellele võib, aga pole kohustuslik, mahetooted märgistada Eesti riikliku ökomärgiga. Mahetoodetel võib kasutada ka mõisteid „mahepõllumajanduslik“ või „ökoloogiline“. Märgistatud mahesaadused on kasvatatud üleminekuaja läbinud maal või pärinevad üleminekuaja läbinud loomadelt.

Mahedana viitamise all on käesolevas töös loetud:

- kui tootel või tootepakendil on peal Eesti ökomärk või ELi mahelogo;
- kui tootele või tootepakendile on kirjutatud, et tegemist on mahetootega/ökotootega;
- kui müümisel öeldi suuliselt, et tegemist on mahetootega;
- kui müümisel oli müügidokumentides kirjas, et tegemist on mahetootega;
- kui nt püsiklient teab juba varasemast, et tootja toodab ja müüb endiselt mahetoodangut.

EKI- Eesti Konjunkturiinstituut

SA – Statistikaamet

PMA – Põllumajandusamet

PRIA – Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet

FiBL – Forschungsinstitut für biologischen Landbau / Mahepõllumajanduse Instituut

Metoodika

Mahetoodang

Käesolevas töös kasutatakse toodangumahtude analüüsil Eestis toodetud ja üleminekuaja läbinud mahepõllumajandussaaduste ja -toidukaupade toodangut ehk seda toodangut, mida oli analüüsitava tel aastatel võimalik mahemärgiga või maheviitega müüa. Töödeldud saaduste puhul on mahetoodangu hulka loetud vaid mahetunnustusega töötlemisettevõtete poolt toodetud mahetooted.

Omatarbimise arvutamine

Erinevate mahetoodete omatarbimise arvutamisel on kasutatud Statistikaameti andmeid Eestis tarbitud toidukaupade koguste kohta (kg/l/tk elaniku kohta aastas). Eksperthinnanguna eeldati, et põllumajandussaadusi tootvates peredes tarbitakse kodus enda toodetud põhilisi toidukaupu (joogipiim, kartulid, köögivilj jms värskena või töödeldult) pere kohta keskmisest 20% enam. Maaelanikkonna keskmine leibkonna suurus on Statistikaameti värskemate andmete (2011.a rahvaloendus) alusel 2,33 liiget. EKI poolt läbiviidud tootjate küsitlusest selgus, et keskmiseks mahetootjate leibkonna suurus oli 3,48 liiget. Omatarbimine arvutati järgmiselt: vastava tootegrupi mahetootjate arv korrutati keskmise mahetootjate leibkonnaliikmete arvuga, elaniku kohta aastase tarbimiskogusega ning ülalnimetatud koefitsiendiga 1,2.

Mahetoodangu müügikogused

Maheviitega müüdnud koguste väljaselgitamiseks küsitles EKI 8-23. oktoobrini interneti teel mahetootjaid. Küsitluse valim koostati selliselt, et see sisaldas kõikide mahetoodete tootegruppide suuremaid, keskmisi ja väiksemaid tootjaid. Väikeste mahetootjate gruppi arvati potentsiaalsed mahetoodete müüjad, kelle toodangu maht ületas keskmise leibkonna tarbimise mahtu. Vaid oma pere tarbimiseks tootjad jäeti küsitluse valimist välja. Küsitluse üldkogumis oli 1686 mahetootjat, küsitlus saadeti 509 tootjale, vastused saatis 178 tootjat. Saadud küsitlustulemusi laiendati toote- ja suurusgrupiti üldkogumile.

Mahetoodangu müügikoguste arvutamisel lahutati toodangu mahust maha oma pere tarbimine, kaod, loomadele söödetud ja seemneks kasutatud kogused. Kadudena arvestati Statistikaameti andmeid iga tootegrupi kohta viimasel kolmel aastal keskmiselt. Loomasöödaks kasutatud teravilja-, kaunvilja- ja piimakoguste arvutamisel kasutati loomade söödatarbimise andmeid, mis saadi Ökoloogiliste Tehnoloogiate Keskuse poolt läbiviidud uuringust „Mahetootmisele ülemineku ja mahetoetuse mõju põllumajandusettevõtete tootmis- ja majandusnäitajatele“, Maaülikooli söödateadlastelt ja suurematelt mahetootjatelt. Teiste loomasöödaks kasutatud mahetoodete puhul kasutati Statistikaameti bilanssidest keskmisi näitajaid viimasel kolmel aastal.

Mahedale viidatult müüdnud koguste leidmisel kasutati küsitlusest saadud hinnanguid ja mahetoodangu üldisi müügikoguseid.

Mahetoodangu müügikäive

Mahetoodangu müügikäive tähendab käesolevas uuringus mahepõllumajandussaaduste müügist saadud müügikäivet ehk tegemist on esmatootja tasemega. Mahetootja poolt müüdnud müügikogused on korrutatud mahetoodete tootjahindadega. Nt maheteravilja puhul on arvestustes kasutatud

maheteravilja, mitte mahejahu või maheleiva hindasid. Mahekartuli jt värskete saaduste puhul on kasutatud samuti tootjahindu, mitte hindu jaekaubanduses.

Mahedalt kasutuses

Mahedalt kasutuses olevate koguste väljaselgitamisel liideti mahedale viidatult müüdud kogustele, seemneks ja loomasöödaks kasutatud kogused ning omatarbimine. Välja jäeti kaod ja tavatootena müüdud kogused.

Sortimendi- ja jaehinnaaatus

EKI viis 2015. aasta septembris kodumaiste mahetoidukaupade ja –jookide sortimendivaatluse viies suurema mahetoodete valikuga Tallinna kaupluses: Ökosahvris (Mulla tn 6a), Biomarketis (Viru Keskus), Mahemarketis (Mustamäe tee 3a), Järve Selveris ja Talu Toidab müügiälal Haabersti Rimis ning Eesti ühes suuremas toidukaupade kaupluses Ülemiste Rimis. Vaatluse käigus registreeriti kodumaise mahetoote nimetus, tootja, pakendi suurus ja hind. Eraldi tootenimetusega loeti ära kõik kohalikud mahetooted, mille nimetus, tootja või pakendi suurus oli erinev. Maitse- ja ravimtaimede sortimenti vaadati ka 5 apteegist: Ülikooli Apteek, Euroapteek, Benu, Apotheka ja Südameapteek. Lisaks saadi Ökosahvrist infot selle kohta, milliseid mahetooted müüdi 2015. aasta varasematel kuudel. Varasemate aastate 2-4 vaatluse andmetega võrreldavuse saavutamiseks lisati need septembri vaatlusandmetele ja selliselt leiti 2015. aasta sortimendi laius. 2015. aasta jaehinnad on septembri seisuga. Mahetoodetega võrdlemiseks koguti ka mõningate sarnaste ja sama suurte pakenditega tavatoodete hinnad Tallinnas kolmest suurest ketikauplusest: Järve Selverist, Sikupilli Prismast ja Ülemiste Rimist ning maitse- ja ravimtaimede osas eespoolnimetatud apteekidest. Tavatoodete hulgast valiti võrdluseks Eesti tootjate, üksikjuhtudel Eesti pakendajate, tooted.

Mõned arvestusmeetodid on täpsemalt selgitatud tootegruppide peatükkides.

Mahedana müüdnud toodangu osakaal mahepõllumajandustoodete toodangust Eestis 2014. aastal

1. Üldine taust

Mahepõllumajandusmaa pind maailmas üha suureneb. Maailmas oli FiBL/IFOAMI¹ andmetel 2013. aastal 43,1 mln hektarit mahepõllumajandusmaad (2012.a 37,5 mln ha), sealhulgas üleminekuajal maa. Sellest 40% oli Okeaanias, 27% Euroopas, 15% Lõuna-Ameerikas, 8% Aasias, 7% Põhja-Ameerikas ja 3% Aafrikas. Euroopas moodustas mahemaa kogu põllumajandusmaast 2,4%, Euroopa Liidus 5,7%.

Mahetoidukaupade ja –jookide müük maailmas suureneb samuti pidevalt ning ulatus 2013. aastal 54,2 mld euronit. Sellest 43% moodustas müük USA-s ja 40% EL-s. Suurim mahetoidukaupade turuosa oli Taanis (8%), Šveitsis (6,9%) ja Austrias (6,5%).

Eestis võetakse kasutusse pidevalt uut põllumajandusmaad. 2014. aastal suurenes kasutatav põllumaa 974,8 tuhande hektarini, kasv eelmise aastaga võrreldes oli 0,9%. Võrreldes 10 aasta tagusega oli kasutatava põllumajandusmaa pind 23,0% suurem. Veelgi kiiremas tempos on suurenenud mahepõllumajandusmaa pind – 2014. aastal oli kasutuses 157,8 tuhat hektarit mahepõllumajandusmaad, sellest 136,5 tuhat hektarit oli üleminekuaja läbinud ning 19,4 tuhat hektarit oli üleminekuajal. Kasutatava mahepõllumajandusmaa pind on järjepidevalt igal aastal kasvanud ning kasvutempo on kiirem kui kogu põllumajandusmaa pinna suurenemisel, mistõttu suureneb ka mahepõllumajandusmaa osakaal kogu põllumajandusmaas. 2014. aastal moodustas mahepõllumajandusmaa 16,2% kasutatavast põllumajandusmaast (2013.a 15,9%; 2004.a 5,7%). Märgistatult müüdavaid mahetooteid sai 2014. aastal toota 14,2%-l põllumajandusmaast (2013.a 13,6%, 2004.a 3,2%).

Tabel 1.1. Põllumajandusmaa ja mahepõllumajandusmaa Eestis* (tuh ha)

	Põllumajandusmaa (tuh ha)					Osakaal kogu põllumajanduses (%)			
	2004	2012	2013	2014	Muutus	2004	2012	2013	2014
					'14/'13 ± %				
Põllumajandusmaa kokku	792,4	955,9	965,9	974,8	0,9	100	100	100	100
sh mahepõllumajandusmaa	45,5	144,0	153,3	157,8	2,9	5,7	15,1	15,9	16,2
sh üleminekuaja läbinud	25,3	120,0	129,8	136,5	5,0	3,2	12,7	13,6	14,2
üleminekuajal olev	20,7	22,2	21,5	19,4	-9,9	2,5	2,4	2,3	2,0

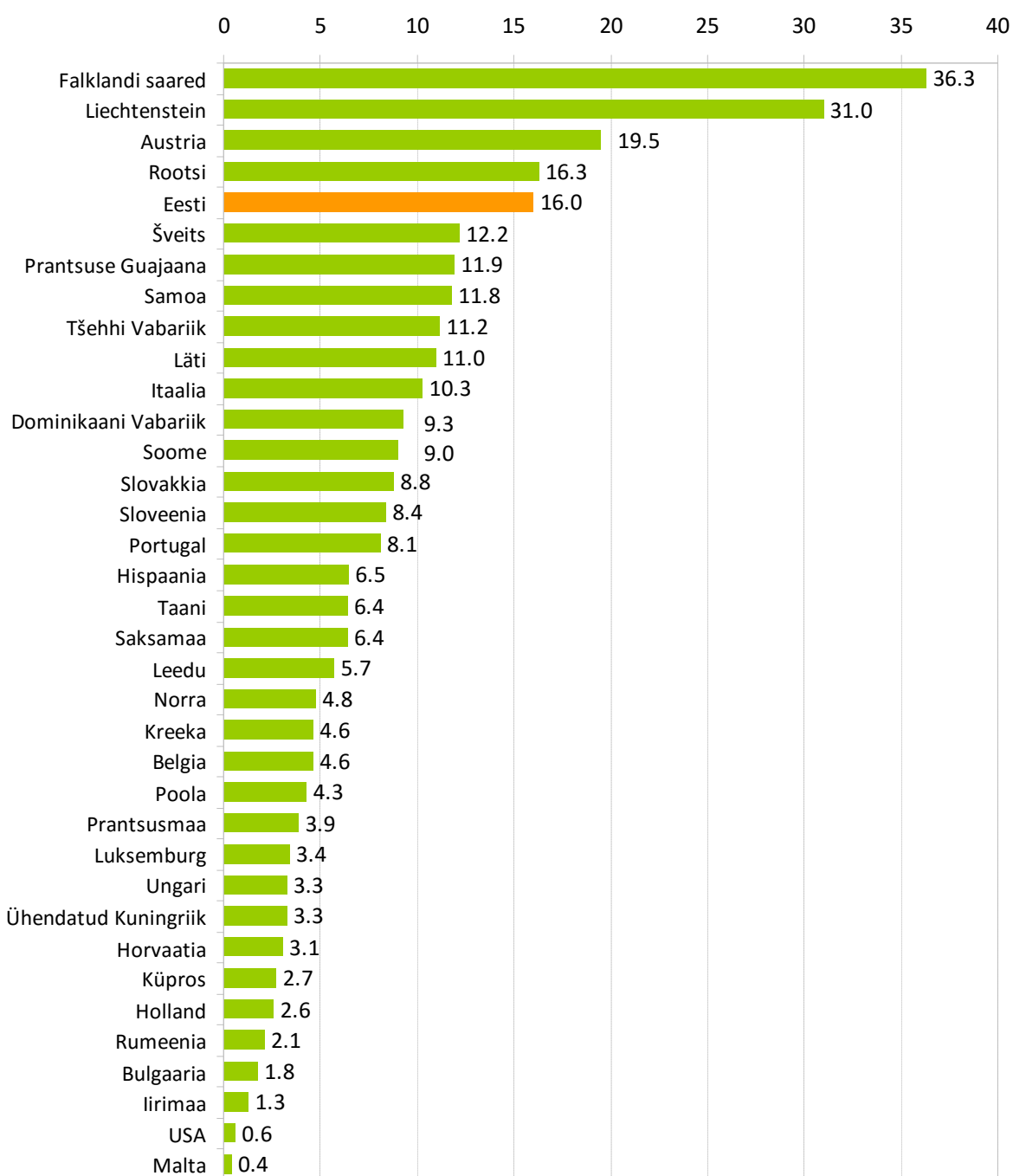
*kasutatav põllumajandusmaa; kasutatav mahepõllumajandusmaa. Mõlemal sealhulgas põllumajandustootmises mittekasutatav maa, mida säilitatakse heades põllumajanduse ja keskkonnatingimustes (nt karjatamine mittepõllumajanduslikel maadel)

Allikad: SA, PMA

¹ FiBL & IFOAM (2015): The World of Organic Agriculture 2015. Statistics & emerging trends. Frick and Bonn

Joonis 1.1. Mahepõllumajandusmaa osakaal kogu põllumajandusmaas 2013.a* (%)

* valik maailma ja Euroopa riikidest

Allikad: FiBL, IFOAM

Rahvusvahelises võrdluses on Eesti 2013. aasta andmete järgi mahepõllumajandusmaa (sh üleminekuajal olev maa) hektarite poolest EL-i riikide seas 18. kohal, maailmas 36. kohal, mahepõllumajandusmaa osakaalu (2013.a 16,0%) poolest kogu põllumajandusmaast EL-is 3. kohal, maailmas 5. kohal.

Tabel 1.2. Loomade, lindude ja mesilasperede ning maheloomade, -lindude ja -mesilasperede arv Eestis aasta lõpus

	Arv (tuh pead)					Muutus '14/'13 ± %	Osakaal koguarvus (%)			
	2004	2012	2013	2014	2004		2012	2013	2014	
Veised	249,8	246,0	261,4	264,7	1,3	100,0	100,0	100,0	100,0	
sh maheveised	6,3	29,2	32,8	35,2	7,3	2,5	11,9	12,5	13,3	
maheveised üleminekuajal	3,8	2,3	2,8	2,3	-17,1	1,5	0,9	1,1	0,9	
sh lüpsilehmad	116,5	96,8	97,9	95,6	-2,3	100,0	100,0	100,0	100,0	
sh mahelüpsilehmad	2,3	2,8	2,5	2,1	-15,5	2,0	2,9	2,6	2,2	
mahelüpsilehmad ülemin.	0,7	0,2	0,1	0,0	-92,0	0,6	0,2	0,1	0,0	
Sead	340,1	375,1	358,7	357,9	-0,2	100,0	100,0	100,0	100,0	
sh mahesead	0,3	1,0	0,9	1,5	67,0	0,1	0,3	0,2	0,4	
mahesead üleminekuajal	0,1	0,1	0,02	0,02	5,3	0,02	0,03	0,01	0,01	
Lambad	38,8	76,8	81,8	85,2	4,2	100,0	100,0	100,0	100,0	
sh mahelambad	7,2	45,3	45,8	40,5	-11,5	18,4	59,0	56,0	47,6	
mahelambad üleminekuajal	3,7	3,0	1,8	0,9	-47,3	9,5	3,9	2,2	1,1	
Kitsed	2,9	4,6	5,0	4,6	-8,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
sh mahekitsed	0,3	0,7	1,0	1,0	1,2	9,4	14,9	20,1	22,2	
mahekitsed üleminekuajal	0,1	0,2	0,02	0,1	244,4	2,5	4,4	0,4	1,4	
Kodulinnud	2183,0	2170,9	2139,2	2339,6	9,4	100,0	100,0	100,0	100,0	
sh mahekodulinnud	3,1	29,3	27,6	41,5	50,3	0,1	1,4	1,3	1,8	
mahekodulinnud üleminekuajal	1,8	1,3	0,9	0,6	-38,7	0,1	0,1	0,04	0,03	
Küülikud	..	..	..	..	..	100,0	100,0	100,0	100,0	
sh maheküülikud	0,4	0,3	1,5	2,1	41,6	..	..	..	..	
maheküülikud üleminekuajal	0,1	0,1	0,01	0,04	236,4	..	..	..	..	
Hobused	5,1	6,2	6,3	6,3	0,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
sh mahehobused	0,4	2,0	2,1	2,1	-0,5	8,0	32,0	32,6	32,5	
mahehobused üleminekuajal	0,5	0,1	0,1	0,1	-6,3	10,6	1,4	1,3	1,2	
Mesilaspered	32,7	41,4	39,0	44,4	13,8	100,0	100,0	100,0	100,0	
sh mahemesilaspered	0,3	0,8	1,1	1,7	57,9	0,9	1,8	2,7	3,8	
mahemesilaspered ülemin.	0,1	0,1	0,5	0,1	-85,6	0,3	0,3	1,2	0,2	

Muutuste ja osakaalude arvutused on tehtud täisarvudega.

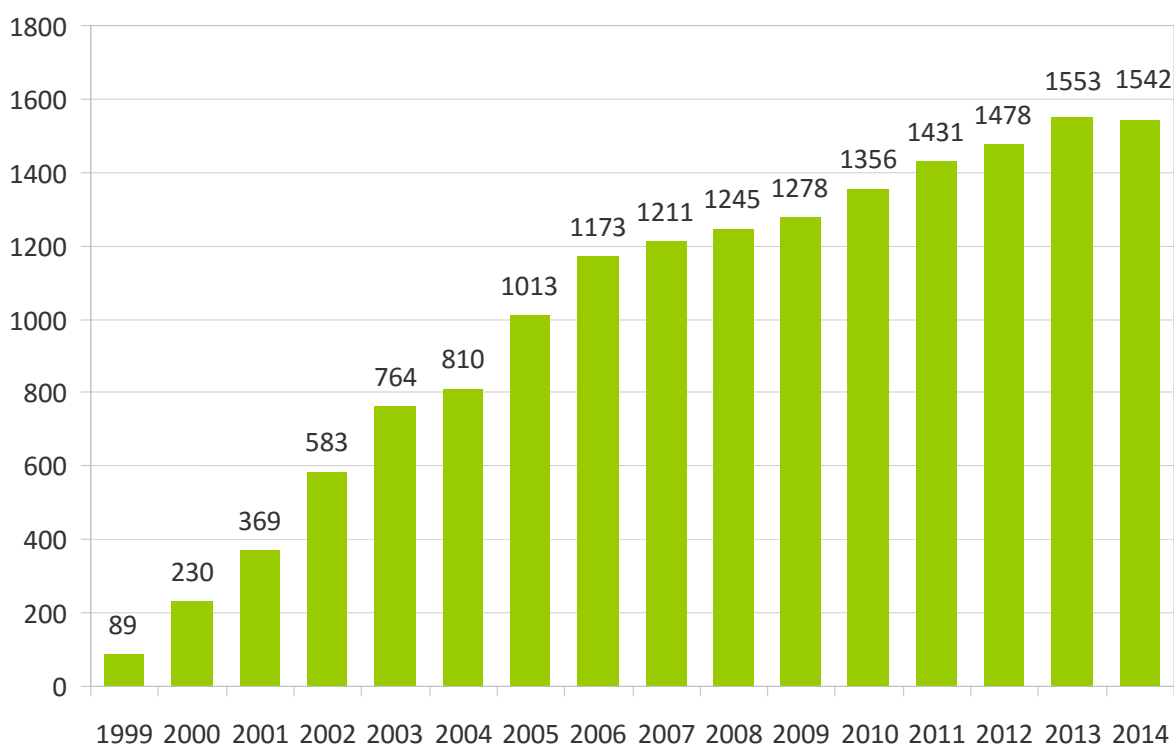
Allikad: SA, PMA

Maheloomade arvukuselt on Eestis viimastel aastatel esireas olnud lambad ja veised. Kuid 2014. aastal suurenes mahekodulindude arv 41,5 tuhande peani ning sellega tõusid mahekodulinnud maheloomade arvukuselt esikohale. Mahelammaste arv kahanes 2014. aastal eelmise aastaga võrreldes 11,5% 40,5 tuhande peani, maheveiste arv suurenes aga 7,3% 35,2 tuhande peani. Mahesigade, -kitsede, -küülikute ja -mesilasperede arvukus on tõusutrendil, mahehobuste arvu kasv on stabiliseerunud.

Maheloomade osakaal kogu loomade arvus on Eestis suurim endiselt lammaste osas (2014.a 47,6%), märkimisväärselt suur on see ka hobuste (2014.a 32,5%), kitsede (2014.a 22,2%) ja veiste osas (2014.a 13,3%). Väikseim maheloomade osakaal on sigade puhul (2014.a 0,4%). Üleminekuajal olevate loomade arvu ja turuolukorra järgi võib eeldada, et mahekitsede ja –küülikute arvukus on kasvutrendis, teistel püsib stabiilne või väheneb.

2014. aasta lõpus oli Eesti Mahepõllumajanduse registris² 1542 mahetootjat (2013.a 1553; 2012.a 1478). Mahetootjate arv kahanes Eesti ajaloos esmakordselt (-0,7%). Maheturu arengut Eestis on aastaid piiranud mahetöötajate vähesus, kuid olukord paraneb aasta-aastalt. Juurde tuleb nii mahetootjaid, kes on hakanud oma tooteid ise töötlemata kui ka ainult töötlemisega tegelevaid ettevõtteid. Suurem osa neist toodavad mahetooteid aga väga väikeses mahus.

Joonis 1.2. Mahetootjate arv Eestis

Allikas: PMA

Tabel 1.3. Mahepõllumajandusliku käitlemisega tegelevate ettevõtete arv Eestis (aasta lõpu seis)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Mahetöötajad**, pakendajad	41	52	64	81	90	113	125
sh mahetöötajad**	40	48	61	74	86	101	109
Ladustajad, turustajad	10	36	62	80	101	106	109
Käitlejad kokku	51	88	126	161	191	219	234

* 17.juuni seisuga

**kuni 2012.a võib sisaldada ka mõningaid ainult mahetoodete märgistajaid

Allikas: PMA

² <http://jis.agri.ee:22001/jisweb/forms/mainframe.htm>

Mahetoodete käitlemisega tegelevate ettevõtjate arv Eestis oli Maheregistri andmetel 2014. aasta lõpus 219, kasv võrreldes eelmise aastaga oli 14,7%. Nende arvu suurenemine on 2015. aastal jätkunud. Ligi pooled (52%) mahetoodete käitlejad tegelesid 2014. aastal mahetoodete töötlemise ja/või pakendamisega ning teine pool (48%) ainult mahetoodete ladustamise ja/või turuleviimisega.

Mahetoodete töötlejaid oli 2014. aastal Eestis 101, nende arv on viimase 5 aasta jooksul suurenenud 2,5 korda. Mahetöötlejate hulka pole arvatud neid kes ainult pakendavad, ladustavad või turustavad mahetooteid, kuid on arvestatud need, kes pakuvad müügikohtades lisaks tavalistele mahetoodetele ka nt salateid, võileibu, pirukaid, praade, sooje või külmi jooke kaasaostmiseks või kohapeal tarbimiseks.

Tabel 1.4. Mahepõllumajandusliku töötlemisega** tegelevate ettevõtete arv Eestis tootegrupiti (aasta lõpu seis)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Piimatooted	3	4	4	4	7	7	7
Lihatooted	2	3	6	6	8	12	13
Teravilja- ja kaunviljatooted	10	9	11	15	16	19	20
Pagari-, pasta-, kondiitritooted	5	7	8	10	14	15	16
Köögivilja- ja kartulitooted	6	8	8	10	15	20	21
Puuvilja- ja marjatooted	11	12	13	18	22	33	37
Õlitooted	4	2	3	2	3	5	5
Taimeteed, maitsetaimed, kohvijook	6	6	8	10	13	17	17
Mesi lisandiga	1	1	1	1	1	2	1
Kalatooted	0	0	1	1	1	2	2
Sojatooted	0	0	1	0	1	1	1
Joogid	2	6	6	9	10	4	8
Maiustused, magustoidud	1	1	0	0	5	5	4
Muud (seened, idandid, seemned, suhkruvatt, pärm, kanepitooted jms)	2	2	4	3	8	8	8
Töötlejaid** kokku	40	48	61	74	86	101	109

* 17.juuni seisuga

**kuni 2012.a võib sisaldada ka mõningaid ainult mahetoodete märgistajaid

Allikas: PMA, EKI arvutused

Kõige enam mahetöötlejaid tegeles 2014. aastal puuvilja- ja marjatoodete tootmisega (37 ettevõtet), mõnevõrra vähem oli köögivilja- ja kartulitöötlejaid (21), tera- ja kaunvilja töötlejaid (20) ning taime- teede, maitsetaimede ja kohvijookide valmistajaid (17). Teistes valdkondades on mahetöötlejaid veelgi vähem. Paljud mahetöötlejad töötlevad mitmeid tootegruppe, need ettevõtted on tabelis 4 loetud mitu korda erinevate tootegruppide all.

2. Mahedana müüdnud toodangu osakaal mahepõllumajandustoodangust

2.1. Piim

Kui piima kogutoodang Eestis oli kuni 2015. aastani kasvutrendis, siis mahepiimatoodang aastatel 2012-2014 vähenes, vähenes ka mahepiimatootjate arv. Põllumajandusameti andmetel toodeti Eestis mahepiima 2014. aastal 9,3 tuhat tonni, mida oli ligi 13% vähem kui aasta tagasi ning ligi kolmandiku võrra vähem kui 2006. aastal. Selle oluliseks põhjuseks võib pidada alates 2014. aasta 1. jaanuarist jõustunud nõuet, mille kohaselt ei tohi loomi enam lõas pidada. Sellest tulenevalt lõpetasid mitmed tootjad mahepiimatootmise. Kuid endiselt mõjutab mahepiimatootmise arengut mahepiima töötlemisvõimsuste vähesus, suurem osa mahepiimast müüakse tavapiimana. Mahepiima käitlejaid on küll juurde tulnud, kuid nende toorainevajadused ei ole vastavuses mahepiima toodangumahtudega. Mahelehmapiima tootis 2014. aastal 113 tootjat (2013.a 136), mahekitsepiima 28 tootjat (2013.a 37). Mahelehmapiima tootjate arv on aastaga vähenenud ligi 17%, mahekitsepiima tootjaid oli aastatagusest 24% vähem. Mahepiima osakaal piima kogutoodangus oli 1,2%, see on viimastel aastatel langedud. Suurem osa 2014. aastal toodetud mahepiimast oli mahelehmapiim, kuid viimastel aastatel on mahekitsepiima toodang kasvutrendis. Suuremad mahelehmapiima tootjad olid 2014. aastal OÜ Lõunapiim, OÜ Saidafarm ja OÜ Heimtali Hobusekasvandus. Suuremad mahekitsepiima tootjad olid OÜ R Capital, OÜ Kalamatsi Meierei ja Tubri Kitsekasvatustalu.

Tabel 2.1. Piima ja mahepiima toodang Eestis

	Toodang (tuh tonni)					Osakaal kogutoodangus (%)			
	2006	2012	2013	2014	Muutus '14/'13 ±%	2006	2012	2013	2014
Piima kogutoodang	692,0	721,2	771,6	805,2	4,3	100,0	100,0	100,0	100,0
sh mahepiim	13,5	12,3	10,7	9,3	-12,9	2,0	1,7	1,4	1,2
sh mahelehmapiim	13,5	12,2	10,6	9,2	-13,3	2,0	1,7	1,4	1,2
mahekitsepiim	0,0	0,1	0,1	0,1	35,6	0,0	0,0	0,0	0,0

Muutuste ja osakaalude arvutused on tehtud täisarvudega.

Allikad: SA, PMA

Tabel 2.2. Mahepiima käitlejate toodang* Eestis (tonni)

	2006	2010	2011	2012	2013	2014	Muutus '14/'13 ±%
Mahepiimatooted*	..	145,0	151,8	149,4	150,9	203,3	34,7

* ei sisalda pudelis ja piimaautomaatides müüdnud joogipiima koguseid

Muutuste arvutused on tehtud täisarvudega.

Allikas: VTA

Mahepiima töötlejaid oli Eestis 2014. aastal 7 (2013.a 7), sh paar mahevõiete ja piimast magustoitade valmistajat. Kuna erinevaid mahepiimatooteid toodab liiga vähe ettevõtteid, siis pole tootegrupiti nende toodangu andmeid võimalik avaldada. 2014. aastal toodeti Eestis mahepiimatoodetest kohupiima, jogurtit, jäätist, juustu, rööska koort, keefiri, hapukoort, võid ja miksikot (hapukoorelaadne).

Nende toodete maht suurenes enam kui kolmandiku võrra. Lisaks müüdi mahejoogipiima nii pudelis, piimaautomaadis kui ka tootjate juurest otse - 2014. aastal oli mahejoogipiima müügi maht kokku hinnanguliselt 1,51 tuhat tonni. Selles sisaldub ka otseturustusvoodi alusel toodetud piim, millest on valmistatud piimatooted, mis müüdi tootja poolt otse tarbijale.

Mahepiima müügi koguse väljaarvutamisel on toodangust maha arvestatud loomadele antud piimakogused (hinnanguliselt) ja piimatootjate perede piimatarbimine toiduks ehk omatarbimine. Kokku müüdi Eestis 2014. aastal 8,9 tuhat tonni mahepiima, millest 17% müüdi mahedana, ülejäänud tavapiimana. Kui arvestada ka maheloomadele antud ja mahetootjate perede poolt tarbitud koguseid, siis oli mahedana kasutuses 21% toodetud mahepiimast.

Tabel 2.3. Mahepiima toodang, müük ja maheviitega piima osakaal

	2014
Mahepiim kokku	
Toodang, tonni	9332
sh müüdüd, tonni	8915
sh mahedana müüdüd, tonni	1556
maheviitega müüdüd, % müügi kogusest	17
mahedana kasutuses, % toodangust	21
sh mahelehmapiim	
Toodang, tonni	9216
sh müüdüd, tonni	8871
sh mahedana müüdüd, tonni	1512
maheviitega müüdüd, % müügi kogusest	17
mahedana kasutuses, % toodangust	20
mahekitsepiim kokku	
Toodang, tonni	117
sh müüdüd, tonni	44
sh mahedana müüdüd, tonni	44
maheviitega müüdüd, % müügi kogusest	100
mahedana kasutuses, % toodangust	100

Allikad: PMA, EKI

2.2. Liha

Kogu lihatoodangu ja mahelihatoodangu võrdlemisel tuleb arvestada, et selle arvutamise meetod on veidi erinev – liha kogutoodangu hulka loetakse nii Eestis tapetud loomad kui ka Eestist eksporditud elusloomad ümberarvestatuna tapakaalule. Mahelihatoodangu andmed sisaldavad ainult Eestis tapetud maheloomade koguseid. Kuna maheloomade ekspordiandmeid Eestis eraldi ei koguta, siis ei ole neid võimalik tapetud maheloomade lihakeha kaalule juurde liita. Eksporditud maheloomade kogus sisaldub liha kogutoodangus (mahe+tava). Sellest tingitult on tegelik mahelambaliha ja –veiseliha toodangu maht Eestis eksporditud maheloomade võrra siintoodust suurem (tapakaalu ümberarvestatuna).

Liha kogutoodang Eestis on viimastel aastatel kõikunud 75-80 tuhande tonni vahel. Mahelihatoodang on aga aasta-aastalt kasvanud, v.a 2012. aastal. 2014. aastal toodeti Eestis maheliha 1815 tonni, mil-

lest 84% oli veiseliha, 11% lambaliha, 3% sealih ja 2% muud lihad. Maheliha tootjate arv on viimastel aastatel püsinud suhteliselt stabiilsena, suurenenud on toodang tootja kohta. Mahelihatoodangu kasvule on positiivselt mõjunud maheliha käitlejate arvu suurenemine. 2014. aastal tootis maheveiseliha 393 tootjat (2013.a 407), mahelambaliha 240 tootjat (265), mahesealiha 22 tootjat (17), mahekitseliha 26 tootjat (26), mahelinnuliha 20 tootjat (21), maheküülikuliha 6 tootjat (4) ja mahehobuseliha 8 tootjat (8). Suuremad maheliha tootjad olid järgmised:

- maheveiseliha: OÜ Rimmi Agro, OÜ Sadala Mahe ja OÜ Clarisson;
- mahelambaliha: Kaido Ilves, OÜ Tsuru Talu ja OÜ Roosi Talu;
- mahesealiha: OÜ Mahetooted, Karmo Jürgenson ja OÜ Heleni Lastekaubad;
- mahekitseliha: Kristjaana Kirschbaum, Tubri Kitsekasvatustalu ja OÜ Kalamatsi Meierei.

Tabel 2.4. Liha ja maheliha toodang Eestis

	Toodang (tonni lihakaalus)					Osakaal kogutoodangus* (%)			
	2006	2012	2013	2014	Muutus '14/'13 ±%	2006	2012	2013	2014
Liha kogutoodang	69400	78400	79836	80717	1,1	100,0	100,0	100,0	100,0
sh maheliha	786	1400	1642	1815	10,5	1,1	1,8	2,1	2,2
sh maheveiseliha	606	1083	1354	1527	12,8	4,1	8,8	11,8	12,8
mahekitseliha	9	3	3	7	140,3	30,2	35,5	35,0	35,8
mahelambaliha	143	246	242	207	-14,4	0,1	0,1	0,1	0,1
mahesealiha	24	64	33	50	48,3	0,0	0,00	0,02	0,05
mahelinnuliha	0,5	0,8	4	10	119,9	..	..	..	..
maheküülikuliha	0	2	2	4	95,7	..	..	..	..
mahehobuseliha	4	2	3	10	181,8	..	..	..	..

Muutuste ja osakaalude arvutused on tehtud täisarvudega.

* osakaal vastava lihaliigi kogutoodangus

Allikad: SA, PMA

Maheliha töötlejaid oli Eestis 2014. aastal 12 (2013.a 8), see arv suureneb vähehaaval. Mahelihakäitlejate poolt toodetud lihatoodete toodang suurenes sel aastal hüppeliselt (3,3 korda). Suure tõuke sellele andis mahelihatoodete eksport.

Tabel 2.5. Maheliha käitlejate toodang Eestis (tonni)

	2006	2010	2011	2012	2013	2014	Muutus '14/'13 ±%
Mahelihatooted	..	177,0	102,7	171,5	168,0	554,8	230,2

Muutuste arvutused on tehtud täisarvudega.

Allikas: VTA

Maheliha müügi koguse väljaarvutamisel ei ole arvestatud hobuste müügi kogust ega käivet, kuna mahehobuseid valdavalt lihaks ei müüda. Maheliha müügi kogus leiti toodangust omatarbimise lahutamise teel. Seega 2014. aastal müüdi Eestis hinnanguliselt 1775 tonni maheliha, millest valdav osa oli veiseliha. Maheliha müügi kogusest müüdi 32% mahedale viidatult mahetunnustusega tapamajadele või tootjate mittetulundusühingu kaudu. Kogu toodetud mahelihast oli 2014. aastal mahedana kasutus 33%.

Tabel 2.6. Maheliha* toodang, müük ja maheviitega liha osakaal

	2014
Maheliha kokku	
Toodang, tonni	1805
sh müüdüd, tonni	1775
sh mahedana müüdüd, tonni	567
maheviitega müüdüd, % müügikogusest	32
mahedana kasutuses, % toodangust	33
sh maheveiseliha	
Toodang, tonni	1527
sh müüdüd, tonni	1514
sh mahedana müüdüd, tonni	491
maheviitega müüdüd, % müügikogusest	32
mahedana kasutuses, % toodangust	33
mahelambaliha kokku	
Toodang, tonni	207
sh müüdüd, tonni	196
sh mahedana müüdüd, tonni	64
maheviitega müüdüd, % müügikogusest	32
mahedana kasutuses, % toodangust	36

*v.a hobused

Allikad: PMA, EKI

2.3. Munad

Peale salmonelloosipuhangu 2005. aastal vähenes Eestis muna kogutoodang kuni 2008. aastani ning peale seda on tootmine olnud kergel tõusutrendil, kuid haiguspuhangu eelset toodangu mahtu pole veel saavutatud. 2014. aastal toodeti Eestis ligi 200 miljonit muna, millest 1,5% ehk 2,9 miljonit olid mahemunad. 2014. aasta mahemunatoodang oli Eesti ajaloos rekordiline, kasv eelmise aastaga võrreldes oli koguni 85%. Mahemunade tootjate arv on viimastel aastatel püsinud 120-130 ringis, 2014.

Tabel 2.7. Muna ja mahemuna toodang Eestis

	Toodang (tuh tk)					Muutus '14/'13 ±%	Osakaal kogutoodangus (%)			
	2006	2012	2013	2014	2006		2012	2013	2014	
Munade kogutoodang	182624	179455	189917	199394	5,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
sh mahemunad	365	1374	1586	2930	84,7	0,2	0,8	0,8	1,5	

Muutuste ja osakaalude arvutused on tehtud täisarvudega.

Allikad: SA, PMA

aastal tootis mahemune 122 tootjat (2013.a 130). Seega munatoodang tootja kohta on selgelt kasvanud. Suuremad mahemunatootjad 2014. aastal olid OÜ Äntu Mõis, Karl Lehemets, OÜ VM Agrar ja Kitsevälja talu.

Munade mahemüügi arvutamisel on toodangust maha arvestatud perede omatarbimine. Mahemune müüdi 2014. aastal hinnanguliselt 2864 tuhat tükki, neist 86% mahedana viidatult. Koos omatarbimisega oli mahedana kasutuses 86% mahemunatoodangust.

Tabel 2.8. Mahemunade toodang, müük ja maheviitega munade osakaal

	2014
Toodang, tuh tk	2930
sh müüdnud, tuh tk	2864
sh mahedana müüdnud, tuh tk	2455
maheviitega müüdnud, % müügikogusest	86
mahedana kasutuses, % toodangust	86

Allikad: PMA, EKI

2.4. Mesi

2012-2014. aastani oli mee kogutoodang Eestis 1000 tonni ringis, varasematel aastatel valdavalt 600-700 tonni ringis. 2014. aastal toodeti Eestis mett 1155 tonni, millest 3,9% ehk 45 tonni oli mahemesi. Mahemee toodang suurenes 2014. aastal rekordtasemele ning oli ligi 2,3 korda suurem kui aasta varem. Mahemee tootjaid on igal aastal mõni juurde tulnud, kuid suure toodangu kasvu andis eelkõige mahemesilasperede arvu tugev 58%-line kasv ning meetoodangu 44%-line kasv mesilaspere kohta. Mahemett tootsid 2014. aastal 24 tootjat (2013.a 21), neist suuremad olid OÜ SinuPartner, Aare Jõumees ja OÜ Taali Mesila. Mahemee käitlejaid oli 2014. aastal 2, varasematel aastatel vaid 1, seetõttu ei saa mahemeetoodete käitlemiskoguseid avaldada.

Tabel 2.9. Mee ja mahemee toodang Eestis

	Toodang (tonni)					Osakaal kogutoodangus (%)			
	2006	2012	2013	2014	Muutus '14/'13 ±%	2006	2012	2013	2014
Mee kogutoodang	1033,1	957,0	978,7	1154,8	18,0	100,0	100,0	100,0	100,0
sh mahemesi	5,6	21,6	19,9	45,1	127,0	0,5	2,3	2,0	3,9

Muutuste ja osakaalude arvutused on tehtud täisarvudega.

Allikad: SA, PMA

Mahemee müügikoguse arvutamisel on toodangust maha võetud omatarbimine. 2014. aastal müüdi Eestis mahemett kokku 45 tonni, millest küsitluse järgi 62% müüdi mahedana viidatult, ülejäänud tavameena.

Tabel 2.10. Mahemee toodang, müük ja maheviitega mee osakaal

	2014
Toodang, tonni	45
sh müüdnud, tonni	45
sh mahedana müüdnud, tonni	28
maheviitega müüdnud, % müügikogusest	62
mahedana kasutuses, % toodangust	62

Allikad: PMA, EKI

2.5. Teravili

Teraviljatoodang on Eestis viimastel aastatel tõusuteel. Sellele on kaasa aidanud teravilja ekspordi kasv. Kasvutrendis on ka maheteravilja saak, seda nii sisemaise maheteravilja nõudluse kasvu tõttu toiduks ja söödaks kui ka mahevilja ekspordi edenemise abil. 2014. aastal saadi Eestis 37,3 tuh tonni maheteravilja, millest 45% oli kaer, 21% oli rukis, 14% oli nisu, 11% oder ja 9% muud teraviljad. Mahekaera kasvatajate arv on viimastel aastatel püsinud üle 300 (2014.a 335, 2013.a 347), mahesuvini- su kasvatajaid oli 2014. aastal 184 (2013.a 168), maheotra kasvatas 170 (176) ja maherukist 165 toot- jat (148), teiste teraviljade kasvatajaid oli vähem. Kokku kasvatas maheteravilja 2014. aastal 514 toot- jat, neist suuremad olid OÜ Viljatootja, AS Kavastu Põld ja OÜ Rocmar PM.

Tabel 2.11. Teravilja ja maheteravilja toodang Eestis

	Toodang (tuh tonni)					Muutus '14/'13 ±%	Osakaal kogutoodangus* (%)			
	2006	2012	2013	2014			2006	2012	2013	2014
Teravilja kogutoodang	619,3	991,2	975,5	1221,6	25,2	100,0	100,0	100,0	100,0	
sh maheteravili	7,5	34,2	32,9	37,3	13,3	1,2	3,4	3,4	3,1	
sh mahekaer	2,8	16,6	19,5	16,7	-14,6	4,4	21,2	22,9	25,6	
maherukis	0,5	6,4	3,9	7,9	105,5	0,7	1,2	0,9	0,9	
mahesuvini- maheoder	0,8	3,5	3,7	4,5	20,5	0,5	1,8	1,4	1,7	
mahetalinisu	2,2	4,1	3,8	3,9	2,1	0,7	1,2	0,9	0,9	
mahesegavili	0,4	2,4	0,8	2,1	168,9	0,6	0,8	0,6	0,6	
mahetatar	0,6	0,7	0,8	1,2	47,7	5,8	14,0	6,9	15,2	
muu mahevili	0,05	0,2	0,4	0,3	-10,7	61,3	73,2	83,3	54,3	
	0,1	0,3	0,1	0,8	737,2	..	..	..	..	

Muutuste ja osakaalude arvutused on tehtud täisarvudega.

* osakaal vastava teraviljaliigi kogutoodangus

Allikad: SA, PMA

Mahetera- ja kaunvilja töötlejaid oli Eestis 2014. aastal 19 (2013.a 16), ka selles sektoris tuleb töötle- jaid vähehaaval juurde. Mahetera- ja kaunvilja käitlejate (töötlejad ja pakendajad) toodang on samuti jõudsalt kasvanud. Eriti suur hüpe selles valdkonnas tehti 2012. aastal, mil alustati maheteravilja ja – kaunvilja suuremahulist ekspordi. Kui arvestada ainult maheteravilja ja –kaunvilja töötlemist (v.a pa- kendamine) Eestis, siis selle tootmismahut oli 2014. aastal 919 tonni (2013.a 679 t). Mahepagari- ja – pastatooteid töödeldi Eestis 2014. aastal 155 tonni (2013.a 144 tonni).

Tabel 2.12. Maheteravilja käitlejate toodang Eestis (tonni)

	2006	2010	2011	2012	2013	2014	Muutus '14/'13 ±%
Tera- ja kaunviljatooted	..	367,8	623,4	12356,9	15491,0	21211,6	36,9
Pagari- ja pastatooted	..	102,4	121,6	112,1	144,2	155,8	8,0

Muutuste arvutused on tehtud täisarvudega.

Allikas: VTA

Maheteravilja müügi koguse arvutamisel on toodangust maha võetud seemneks kasutatud teravili, kadu ja loomadele söödud kogused. 2014. aastal müüdi Eestis ligi 19 tuhat tonni maheteravilja, millest kokku 98% müüdi mahedana ekspordiks ja kasutati teravilja- ja jahutoodete valmistamiseks Eesti ettevõtetes. Kui arvestada ka seemnevilja ja loomadele antud koguseid, siis kokku oli mahedana kasutuses hinnanguliselt 98% Eestis toodetud maheteraviljast.

Tabel 2.13. Maheteravilja toodang, müük ja maheviitega teravilja osakaal

	2014
Toodang, tonni	37 297
sh müüdüd, tonni	18 785
sh mahedana müüdüd, tonni	18 445
maheviitega müüdüd, % müügi kogusest	98
mahedana kasutuses, % toodangust	98

Allikad: PMA, EKI

2.6. Tehnilised kultuurid

Tehniliste kultuuride kogutoodangu andmed kajastavad ainult õlikultuuride saaki, sest kanepi, maitse- ja ravimtaimede kogutoodangu kohta jooksvalt statistikat Eestis ei koguta. Õlikultuuride kogutoodang on Eestis üldiselt kasvutrendil, vaid mõnel aastal on saak jäänud varasemast veidi tagasihoidlikumaks. Maheõlikultuuride saak suurenes hüppeliselt 2012. aastal ning püsis kolmel järgneval aastal 1500-2000 tonni vahel. 2014. aastal toodeti Eesti maheõlikultuure 1546 tonni, millest ligi 94% moodustas taliraps ja -rüps, 6% suviraps ja -rüps ning ligi 0,5% lina ja tuder. Maheõlikultuure kasvas 2014. aastal 82 tootjat, neist suuremad olid OÜ Viljatootja, OÜ Laeva Põld ja OÜ Ökotalu.

Tabel 2.14. Tehniliste kultuuride ja mahedate tehniliste kultuuride toodang Eestis

	Toodang (tonni)					Osakaal kogutoodangus* (%)			
	2006	2012	2013	2014	Muutus '14/'13 ±%	2006	2012	2013	2014
Tehniliste kultuuride kogutoodang	84749	157857	174131	166244	-4,5	100,0	100,0	100,0	100,0
sh mahedad tehnilised kult.	87	1989	1654	1767	6,9	0,1	1,3	0,9	1,1
sh mahekanep	..	8	128	42	-67,5	..	..	..	..
mahemaitsetaimed	34	9	27	180	6,6 korda	..	..	..	..
maheõlikultuurid	50	1972	1499	1546	3,1	0,1	1,2	0,9	0,9
sh mahesuviraps/rüps	49	214	140	94	-32,8	0,1	0,2	0,1	0,1
mahetaliraps/rüps	..	1755	1349	1445	7,1	..	3,2	2,2	1,6
mahelina	1	0,2	2	5	152,6	0,7	0,5	2,0	10,8
mahetuder	..	2	8	2	-76,3	..	..	..	..

Muutuste ja osakaalude arvutused on tehtud täisarvudega.

* osakaal vastava tehnilise kultuuri kogutoodangus

Allikad: SA, PMA

Kuna maitse- ja ravimtaimede kogutoodangu kohta statistikat ei koguta, siis on võimalik võrrelda vaid kasvupindasid (värskeimad andmed on 2013. aastast). Maitse- ja ravimtaimi kasvatati Eestis 2013. aastal 647 hektaril, mahemaitse- ja ravimtaimi 26 hektaril, mis teeb nende osakaaluks kasvupinnas 4,0%. Mahemaitse ja –ravimtaimi toodeti 2014. aastal kokku 180 tonni, neid tootis 34 mahetootjat, kellest suuremad olid OÜ Alamõisa Farm, OÜ Lihu Farm ja Allan Pöder Ojaveere Talu.

Mahekanepit tootis 2014. aastal 9 tootjat, kokku 42 tonni. Suuremad mahekanepitootjad olid OÜ Viljatootja, Tammejuure Talu ja OÜ Kuresoo.

2014. aastal toodetud mahedatest tehnilistest kultuuridest moodustasid õlikultuurid 88%, maitseained 10% ja kanep 2%.

Maheõlikultuuride töötlejaid on Eestis vaid üksikuid, 2014. aastal tegeles sellega 5 ettevõtet (2013.a 3). Mahetoiduõlide käitlejate toodang on kahel viimasel aastal mitmekordistunud. 2014. aastal toodeti valdav osa mahetoiduõlidest Eestis ja vaid 0,2% ainult pakendati.

Tabel 2.15. Mahedate tehniliste kultuuride käitlejate toodang Eestis (tonni)

	2006	2010	2011	2012	2013	2014	Muutus '14/'13 ±%
Mahe toiduõlid	..	2,3	6,9	8,0	72,7	341,7	4,7 korda

Muutuste arvutused on tehtud täisarvudega.

Allikas: VTA

Mahedate tehniliste kultuuride müügi mahu arvutamisel võeti toodangust maha kaod ja seemneks kasutamine (nt õlikultuuridel). Selgus, et 2014. aastal müüdi mahedaid tehnilisi kultuure hinnanguliselt kokku 1580 tonni, millest 95% müüdi mahedale viidatult. Sellest suure osa andis maheõlikultuuride eksport. Kogu mahedate tehniliste kultuuride toodangust oli mahedana kasutus 95%.

Tabel 2.16. Mahedate tehniliste kultuuride toodang, müük ja maheviitega tehn. kultuuride osakaal

	2014
Toodang, tonni	1767
sh müüdüd, tonni	1580
sh mahedana müüdüd, tonni	1504
maheviitega müüdüd, % müügikogusest	95
mahedana kasutus, % toodangust	95

Allikad: PMA, EKI

2.8. Kaunviljad

Kaunviljatoodang on Eestis viimase 10 aastaga 12-kordistunud, eriti jõudsalt suurenes see 2013. aastal, tugev kasv jätkus ka 2014. aastal, mil kaunvilja kogutoodang suurenes ligi 40 tuhandele tonnile. Veelgi kiiremini on suurenenud mahekaunvilja saak – 2014. aastal moodustas mahekaunvili 10,1% kaunvilja kogusaagist, kokku toodeti ligi 4 tuhat tonni mahekaunvilja. 85% mahekaunvilja saagist oli mahehernes ja 15% mahepõlduba. Mahekaunvilja kasvatas 2014. aastal 92 tootjat, neist suuremad olid OÜ Viljatootja, OÜ Läänekeskus ja OÜ Rocmar PM.

Mahetera- ja kaunvilja töötajate arv suurenes 2014. aastal 19-ni (2013.a 16), ka selles sektoris tuleb töötajaid pidevalt juurde. Viimastel aastatel on mahekaunvilju kuivatatud, pakendatud ja eksporditud. Käideldud mahekaunvilja toodangu mahud on toodud koos teraviljatoodetega tabelis 2.12.

Tabel 2.17. Kaunvilja ja mahekaunvilja toodang Eestis

	Toodang (tonni)					Muutus '14/'13 ±%	Osakaal kogutoodangus (%)			
	2006	2012	2013	2014	2006		2012	2013	2014	
Kaunvilja kogutoodang	5542	12920	31433	39509	25,7	100,0	100,0	100,0	100,0	
sh mahekaunvili	89	1708	3144	3979	26,6	1,6	13,2	10,0	10,1	

Muutuste ja osakaalude arvutused on tehtud täisarvudega.

Allikad: SA, PMA

Mahekaunvilja müügi koguse arvutamisel võeti toodangust maha kadu, seemneks ja loomasöödaks kasutatav ning omatarbimise kogused, arvesse võeti ka eksporditud koguseid. 2014. aastal müüdi Eestis hinnanguliselt 2751 tonni kaunvilju, mis müüdi mahedana viidatult. Pea kogu Eestis kasvatatud mahekaunvili kasutati 2014. aastal mahedana.

Tabel 2.18. Mahekaunvilja toodang, müük ja maheviitega kaunvilja osakaal

	2014
Toodang, tonni	3979
sh müüdnud, tonni	2751
sh mahedana müüdnud, tonni	2751
maheviitega müüdnud, % müügi kogusest	100
mahedana kasutuses, % toodangust	99

Allikad: PMA, EKI

2.8. Kartul

Kuigi üksikudel aastatel näitab kartuli kogutoodang Eestis kena kasvu, on selle kogutoodang Eestis pigem langustrendil. Mahekartuli toodangu maht on aastaid püsinud 2100-2600 tonni vahel, üksikudel aastatel langenud ka alla 2000 tonni. 2014. aastal oli 1,8% Eestis toodetud kartulist mahekartul, mille tootmismahd oli 2080 tonni ja mida toodeti 6% vähem kui aasta tagasi. Vähenes ka mahekartulikasvatatajate arv – 2014. aastal oli Eestis 378 mahekartuli tootjat (2013.a 420). Suuremad mahekartuli kasvatajad olid OÜ Ambla Agro, OÜ Hengor ja Tarvastu Saariku talu.

Tabel 2.19. Kartuli ja mahekartuli toodang Eestis

	Toodang (tonni)					Muutus '14/'13 ±%	Osakaal kogutoodangus (%)			
	2006	2012	2013	2014	2006		2012	2013	2014	
Kartuli kogutoodang	152632	138872	127748	117296	-8,2	100,0	100,0	100,0	100,0	
sh mahekartul	2219	2295	2219	2080	-6,2	1,5	1,7	1,7	1,8	

Muutuste ja osakaalude arvutused on tehtud täisarvudega.

Allikad: SA, PMA

Maheköögivilja ja –kartuli töötlejate arv suurenes 2014. aastal 20-ni (2013.a 15). Käideldud toodangu mahud on toodud koos köögi- ja puuviljade ning marjadega tabelis 2.24.

Mahekartuli müügikoguse väljaarvestamisel võeti toodangust maha kaod, seemneks ja loomasöödaks kasutatud kogused ning omatarbimine. Selgus, et 2014. aastal müüdi Eestis hinnanguliselt 1386 tonni mahekartulit, sellest 85% mahedale viidatult. Koos omatarbimise, loomadele antu ja seemnekartuliga kasutati seega 87% mahekartuli toodangust mahedana.

Tabel 2.20. Mahekartuli toodang, müük ja maheviitega kartuli osakaal

	2014
Toodang, tonni	2080
sh müüdüd, tonni	1386
sh mahedana müüdüd, tonni	1177
maheviitega müüdüd, % müügikogusest	85
mahedana kasutatud, % toodangust	87

Allikad: PMA, EKI

2.9. Köögivili

Köögivilja kogutoodang Eestis on viimasel 10 aastal kõikunud valdavalt 61-79 tuhande tonni vahel, erandiks oli vaid 2011. aasta, mil köögivilja kogusaak oli üle 88 tuhande tonni. Maheköögivilja saak on aga aasta-aastalt suurenenud ning moodustas 2014. aastal 1% kogu köögiviljasaagist, saagiks saadi 683 tonni maheköögivilja. Paraku on maheköögivilja toodangu statistika tooteliigiti puudulik, kuna suur osa toodangu mahust märgivad tootjad andmeedastusel muu maheköögivilja alla. Aastatega maheköögivilja toodangu andmete kvaliteet paranenud ei ole. Seetõttu tuleb tabelis 2.21 toodud maheporgandi jt köögiviljaliikide tootmisnäitajad tõlgendada selliselt, et neid toodeti vähemalt selles mahus, kuid suure tõenäosusega selgelt rohkem.

Tabel 2.21. Köögivilja ja maheköögivilja toodang Eestis

	Toodang (tonni)					Muutus '14/'13 ±%	Osakaal kogutoodangus* (%)			
	2006	2012	2013	2014	2006		2012	2013	2014	
Köögivilja kogutoodang	61343	66064	78860	66369	-15,8	100,0	100,0	100,0	100,0	
sh maheköögivili	230	534	682	683	0,3	0,4	0,8	0,9	1,0	
sh maheporgand	43	28	122	162	33,1	0,3	0,2	0,6	0,9	
maherabarber	15	2	7	24	250,5	..	..	..	..	
mahekõrvits	..	24	12	23	90,4	..	..	..	..	
katmikkultuurid	3	40	9	20	134,0	0,03	0,32	0,08	0,19	
mahesibul	2	10	8	13	60,7	0,1	0,4	0,6	0,9	
maheküüslauk	2	13	14	8	-45,0	1,0	5,2	6,8	5,2	
mahesöögipeet	12	5	32	9	-71,0	0,2	0,1	0,5	0,1	
muu maheköögivili	128	382	339	415	22,6	..	..	..	..	

Muutuste ja osakaalude arvutused on tehtud täisarvudega.

* osakaal vastava köögivilja kogutoodangus

Allikad: SA, PMA

2014. aastal tootis maheköögivilja 260 tootjat, neist suuremad olid OÜ Mahe Kati, Kiltsimäe talu ja OÜ Kopra Karjamõis. Koos maheköögivilja saagi kasvuga on suurenenud ka nende töötajate arv - 2014. aastal töötles maheköögivilja ja –kartulit 20 ettevõtet (2013.a 15).

Maheköögivilja müügikoguse arvutamisel lahutati toodangust kaod ja omatarbimine, tulemusena saadi 2014. aasta müügikoguseks hinnanguliselt 589 tonni, millest 96% müüdi mahedale viidatult. Mahetoodangust kasutati mahedana ligikaudu 90%.

Tabel 2.22. Maheköögivilja toodang, müük ja maheviitega köögivilja osakaal

	2014
Toodang, tonni	683
sh müüdüd, tonni	589
sh mahedana müüdüd, tonni	565
maheviitega müüdüd, % müügikogusest	96
mahedana kasutuses, % toodangust	90

Allikad: PMA, EKI

2.10. Puuvili ja marjad

Kuigi üksikudel aastatel puuvilja ja marjade kogutoodang Eestis kasvab, siis üldine trend on langev. Viimastel aastatel on tavapäraseks puuvilja- ja marjasaagi tasemeks 5000-6000 tonni. Mahepuuvilja ja –marjasaak on viimastel aastatel olnud enamasti 300-500 tonni ringis, erandlikel aastatel ka 269 (2010.a) ja 685 (2013.a) tonni. 2014. aastal moodustasid mahepuuviljad ja –marjad 7,9% puuvilja ja marjade kogusaagist. Mahepuuvilja tootis 2014. aastal 274 tootjat, kellest suuremad olid OÜ Lagedi Õun, Eesti Maaülikool ja MTÜ Eesti Lambaagentuur. Mahemarju tootis 231 tootjat, neist suuremad olid OÜ Berry Farming, OÜ Tõrva Astelpaju ja Edgar Kolts.

Tabel 2.23. Puuvilja ja marjade ning mahepuuvilja ja -marjade toodang Eestis

	Toodang (tonni)					Muutus '14/'13 ±%	Osakaal kogutoodangus* (%)			
	2006	2012	2013	2014	2006		2012	2013	2014	
Puuvilja ja marjade kogutoodang	5855	5144	7643	5098	-33,3	100,0	100,0	100,0	100,0	
sh mahepuuvili, mari	355	339	685	405	-40,9	6,1	6,6	9,0	7,9	
sh mahepuuvili mahemarjad	236	135	289	315	8,9	..	..	..	..	
sh maheõun, -pirn	119	203	396	89	-77,4	..	..	..	..	
muu mahepuuvili	37	80	204	228	11,3	1,3	4,3	4,6	9,9	
maheastelpaju	199	55	85	88	3,3	..	..	..	..	
mahemaasikas	69	104	294	34	-88,3	..	..	..	..	
mahemustsõstar	28	42	33	23	-30,0	1,8	2,6	2,1	1,5	
mahevaarikas	1	13	15	9	-39,5	0,3	3,5	5,8	3,1	
muu mahemari	2	13	12	7	-39,3	1,0	6,9	7,8	5,1	
	20	31	42	16	-62,3	..	..	..	..	

Muutuste ja osakaalude arvutused on tehtud täisarvudega.

* osakaal vastava puuvilja kogutoodangus

Allikad: SA, PMA

Mahepuuvilja osas on toodangu statistika kvaliteet aastatega paranenud – tootjad märgivad täpsemalt milliseid puuvilju ja kui palju kasvatati ja “muu mahepuuvili” all esitatakse andmeid järjest vähem. Valdav osa mahepuuviljast, mis Eestis kasvatati, olid maheõunad. Mahepuuvilja tootmine on pigem kasvutrendis, mahemarijade toodangu maht on viimastel aastatel olnud väga kõikum, sõltudes paljuski sellest, milline oli maheastelpaju saak.

Mahepuuviljade ja –marjade toodangu kasvule on kaasa aidanud nende töötajate arvu kasv igal aastal. 2014. aastal töötles mahepuuvilja ja –marju Eestis 33 ettevõtet (2013.a 22), maheköögivilja ja –kartulit 20 ettevõtet (2013.a 15). Mahekartulist, -köögiviljast, -puuviljast ja –marjadest toodete valmistamine on selgel kasvutrendil. Tabelis 29 toodud kogused on valdavalt töödeldud kogused, ainult pakendatud kogused on selles valdkonnas marginaalsed (nt 2014.a 0,3% käitlejate toodangust).

Tabel 2.24. Mahekartuli, -köögivilja, -puuvilja ja –marjade käitlejate toodang Eestis (tonni)

	2006	2010	2011	2012	2013	2014	Muutus '14/'13 ±%
Tooted puu- ja köögiviljadest, kartulist, marjadest	..	162,1	269,0	224,9	314,0	486,8	55,0

Muutuste arvutused on tehtud täisarvudega.

Allikas: VTA

Mahepuuvilja ja –marjade (maasikad, astelpaju jt marjad) müügikoguse selgitamisel lahutati toodangust kaod ja omatarbimine ning selgus, et 2014. aastal müüdi Eestis hinnanguliselt 337 tonni mahepuuvilja ja –marju. Sellest 79% müüdi maheviitega, ülejäänud tavasaadustena.

Tabel 2.25. Mahepuuvilja ja -marjade toodang, müük ja maheviitega puuvilja ja marjade osakaal

	2014
Toodang, tonni	405
sh müüdüd, tonni	337
sh mahedana müüdüd, tonni	266
maheviitega müüdüd, % müügikogusest	79
mahedana kasutuses, % toodangust	72

Allikad: PMA, EKI

3. Mahedana müüdüd toodangu osakaal mahetaime- ja -loomakasvatussaaduste müügis ja mahedana kasutuses olev mahetoodang

Mahepõllumajandussaaduste toodangust jõuab müüki vaid osa, väike osa läheb paratamatult kadudeks, osa tarbitakse seemnena (nt teravilja, kaunvilja, õliseemnete, kartuli puhul), osa antakse loomadele (nt teravili, kaunvili, piim) ning osa tarbivad mahetootjate leibkonnad ise. Kui kogu müügiks läinud mahetoodete osa oleks 2014. aastal müüdüd mahedale viidatult, oleks selle koguväärtuseks olnud 17,4 mln eurot. Kuid käesolevast uuringust selgus, et erinevates tootegruppides oli mahedale viidatud müügi osakaal kogumüügis väga erinev. Kokku müüdi mahedale viidatult mahepõllumajan-

dussaadusi hinnanguliselt 10,5 mln euro eest, seega potentsiaalsest mahemüügikäibest müüdi tegelikult mahedana ligikaudu 60%. Taimekasvatussaaduste osas oli olukord väga hea – 96% müüdnud mahepõllumajandussaaduste müügikäibest saadi mahedana müügist, kuid loomakasvatussaadustest müüdi viidatult vaid 30%.

Maheloomakasvatussaaduste müügikäive oli tegelikult siintoodust mõnevõrra suurem, sest lisaks mahelihale müüakse Eestis aktiivselt ka maheelusloomi (eelkõige veiseid ja lambaid) ning seda nii Eesti siseturul kui ka ekspordiks. Tootjate sõnul pole ekspordi puhul seni oluline olnud, et loomad oleksid maheloomad, neid müüdi tavaloomadena. Siseturul müüdi maheloomi nii teistele mahe- kui ka tavatootjatele.

Tabel 3.1. Mahedana müüdnud toodangu osakaal mahetaime- ja -loomakasvatussaaduste müügis ja mahedana kasutuses olev mahetoodang

	2014
Mahetoodangu potentsiaalne müügikäive, mln €	17,4
sh mahetaimekasvatussaadused, mln €	8,0
maheloomakasvatussaadused, mln €	9,4
Maheviitega müüdnud, mln €	10,5
sh mahetaimekasvatussaadused, mln €	7,7
maheloomakasvatussaadused, mln €	2,8
Maheviitega müüdnud, % potentsiaalsest mahemüügikäibest, %	60
sh mahetaimekasvatussaadused, %	96
maheloomakasvatussaadused, %	30
Mahedalt kasutuses toodangu osakaal kogutoodangust, %	75
sh mahetaimekasvatussaadused, %	97
maheloomakasvatussaadused, %	32

Allikas: EKI

Tabel 3.2. Kodumaiste mahepõllumajandussaaduste mahemüügikäive 2014. aastal, selle osakaal kogumüügis ja mahedalt kasutuses oleva toodangu osakaal kogutoodangus

	Mahedalt viidatud toodangu müügikäive (tuh eur)	Osakaal tootegrupi müügis (%)	Mahedalt viidatud toodangu osakaal müügis (%)	Mahedalt kasutuses oleva toodangu osakaal kogutoodangus (%)
Kokku loomsed saadused	2 768	100	30	32
Piim	736	27	17	21
Liha	1 496	54	32	33
Mesi	193	7	62	62
Munad	344	12	86	86
Kokku taimsed saadused	7 706	100	96	97
Teravili	3 874	50	98	98
Tehnilised kultuurid	1 526	20	95	95
Kaunvili	963	12	100	99
Kartul	377	5	85	87
Köögivili	481	6	96	90
Puuvili ja marjad	434	6	79	72
Kõik kokku	10 473		60	75

Allikas: EKI

Samas tuleb arvestada sellega, et osa mahedalt toodetud toodangust kasutati seemneks, loomasöödaks ning tarbiti oma peredes, mistõttu tuleb need kogused mahemüügile liita ja arvestada mahedana kasutatuks. Kogu mahetoodangu väärtusest kasutati 2014. aastal mahedana 75%, sh mahetaimekasvatussaadustest 97% ja maheloomakasvatussaadustest 32%.

Üle poole (54%) maheloomakasvatussaaduste müügikäibest andis liha, eelkõige veiseliha. Mahedana müüdud piim moodustas selle grupi müügikäibest ligi 27%, mesi ja munad mõlemad 10% ringis. Mahetaimekasvatussaaduste müügikäibest poole andis teraviljade müük, viiendiku tehniliste kultuuride (õlikultuurid, maitse- ja ravimtaimed, kanep), eelkõige rüpsi müük ning 12% kaunviljade müük, teiste taimekasvatussaaduste müügikäibed olid selgelt väiksemad. Valdav osa mahetaimekasvatussaaduste müügist saadi 2014. aastal ekspordist. See on väga oluliselt suurendanud nii mahemüügikäivet kui ka maheviitega turustatud toodangu osakaalu.

4. Mahetoodete sortiment ja jaehinnad kauplustes

Viimasel kolmel aastal on kodumaiste mahetoodete sortiment püsinud üle 1200 toote (2014.a vaatlused ei hõlma kõiki suviseid hooajakaupu ning sügisel koristatud mahetooteid). Laienenud on piima-, liha-, mee-, kartuli- ja köögivilja, maitse- ja ravimtaimede ning maiustuste valik, teistes tootegruppides veidi vähenenud. Enim mahetooteid oli teravilja- ja jahutoodete tootegrupis, suur valik oli endiselt ka maitse- ja ravimtaimede ning teede osas ja töödeldud puuvilja ja marjade tootegrupis. Kõige kiirem sortimendi laienemine viimasel paaril aastal on aga toimunud lihatoodete osas.

Suurima valikuga mahekauplus Eestis on 2015. aastal endiselt Ökosahver (Mulla 6a), milles oli septembri vaatluse ajal 687 kodumaist mahetoodet. Sortimendi osas järgnesid Talu Toidab 443 mahetootega ja Mahemarket 307 eesti mahetootega. Apteekidest oli enim kodumaiseid maitse- ja ravimtaimi ning teesid müügil Ülikooli Apteegis.

2015. aasta septembris võrreldi kodumaiseid mahe- ja tavatoodete jaehindu kauplustes. Mahepiimatoodete hinnaerinevused tavatoodetest olid tooteti väga erinevad - nt mahe maitsestatamata jogurt oli sarnasest tavatootest koguni odavam, kuid mahevõi tavavõist üle 2 korra kallim. Tavatalutoodetega võrreldes on mahepiimatoodete hinnaerinevus väiksem. Võrreldes 5 aasta tagusega on mahepiimatoodete hinnaerinevus tavatoodetest suurenenud.

Mahemunad olid 2015. aasta septembris tavamunadest veidi enam kui 2 korda kallimad. Võrreldes 2010. aastaga on mahemunade hinnavahe võrreldes tavamunadega veidi vähenenud.

Mahelihaveise erinevaid tükke ja hakkliha müüdi kas enam-vähem sama hinnaga või kuni kolmandiku võrra kallimalt kui tavalihaveise tükke ja hakkliha. 5 aasta taguse ajaga võrreldes mahe- ja tavalihha hinnavahe kauplustes muutunud ei ole.

Maheteravilja- ja -jahutoodete hinnaerinevused tavatoodetest olid suuremad kui enamike mahetoodete puhul – valdavalt 2-3,5-kordsed, mahepagaritoodetel väiksemad. Ka maheteraviljatoodete puhul tuleb arvestada, et hinnaerinevused väiksemate tavatootjate (taluveskid, käsitööleiva küpsetaja) käsitöötoodetega on oluliselt väiksemad kui suurtootjate toodetega võrdluses. Teravilja-, jahu- ja pa-

garitoodete puhul on mahe- ja tavatoodete hinnaerinevused võrreldes 5 aasta tagusega enamasti suurenenud.

Lahtist mahekartulit müüdi 2015. aasta septembris enam-vähem sama hinnaga kui pakitud tavakartulit, kuid lahtise tavakartuliga oli hinnavahe enam kui 3-kordne. Samas lahtise mahekartuli jaehind oli samal tasemel aastatagusega, kuid tavakartuli hind oli oluliselt madalam, kui aasta tagasi. 5 aastat tagasi oli lahtise mahe- ja tavakartuli hinnavahe ligikaudu 2-kordne.

Tabel 4.1. Kodumaiste mahetoidukaupade sortiment Eesti kauplustes (toodete arv)

	2008	2010	2011*	2012	2013	2014**	2015
Piimatooted	28	29	25	72	69	76	86
Lihatooted	20	26	27	28	30	68	107
Munad	2	2	3	5	10	13	8
Mesi, meetooted	16	12	14	19	42	43	70
Tera-, kaunvilja ja õlitooted	59	132	184	250	328	293	304
sh teravilja- ja jahutooted							206
pagari- ja kondiitritooted							83
kaunviljatooted							8
õlid							6
Kartul, köögivilid	84	109	62	111	174	111	184
sh kartul							18
köögiviljad							132
köögiviljad töödeldult							34
Puuvili, marjad ja neist tooted	15	78	92	139	208	153	178
sh puuviljad, marjad							31
puuviljad, marjad töödeldult							147
Beebitoidud							9
Maitse-, ravimtaimed, teed, kohv	87	205	147	221	314	210	275
Maiustused		6	5	8	50	55	75
Valmistoidud, magustoidud							9
Alkohol							1
Muud (seened, lina- ja kanepitooted)					9	9	8
Kokku	311	599	562	853	1234	1031	1328

*sept, dets

**märts, juuni

2008-2010.a, 2012-2013.a kvartaalsed andmed, 2015.a september + eelmiste kuude hooajalised kaubad

Allikad: EMOR, EKI

Maheköögivilja hinnaerinevused 2015. aasta septembris sõltusid väga palju konkreetsest tootest – lühike mahekurk oli vaid 10% kallim kodumaisest lühikesest tavakurgist, kuid peakapsa hinnavahe oli üle 10 korra. Enamike maheköögiviljade hinnavahe võrreldes tavatoodetega on võrreldes 2010. aastaga suurenenud.

Maheõuna müüdi 2015. aasta septembris 40% kõrgema hinnaga kui kodumaist tavaõuna, kuid mahemoosid olid üle 2 korra kallimad kodumaistest tavamoosidest. Mahe- ja tavamooside hinnaerinevused on võrreldes 5 aasta tagusega veidi suurenenud, maheõunal võrreldes Eesti päritolu tavaõunaga jäänud samaks.

Mahemesi (lisanditeta) oli 2015. aasta septembris keskmiselt 71% kallim tavameest, hinnavahe on 5 aasta tagusega veidi suurenenud.

Mahemaitse-, -ravimtaimede ja –teede jaehindades vastavate tavatoodetega võrdlusel nii suuri erinevusi 2015. aasta septembris ei olnud, kui enamikel teistel mahetoodetel. Neid müüakse enam-vähem tavatoodetega sarnaste hindadega, mõned olid kuni kolmandiku kallimad, mõned kuni 20% odavamad, kuid suurema osa puhul oli hinnavahe ühe või teise kasuks alla 15%. 5 aasta tagusega võrreldes on mahe- ja tavamaitsetaimede jaehinna vahe jäänud samale tasemele.

Mahe- ja tavatoodete hinnaerinevuste suurenemise üheks põhjuseks on mahetoodete pakendite kaasajastamine, nt mee, mooside, jahude puhul.

Tabel 4.2. Kodumaiste mahetoodete ja tavatoodete jaehinna erinevused Eesti kauplustes 2015. aasta septembris (tavatoote jaehind=100)

Mahetoode	Tavatoode	Mahetoote hind (tavatoode=100)
Piimatooted		
Mahepiim (1-liitrine pakend)	Tavapiim $\geq 3,5\%$ (1-liitrine pakend)	164
Mahepiim (1-liitrine pakend)	Tavatäispiim (1-liitrine pakend)	131
Maitsestatamata mahejogurt (400g pakend)	Maitsestatamata tavajogurt (~400g pakend, suurtootja)	86
Mahekohupiim vaniljega	Tavakohupiim vaniljega (suurtootja)	171
Mahejuust (poolkõva)	Tavajuust (poolkõva, suurtootja)	182
Mahevõi	Tavavõi (82%, suurtootja)	219
Munad		
Mahemunad M	Tavamunad M (Eesti)	227
Mahemunad L	Tavamunad L (Eesti)	228
Lihatooted		
Mahelihaveise hakkliha jahutatud	Tavalihaveisehakkliha jahutatud	108
Mahelihaveise välisfilee jahutatud	Tavalihaveise välisfilee jahutatud	133
Mahelihaveise sisetükk jahutatud	Tavalihaveise tagaosa sisetükk jahutatud	132
Mahelihaveise välistükk jahutatud	Tavalihaveise tagaosa välistükk jahutatud	112
Mahelihaveise kuubikud jahutatud	Tavalihaveise guljašš, strogonov jahutatud	100
Teravilja- ja jahutooted		
Mahenisujahu (püül)	Tavanisujahu (kõrgem sort, suurtootja)	344
Maherukkijahu (püül)	Tavarukkijahu (suurtootja)	279
Maheodrajahu	Tavaodrajahu (suurtootja)	219
Mahekaerahelbed	Tavakaerahelbed (suurtootja)	170
Mahekamajahu	Tavakamajahu	377
Mahetatar	Tavatatar (pakendaja)	226
Pagari- ja kondiitritooted		
Maheleib	Tavaleib	215
Maheleib	Tavaleib käsitöö	127
Mahetäisteraröst	Tavatäisteraröst	170
Kartul		
Mahekartul lahtine	Tavakartul lahtine	329
Mahekartul pakitud	Tavakartul pakitud	136
Mahekartul lahtine	Tavakartul pakitud	104
Köögiviljad		
Maheporgand lahtine	Tavaporgand lahtine	904
Maheporgand pakitud	Tavaporgand pakitud	336
Mahekaalikas	Tavakaalikas	591

Mahetoode	Tavatoode	Mahetoote hind (tava-toode=100)
Mahepeet	Tavapeet	200
Mahepeakapsas	Tavapeakapsas	1058
Mahemugulsibul	Tavamugulsibul (Eesti+import)	442
Mahemugulsibul	Tavamugulsibul (Eesti)	206
Maheküüslauk	Tavaküüslauk (Eesti)	154
Mahetomat	Mahetomat (Eesti)	196
Mahekurk lühike	Tavakurk lühike (Eesti)	110
Mahekurk pikk	Tavakurk pikk (Eesti)	154
Puuvili ja marjad		
Maheõun	Tavaõun (Eesti)	140
Mahemaasikamoos	Tavamaasikamoos (Eesti)	246
Mahemustikamoos	Tavamustikamoos (Eesti)	225
Maheõunapüree	Tavaõunakaste (Eesti)	253
Maheõunamahl naturaalne (1-liitrine pakend)	Tavaõunamahl kontsentraadist (1-liitrine pakend, Eesti)	323
Mesi		
Mahemesi lisandita (400-500g pakend)	Tavamesi lisandita (400-500g pakend)	171
Maitse- ja ravimtaimed, -teed		
Mahekibuvitsamarjad terved	Tavakibuvitsamarjad terved (Eesti)	89
Mahekummelitee	Tavakummelitee (Eesti)	131
Mahepiparmünditee	Tavapiparmünditee (Eesti)	81
Mahenurmenukuõied	Tavanurmenukuõied (Eesti)	87
Mahepärnaõietee	Tavapärnaõietee (Eesti)	91
Maheraudrohutee	Tavaraudrohuõis (Eesti)	100
Muud		
Maheviin	Tavaviin keskmine hinnaklass	275
Maheviin	Tavaviin kõrgem hinnaklass	137

Allikas: EKI

Tabel 4.3. Kodumaiste mahetoidukaupade ja tavatoodete jaehinnad Eesti kauplustes (eur/kg km-ta)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Piimatooted								
Mahepiim 4%, l	0.95	0.94	0.94	1.01	1.14	1.24	1.29	1.26
Tavapiim ≥3,5%, l	0.82	0.78	0.84	0.87	0.89	0.88	0.87	0.73
Tavatäispiim, l								0.96
Maitsestatamata mahejogurt (400g pakend)	1.90	1.95	1.97	1.95	1.80	1.92	1.91	2.42
Maitsestatamata tavajogurt (ca 400g pakend)	1.49	1.51	1.52	1.53			1.56	2.81
Mahekohupiim vaniljega	4.75	4.25	4.23	5.39	5.79	5.15	5.34	5.94
Tavakohupiim vaniljega	3.15	3.01	3.05	3.10				3.48
Mahejuust (poolkõva)								14.55
Tavajuust (poolkõva, suurtootja)								7.98
Mahevõi								16.44
Tavavõi (82%, suurtootja)								7.49
Munad								
Mahemunad S, 10 tk								2.70
Mahemunad M, 10 tk	2.98	3.34	3.39	3.11	3.42	3.07	2.92	3.24
Tavamunad M (Eesti), 10 tk	1.54	1.36	1.33	1.28				1.43

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Mahemunad L, 10tk								3.35
Tavamunad L (Eesti), 10 tk								1.47
Lihatooted								
Mahelihaveise hakkliha jahutatud								8.03
Tavalihaveise hakkliha jahutatud								7.46
Mahelihaveise antrekoot	11.33	11.72	11.54	12.25	12.18	13.73	15.68	12.59
Tavalihaveise praelõigud								13.48
Tavalihaveise praetükk								10.39
Mahelihaveise välisfilee	12.41	12.65	12.76	13.79	14.14	15.73	16.39	15.32
Tavalihaveise välisfilee	12.80	10.02	9.62	14.46				11.49
Mahetalle hakkliha jahutatud								10.47
Mahetalle abaliha jahutatud								13.07
Mahetalle kaelakarbonaad								17.11
Mahetalle tagatükk jahutatud								14.21
Teravilja- ja jahutooted								
Mahenisujahu (püül)	1.84	2.13	1.83	1.93	1.84	1.84	1.77	2.13
Tavanisujahu (k.s)	0.73	0.71	0.67	0.82	0.89	0.88	0.87	0.62
Maherukkijahu	1.49	1.84	1.61	1.64	1.59	1.62	1.74	2.09
Tavarukkijahu	0.72	0.71	0.73	0.86				0.75
Maheodrajahu	1.81	1.86	1.81	1.73	1.81	2.02	2.07	2.12
Tavaodrajahu	0.78	0.76	0.75	0.94				0.97
Mahekaerahelbed								3.05
Tavakaerahelbed								1.79
Mahetatar								4.31
Tavatatar								1.91
Mahekamajahu	4.09	4.58	4.71	5.04		13.28	12.91	13.26
Tavakamajahu	2.72	2.88	3.20	3.81				3.52
Pagari- ja kondiitritooted								
Maheleib	2.58	2.62	2.70	2.71	3.31	3.34	3.53	3.08
Tavaleib	1.70	1.67	1.59	1.71	1.72	1.80	1.83	1.43
Tavaleib käsitöö								2.42
Mahetäisteraröstsai								3.20
Tavatäisteraröstsai								1.88
Kartul								
Mahekartul, lahtine	0.77	0.77	0.74	0.74	0.75	0.83	0.78	0.79
Tavakartul, lahtine	0.52	0.40	0.39	0.51	0.31	0.38	0.37	0.24
Mahekartul, pakitud	1.04	1.27		1.40				1.03
Tavakartul, pakitud	0.74	0.67	0.62	0.75	0.55	0.78	0.88	0.76
Köögivil								
Maheporgand, lahtine	1.54	1.71	1.53	1.58	1.44	1.42	1.82	2.53
Tavaporgand, lahtine	0.57	0.42	0.35	0.41	0.43	0.43	0.49	0.28
Maheporgand, pakitud	2.52	2.35	2.17	2.80				3.59
Tavaporgand, pakitud	1.13	0.98	0.75	0.73	0.75	0.92	0.77	1.07
Mahekaalikas	1.82	1.61	1.55	1.55	1.57	1.62	1.35	3.80
Tavakaalikas	0.70	0.59	0.62	0.88				0.53
Mahepeet	1.77	1.60	1.37	1.33	1.37	1.52	1.67	2.00
Tavapeet	0.43	0.34	0.31	0.97				0.41
Mahepeakapsas	1.13	1.04	1.04		0.99	1.22	1.69	2.54
Tavapeakapsas								0.24
Mahe mugulsibul								2.87
Tavamugulsibul								0.80

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Maheküüslauk	10.12	10.03	9.38	13.38	9.84	9.87		11.15
Tavaküüslauk	3.15	3.34	5.11	6.18				7.22
Mahetomat								3.83
Tavatomat (Eesti)								1.95
Mahekurk lühike								2.43
Tavakurk lühike (Eesti)								2.21
Mahekurk pikk								3.35
Tavakurk pikk (Eesti)								2.18
Puuviljad ja marjad								
Maheõun	1.98	1.83	2.09	2.38	2.30	2.14	2.65	3.14
Tavaõun (Eesti)	1.45	1.32	1.31	1.82	1.69	1.64	1.88	2.25
Mahemaasikamoos		8.41	9.23	10.59	13.09	13.34	13.80	14.74
Tavamaasikamoos (Eesti)		4.88	4.68	4.97				5.98
Mahemustikamoos		8.79	9.34	10.75	12.94	13.19	13.90	14.93
Tavamustikamoos (Eesti)		5.03	4.99	5.24				6.64
Mahe õunamahl naturaalne (1-liitrine)								3.71
Tavaõunamahl kontsentraadist (1-liitrine Eesti)								1.15
Mesi								
Mahemesi (0.4-0.5 kg pakendid)	9.63	12.81	13.20	12.81	12.11	12.68	12.65	16.95
Tavamesi (0.4-0.5 kg pakendid)	8.05	8.28	8.55	9.05				9.90
Maitse- ja ravimtaimed (10 g hind)								
Mahekummelitee (10 g)	1.03	0.90	0.90	1.00	1.00	1.01	1.15	1.13
Tavakummelitee (10 g)	0.83	0.71	0.77	0.93				0.76
Mahenõmm-liivatee (10 g)	0.99	0.92	0.92	0.98	1.02	0.99	1.10	1.05
Mahepiparmünditee (10 g)	0.98	0.89	0.88	0.90	0.96	0.97	1.01	1.03
Tavapiparmünditee (10 g)	0.86	0.79	0.91	1.03				1.13
Õlid								
Mahe rapsiõli								6.78
Muud								
Maheviin, I								23.20
Tavaviin (keskmise hinnaklass), I								8.45
Tavaviin (kõrgem hinnaklass), I								16.90
Mahebeebitoidud								12.62

2011-2014. aastatel võisid hinnavõrdluses olla teised indikaatoritooted ja pakendi suurus kui teistel aastatel.

*sept, dets

**märts, juuni

Allikad: EMOR (2011-2014), EKI

Ettepanekud

Käesoleva töö raames tekkis rida ettepanekuid Eesti maheturu kohta andmete kogumise ja avaldamise parendamise kohta:

- Tuleks avaldada mahetoodangu statistikat võimalikult detailselt tootegrupiti ka põllumajandus- ja metsanduse toodangu kohta (sama detailselt, kui andmed kogutakse). Praegu tuleb seda iga aasta kohta PMAst eraldi küsida, avalikult PMA kodulehel neid andmeid kättesaadaval ei ole. Toodangu statistika avaldamine annab ka mahetootjatele parema ülevaate kogu Eesti mahetoodangu mah- tudest toodete kaupa, mis aitaks otsuseid ja äriplaanide teha.
- VTA ja PMA poolt kogutud ja avaldatud mahestatistika (nii käitlejate kui põllumajandustootjate toodangu andmed, hektarid, loomade arvud jms) avaldamisel ühtlustada andmete esitamise struktuur üht tüüpi andmete osas ning avaldada andmed ajaliselt võrreldavas tabelis või andme- baasis. Praegu on andmed kättesaadavad aastate kaupa, kuid andmete esituse struktuurid on aastati erinevad ja raskesti võrreldavad.
- Kuna PMA-le mahetoodangu andmete esitajate hulk on väiksem kui tegelik mahetootjate arv, siis tuleks andmeid esitamata tootjate kohta toodangu näitajaid laiendada. Praegu näitavad mahe- toodangu mahud andmeid esitanud mahetootjate mahtusid, mitte kogutoodangut. Samuti tuleks toodangu mahtusid laiendada neile, kes on oma andmed esitanud küll nt hektarite kohta, kuid toodangu mahtusid ei ole märkinud.
- Nt maheköögivilja toodangu mahust liiga suur osa (50-70%) esitatakse PMA-le muu maheköögi- vilja all, mitte tootegrupiti, mistõttu tootegrupiti andmed ei näita tegelikku olukorda. Statistika kogumise kvaliteeti tuleks selles osas parandada. Sama probleemi esineb ka teistes tootegruppi- des.
- Mahetoodete käitlemismahude kohta tuleks avaldada andmed nii palju lahtilöödult tootegrupiti kui statistika avaldamise reeglid lubavad ning teha seda ühtses vormis ja ajaliselt võrreldavana ühes tabelis – iga aastal liidetakse olemasolevale ühtsele ja erinevaid aastaid kajastavale tabelile üks veerg, vajadusel ja võimalusel uusi ridu. Praegu on käideldud toodangu andmed avalikkusele saadavad väga üldistatud kujul ning need on erinevate aastate kohta väga erineva struktuuriga. Avaldatavate tootegruppide määramisel võiks mitte lähtuda ainult Eurostati klassifitseeringust, vaid tootmisloogikast ja Eesti huvidest selliselt, et Eesti inimestel ja maheettevõtetel oleks võima- lik saada nii hea ülevaade Eesti maheturust kui andmete avaldamise reeglid lubavad (nt käidel- dud köögivilja ja kartuli andmed eraldi puuvilja- ja marjade käideldud mahudest jms). Lisaks on praegu avaldatud käitlemismahude tabelis keeruline andmetest aru saada, kuna osade toodete osas on ainult pakendatud ja märgistatud kogused liidetud valmistamise veergu, osadel mitte, kuid andmed peaksid kogu tabelis olema esitatud ühe põhimõtte alusel.
- VTA poolt kogutud mahepiimatoodete käitlemismahude andmed ei sisalda praegu pudelis ja piimaautomaadis müüdud joogipiima koguseid, kuid tegelikult peaks need seal eraldi reana sees olema. Seda seetõttu, et tegemist on piimatootega, mitte lihtsalt toorpiimaga (pudelipiim nt pas- tõriseeritud, automaadi piim pakendatud). 2013. aastal VTA kogus neid andmeid, kuid peale seda pole neid kogunud ei VTA ega PMA, kuid tegelikult peaks, sest ilma selleta on piimatoodete käit- lemismahud mittetäielikud.

- PRIA piimakvoodi statistikat ja loomade registrit võiks täiendada võimalusega teha väljavõtteid ainult mahetootjate/maheloomade kohta, st lisada andmebaasi tootjatele/loomadele tunnusena mahetootja/maheloom või võimaldada riskasutada Maheregistrit. Praegu selliseid mahevaldkonda kajastavaid väljavõtteid teha ei saa, sest PRIA andmed ei sisalda viidet mahetootjale/maheloomale ning riskasutust Maheregistriga ei toimu. Samuti võiksid riiklikud registrid võimaldada väljavõtteid ajas tagasi, st mitte ainult näidata hetkeseisu.
- Lisaks jäi silma, et alates 2015. aasta aprillist on piima kokkuostjatel kohustus esitada PRIAle piima kokkuostu andmeid. Samu andmeid küsib kokkuostjalt ka Statistikaamet ning tulemused on enam-vähem samad. Tuleks tagada, et ebamõistlikku dubleerimist riigiametite poolt ettevõtelt andmete küsimisel ei oleks.

Kokkuvõte

Mahemaa ja -loomad

Mahepõllumajandusmaa pind suureneb nii maailmas kui Eestis. 2014. aastal oli Eestis kasutuses 156 tuhat hektarit mahepõllumajandusmaad, sellest ligi 137 tuhat hektarit oli üleminekuaja läbinud ja 19 tuhat hektarit üleminekuajal. Mahepõllumajandusmaa osakaal kasutatavast põllumajandusmaast suurenes Eestis 16,2%-ni (2013.a 15,9%; 2004.a 5,7%). Selle näitaja poolest on Eesti ELi riikidest kolmandal kohal kohe Rootsi järel, esimene on Austria.

Üleminekuaja läbinud maheloomade osakaalud loomade koguarvus olid Eestis 2014. aastal järgmised: maheveised 13,3%, mahesead 0,4%, mahelambad 47,6%, mahekitsed 22,2%, mahekodulinnud 1,8%, mahehobused 32,5% ja mahemesilaspered 3,8%.

Maheettevõtted

2014. aasta lõpus oli Eesti Mahepõllumajanduse registris 1542 mahetootjat. Nende arv kahanes aastaga Eesti ajaloos esmakordselt (-0,7%). Mahetoodete käitlemisega tegelevate ettevõtete arv oli 2014. aasta lõpus 219 ning see oli aastaga suurenenud ligi 15%. Neist 101 tegelesid mahetoodete töötlemisega, ülejäänud pakendamise, ladustamise või ainult turuleviimisega. Kõige enam mahetöötlejaid tegeles 2014. aastal puuvilja- ja marjatoodete tootmisega (37 töötlejat), mõnevõrra vähem oli köögivilja- ja kartulitöötlejaid (21), tera- ja kaunvilja töötlejaid (20) ning maitse- ja ravimtaimede ja teede valmistajaid (17). Eesti maheturu arengule aitaks tugevalt kaasa mahepiima- ja -liha praegusest suurem käitlemine.

Mahepiim

Mahepiima toodeti Eestis 2014. aastal 9,3 tuhat tonni, see vähenes ligi 13% võrreldes aastatagusega ning moodustas 1,2% piima kogutoodangust (mahe+tava). Mahepiima käitlejate vähesus ja töötlemismahtude väiksus ning lisaks madalad tavapiima hinnad on mõjutanud mahepiimatootjaid selliselt, et mahelehmade arv ja sellega ka mahepiimatoodang vähenevad. Mahepiimatoodete toodang suurenes aastaga ligi 35% 203 tonnini, kuid tooraine potentsiaali arvestades, oli seda endiselt vähe. Toodetud mahepiimast müüdi 8,9 tuhat tonni, ülejäänud anti loomadele ja tarbiti tootjate leibkondades. Mahepiima müügikogusest turustati mahedalt hinnanguliselt vaid 17%, seda nii töötlejate toormena kui taludest otse tarbijatele. 2014. aastal oli mahedalt kasutuses, st mahedalt turustatud, oma peredes tarbitud ja maheloomadele söödetud, 21% toodetud mahepiimast, ülejäänud turustati tavapiimana.

Maheliha

Maheliha toodeti Eestis 2014. aastal 1815 tonni, millest 84% oli veiseliha, 11% lambaliha, 3% sealiha ja 2% muud lihad. Mahelihatoodang suurenes aastatagusega võrreldes üle 10% ning moodustas liha kogutoodangust 2,2%. Mahelihakäitlejate toodang ehk mahelihatoodete tootmine suurenes 2014. aastal 3,3 korda. Maheliha müüdi 2014. aastal hinnanguliselt 1775 tonni, millest 32% müüdi mahedale viidatult. Koos omatarbimisega moodustas mahedana kasutuses olev liha mahelihatoodangust 33%.

Mahemunad

Mahemune toodeti Eestis 2014. aastal 2,9 mln tükki, mida oli 85% enam kui eelmisel aastal. Mahemunade osakaal munade kogutoodangus suurenes 1,5%-ni. Müüdüd mahemunadest turustati mahedana hinnanguliselt 86%. Toodetud mahemunadest oli mahedana kasutuses 86%.

Mahemesi

Mahemett toodeti Eestis 2014. aastal 45 tonni ehk 2,2 korda rohkem kui 2013. aastal. Mahemee osakaal mee kogutoodangus suurenes 3,9%-ni. Müüdüd mahemeest turustati mahedana hinnanguliselt 62%, ülejäänud müüdi tavameena. Toodetud mahemeest oli mahedana kasutuses 62%.

Maheteravili

Maheteraviljatoodang Eestis oli 2014. aastal 37 tuhat tonni, kasv võrreldes 2013. aastaga oli üle 13%. Maheteravili moodustas teravilja kogutoodangust 3,1%. Mahetera- ja kaunviljatooteid toodeti üle 21 tuhande tonni, mis oli ligi 37% suurem kui eelmisel aastal. Mahepagari- ja pastatooteid toodeti 156 tonni, mida oli 8% enam kui aasta varem. Maheteravilja müüdi 2014. aastal vähemalt 19 tuhat tonni, millest hinnanguliselt 98% müüdi mahedana ja millest omakorda suur osa eksporditi. Maheteravilja kasutati veel seemneks ning maheloomadele söödaks, mistõttu võib lugeda, et 98% toodetud maheteraviljast kasutati 2014. aastal mahedana.

Mahedad tehnilised kultuurid

Mahedaid tehnilisi kultuure (õlikultuurid, kanep, maitse- ja ravimtaimed) toodeti Eestis 2014. aastal 1767 tonni, kasv aastatagusega võrreldes oli ligi 7%. Mahedate tehniliste kultuuride osakaal tehniliste kultuuride kogutoodangus oli 1,1%. Mahedaid toiduõlisisid toodeti ligi 342 tonni, mida oli 4,7 korda enam kui aasta varem. Mahedaid tehnilisi kultuure müüdi 2014. aastal 1580 tonni, millest hinnanguliselt 95% turustati mahedalt. Ka siin oli ekspordil suur osa. Toodetud mahedatest tehnilistest kultuuridest kasutati 2014. aastal mahedana 95%.

Mahekaunviljad

Mahekaunvilju toodeti Eestis 2014. aastal 3979 tonni, seda oli ligi 27% rohkem kui aasta tagasi. Mahekaunvili moodustas 10,1% kaunvilja kogutoodangust. Mahekaunvilja müüdi hinnanguliselt 2751 tonni, mis müüdi mahedale viidatult. Seega 99% toodetud mahekaunviljadest kasutati mahedana.

Mahekartul

Mahekartuli saak Eestis oli 2014. aastal 2080 tonni, see oli üle 6% väiksem kui eelmisel aastal. Kartuli kogusaagist moodustas see 1,8%. Mahekartulit müüdi hinnanguliselt 1386 tonni, ülejäänud kasutati seemneks, söödeti loomadele, tarbiti oma peredes ning väike osa läks ka kadudeks. Müüdüd mahekartulist turustati mahedana 85%. Toodetud mahekartulist kasutati (müük+seeme+loomasööt+omatarbimine) mahedana 87%.

Maheköögivilja

Maheköögivilja saak oli Eestis 2014. aastal 683 tonni, see oli samas mahus aasta varasemaga. Maheköögivilja moodustas 1% köögivilja kogusaagist. Maheköögivilja müüdi hinnanguliselt 589 tonni, millest 96% müüdi mahedana. Maheköögivilja toodangust kasutati mahedana 90%.

Mahepuuvili ja –marjad

Mahepuuvilju ja –marju (astelpaju, maasikad jt marjad) toodeti Eestis 2014. aastal 405 tonni, saak vähenes aastatagusega võrreldes 41%. Mahepuuvilja ja –marjade osakaal selle tootegrupi kogutoodangus vähenes 7,9%-ni. Mahekartulist, -kõogiviljast, -puuviljast ja –marjadest valmistatud toodangu maht suurenes samal ajal 487 tonnini, mis oli 55% suurem kui aasta varem. Mahepuuvilju ja –marju müüdi 2014. aastal hinnanguliselt 337 tonni, millest 79% müüdi mahedale viidatult. Kokku kasutati mahedana 72% mahepuuvilja- ja –marjatoodangust.

Mahemüük kokku

Mahepõllumajandussaadusi müüdi Eestis 2014. aastal hinnanguliselt 10,5 mln euro väärtuses, millest 7,7 mln eurot andsid taimekasvatussaadused ja 2,8 mln eurot loomakasvatussaadused (ilma elusloomade müügita). 96% mahetaimekasvatussaaduste müügikäibest saadi mahedale viidatud toodangu müügist, vaid väike osa müüdi tavatootena. Suureks mõjutajaks sellisel positiivsel turuarengul oli küllaltki suuremahuline eksport mitmes tootegrupis. Maheloomakasvatussaaduste müügikäibest moodustas mahedale viidatud toodangu müük aga 30%, taime- ja loomakasvatussaaduste osas kokku 60%. Kui arvestada ka seemneks, omatarbimiseks ja maheloomadele söödaks antud koguseid, mis tarbiti mahedana, siis kokku kasutati 75% toodetud mahetoodangust mahedana, sh mahetaimekasvatussaadustest 97% ja maheloomakasvatussaadustest 32%.

Kõige enam panustas mahedalt viidatud põllumajandussaaduste müügikäibesse 2014. aastal teravili, mis moodustas üle kolmandiku kogu mahedalt müüdud saaduste müügikäibest. 15% mahemüügikäibest tuli tehniliste kultuuride müügist, 14% liha müügist, 9% kaunvilja ja 7% piima müügist, teiste tootegruppide osakaal oli väiksem.

Mahetoodete sortiment ja jaehinnad kauplustes

Kodumaiste mahetoidukaupade sortimendi laius on viimasel kolmel aastal püsinud 1200 nimetuse ringis. Enim mahetooteid oli teravilja- ja jahutoodete tootegrupis, suur valik oli endiselt ka maitse- ja ravimtaimede ning teede osas ja töödeldud puuvilja ja marjade tootegrupis.

Mahe- ja tavatoidukaupade jaehindade võrdlus näitas, et hinnaerinevused mahe- ja võrreldavate kodumaiste tavatoidukaupade vahel sõltuvad väga paljuski tootegruppidest ja konkreetsetest toodetest. Uuringus on hinnaerinevused tootegrupiti täpsemalt kirjeldatud. Üldistatud võib öelda, et 5 aasta tagusega võrreldes on mahe- ja tavatoodete hinnaerinevus pigem suurenenud.

Lisad

Lisa 1. Kodumaiste mahetoidukaupade sortiment kauplustes 2015. aastal

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
Piimatooted				
1	Ahjuõunajäätis	La Muu OÜ	0.4	kg
2	Astelpajujogurt	Pajumäe Talu OÜ	0.25	l
3	Astelpajujogurt	Pajumäe Talu OÜ	0.4	l
4	Astelpajujogurt	Pajumäe Talu OÜ	1	l
5	Banaanijäätis	La Muu OÜ	0.4	kg
6	Hapukoor	Pajumäe Talu OÜ	0.25	l
7	Juust	Pajumäe Talu OÜ	1	kg
8	Saida juust	Saidafarm OÜ	1	kg
9	Juust kõõmnetega	Saidafarm OÜ	1	kg
10	Juust küüslauguga	Saidafarm OÜ	1	kg
11	Kakao kohupiimakreem	Pajumäe Talu OÜ	0.265	kg
12	Kakao kohupiimakreem	Pajumäe Talu OÜ	0.47	kg
13	Kakao-kookose kohupiimakreem	Pajumäe Talu OÜ	0.265	kg
14	Kakao-kookose kohupiimakreem	Pajumäe Talu OÜ	0.47	kg
15	Kamajogurt	Pajumäe Talu OÜ	0.25	l
16	Kamajogurt	Pajumäe Talu OÜ	0.4	l
17	Kamajogurt	Pajumäe Talu OÜ	1	l
18	Kamajäätis	La Muu OÜ	0.4	kg
19	Keefir	Pajumäe talu OÜ	0.5	l
20	Keefir	Pajumäe Talu OÜ	1	l
21	Kirsijäätis	La Muu OÜ	0.4	kg
22	Kitsepiim Konju Mõisa Talu	R Capital OÜ	0.5	l
23	Kitsepiim Konju Mõisa Talu	R Capital OÜ	1	l
24	Kodujuust	Pajumäe Talu OÜ	0.25	kg
25	Kohupiim	Pajumäe Talu OÜ	0.95	kg
26	Kohupiim	Pajumäe Talu OÜ	0.25	kg
27	Kohupiim	Pajumäe Talu OÜ	0.47	kg
28	Kohupiimadessert kakaoga	Pagar Võtaks OÜ	0.115	kg
29	Kohupiimakreem astelpajumoosiga	Saidafarm OÜ	0.2	kg
30	Kohvijäätis	La Muu OÜ	0.4	kg
31	Kookosejogurt	Pajumäe Talu OÜ	0.25	l
32	Kookosejogurt	Pajumäe Talu OÜ	0.4	l
33	Kookosejäätis	La Muu OÜ	0.4	kg
34	Küüslauguvõie	Pagar Võtaks OÜ	0.08	kg
35	Lahja kohupiim	Pajumäe Talu OÜ	0.25	kg
36	Lahja kohupiim	Pajumäe Talu OÜ	0.47	kg
37	Maasika kohupiimakreem	Pajumäe Talu OÜ	0.265	kg
38	Maasikajäätis	La Muu OÜ	0.4	kg
39	Mahe vanilli kohupiimakreem	Pajumäe Talu OÜ	0.265	kg
40	Maitsestatamata jogurt	Pajumäe Talu OÜ	0.25	l
41	Maitsestatamata jogurt	Pajumäe Talu OÜ	0.4	l
42	Maitsestatamata jogurt	Pajumäe Talu OÜ	1	l
43	Mandli-kardemonijäätis	La Muu OÜ	0.4	kg
44	Mangojäätis	La Muu OÜ	0.4	kg
45	Mangosorbett	La Muu OÜ	0.4	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
46	Miksiko (hapukoore asemel)	Pajumäe Talu OÜ	0.25	l
47	Mustasõstra kohupiimakreem	Pajumäe Talu OÜ	0.265	kg
48	Mustasõstrajogurt	Pajumäe talu OÜ	0.25	l
49	Mustasõstrajogurt	Pajumäe Talu OÜ	0.4	l
50	Mustasõstrajogurt	Pajumäe Talu OÜ	1	l
51	Mustika kohupiimakreem	Pajumäe Talu OÜ	0.265	kg
52	Mustikajogurt	Pajumäe Talu OÜ	0.25	l
53	Mustikajogurt	Pajumäe Talu OÜ	0.4	l
54	Mustikajogurt	Pajumäe Talu OÜ	1	l
55	Pastöriseerimata piim	Mätiku talu	1	l
56	Pastöriseerimata piim	Riido talu	1	l
57	Pastöriseerimata piim 4%	Pajumäe Talu OÜ	0.5	l
58	Pastöriseerimata piim 4%	Pajumäe Talu OÜ	1	l
59	Piimarasva võie mahe 72%	Pajumäe Talu OÜ	0.15	kg
60	Piimašokolaadijäätis	La Muu OÜ	0.4	kg
61	Pistaatsiajäätis	La Muu OÜ	0.4	kg
62	Pohla kohupiimakreem	Pajumäe Talu OÜ	0.265	kg
63	Pohlajogurt	Pajumäe Talu OÜ	0.4	l
64	Pohlajogurt	Pajumäe Talu OÜ	0.25	l
65	Rabarberijäätis	La Muu OÜ	0.4	kg
66	Rosina kohupiimakreem	Pajumäe Talu OÜ	0.47	kg
67	Rosina kohupiimakreem	Pajumäe Talu OÜ	0.265	kg
68	Rosina-kookose kohupiimakreem	Pajumäe Talu OÜ	0.265	kg
69	Rõõsk koor 35%	Pajumäe Talu OÜ	1	l
70	Rõõsk koor 35%	Pajumäe Talu OÜ	0.25	l
71	Rõõsk koor 35%	Pajumäe Talu OÜ	0.5	l
72	Segu kohupiimakreem	Pajumäe Talu OÜ	0.265	kg
73	Segu kohupiimakreem	Pajumäe Talu OÜ	0.47	kg
74	Sidrunisorbett	La Muu OÜ	0.4	kg
75	Stracciatella jäätis	La Muu OÜ	0.4	kg
76	Šokolaadijäätis	La Muu OÜ	0.4	kg
77	Toorjuust kitsepiimast soolvees "Esna"	Kalamatsi Meierei OÜ	0.11	kg
78	Vanilje kohupiimakreem	Pajumäe Talu OÜ	0.265	kg
79	Vanilje kohupiimakreem	Pajumäe Talu OÜ	0.47	kg
80	Vaniljekreem astelpajukastmega	Pajumäe Talu OÜ	0.17	kg
81	Vanillijäätis	La Muu OÜ	0.4	l
82	Vanilli-kookose kohupiimakreem	Pajumäe Talu OÜ	0.265	kg
83	Või 82%	Pajumäe Talu OÜ	0.15	kg
84	Või 82%	Pajumäe Talu OÜ	1	kg
85	Ürdikohupiimakreem	Pajumäe Talu OÜ	0.265	kg
86	Ürdivõie	Pagar Võtaks OÜ	0.08	kg
Lihatooted				
1	Härjasaba	Liivimaa Lihaveis MTÜ	1	kg
2	Lihaveise ahjupraad	Liivimaa Lihaveis MTÜ	1	kg
3	Lihaveise antrekoot	Hiiumaa Lihatööstus OÜ	1	kg
4	Lihaveise antrekoot	Liivimaa Lihaveis MTÜ	1	kg
5	Lihaveise hakkliha jahutatud	Hiiumaa Lihatööstus OÜ	1	kg
6	Lihaveise hakkliha jahutatud	Liivimaa Lihaveis MTÜ	1	kg
7	Lihaveise hakkliha jahutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
8	Lihaveise hakkliha kõrgem sort jahutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
9	Lihaveise hakkliha külmutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
10	Lihaveise hakkliha külmutatud	Wilawander OÜ	1	kg
11	Lihaveise keel jahutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
12	Lihaveise keel külmutatud	Liivimaa Lihaveis MTÜ	1	kg
13	Lihaveise koodi steik jahutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
14	Lihaveise koodi steik jahutatud	Wilawander OÜ	1	kg
15	Lihaveise koodi steik külmutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
16	Lihaveise kuubikud jahutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
17	Lihaveise kuubikud jahutatud	Wilawander OÜ	1	kg
18	Lihaveise kuubikud külmutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
19	Lihaveise liha kõrgem sort jahutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
20	Lihaveise lihalõiked	Liivimaa Lihaveis MTÜ	0.39	kg
21	Lihaveise liharull	Liivimaa Lihaveis MTÜ	1	kg
22	Lihaveise maks	Hiiumaa Lihatööstus OÜ	1	kg
23	Lihaveise maks	Liivimaa Lihaveis MTÜ	1	kg
24	Lihaveise maks	Wilawander OÜ	1	kg
25	Lihaveise maks jahutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
26	Lihaveise maks külmutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
27	Lihaveise noorlooma süda	Wilawander OÜ	1	kg
28	Lihaveise osso bucco jahutatud	Liivimaa Lihaveis MTÜ	1	kg
29	Lihaveise osso bucco külmutatud	Liivimaa Lihaveis MTÜ	1	kg
30	Lihaveise pajakuubikud	Liivimaa Lihaveis MTÜ	0.39	kg
31	Lihaveise peenestatud liha külmutatud	Liivimaa Lihaveis MTÜ	1	kg
32	Lihaveise puljongikont külmutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
33	Lihaveise puusatükk jahutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
34	Lihaveise pähkeltükk jahutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
35	Lihaveise romsteek külmutatud	Liivimaa Lihaveis MTÜ	1	kg
36	Lihaveise saba jahutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
37	Lihaveise saba külmutatud	Liivimaa Lihaveis MTÜ	1	kg
38	Lihaveise saba külmutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
39	Lihaveise sisefilee jahutatud	Hiiumaa Lihatööstus OÜ	1	kg
40	Lihaveise sisefilee jahutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
41	Lihaveise sisefilee külmutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
42	Lihaveise sisetükk jahutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
43	Lihaveise steik marinaadis	Liivimaa Lihaveis MTÜ	1	kg
44	Lihaveise supikogu jahutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
45	Lihaveise supikogu külmutatud	Liivimaa Lihaveis MTÜ	1	kg
46	Lihaveise supikogu külmutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
47	Lihaveise supikogu külmutatud	Wilawander OÜ	1	kg
48	Lihaveise süda külmutatud	Liivimaa Lihaveis MTÜ	1	kg
49	Lihaveise tagaosasisetükk	Hiiumaa Lihatööstus OÜ	1	kg
50	Lihaveise vardaliha marinaadis	Liivimaa Lihaveis MTÜ	1	kg
51	Lihaveise vasika keel külmutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
52	Lihaveise vasika koodi steik külmutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
53	Lihaveise vasika kuubikud külmutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
54	Lihaveise vasika sisefilee külmutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
55	Lihaveise vasika supikogu külmutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
56	Lihaveise välisfilee	Hiiumaa Lihatööstus OÜ	1	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
57	Lihaveise välisfilee	Liivimaa Lihaveis MTÜ	1	kg
58	Lihaveise välisfilee jahutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
59	Lihaveise välistükk jahutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
60	Lõkkevorstid Hiie	Kehtna Lihatööstus OÜ	1	kg
61	Petite tender	Liivimaa Lihaveis MTÜ	1	kg
62	Poolsuitsuvorst Metsapoole	Kehtna Lihatööstus OÜ	1	kg
63	Poolsuitsuvorst Soopoolitse	Kehtna Lihatööstus OÜ	1	kg
64	Rohumaaveise rasv	Liivimaa Lihaveis MTÜ	0.19	kg
65	Rohumaaveise ribi eelküpsetatud "Agnes"	Liivimaa Lihaveis MTÜ	1	kg
66	Rohumaaveise ribi eelküpsetatud "Gabriel"	Liivimaa Lihaveis MTÜ	1	kg
67	Talle abaliha jahutatud	Hiiumaa Lihatööstus OÜ	1	kg
68	Talle abaliha jahutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
69	Talle abaliha külmutatud	Hiiumaa Lihatööstus OÜ	1	kg
70	Talle abaliha külmutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
71	Talle hakkliha jahutatud	Hiiumaa Lihatööstus OÜ	1	kg
72	Talle hakkliha jahutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
73	Talle hakkliha külmutatud	Hiiumaa Lihatööstus OÜ	1	kg
74	Talle hakkliha külmutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
75	Talle kaelakarbonaad jahutatud	Hiiumaa Lihatööstus OÜ	1	kg
76	Talle kaelakarbonaad jahutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
77	Talle kaelakarbonaad külmutatud	Hiiumaa Lihatööstus OÜ	1	kg
78	Talle kaelasteik külmutatud	Hiiumaa Lihatööstus OÜ	1	kg
79	Talle keel külmutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
80	Talle maks külmutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
81	Talle ribiplaat külmutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
82	Talle sisefilee jahutatud	Hiiumaa Lihatööstus OÜ	1	kg
83	Talle sisefilee jahutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
84	Talle sisefilee külmutatud	Hiiumaa Lihatööstus OÜ	1	kg
85	Talle tagakoot jahutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
86	Talle tagakoot külmutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
87	Talle tagatükk jahutatud	Hiiumaa Lihatööstus OÜ	1	kg
88	Talle tagatükk jahutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
89	Talle tagatükk külmutatud	Hiiumaa Lihatööstus OÜ	1	kg
90	Talle tagatükk külmutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
91	Talle välisfilee jahutatud	Hiiumaa Lihatööstus OÜ	1	kg
92	Talle välisfilee jahutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
93	Talle välisfilee külmutatud	Hiiumaa Lihatööstus OÜ	1	kg
94	Talle välisfilee külmutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
95	Toorvorst rohumaaveise- ja sealihast	Liivimaa Lihaveis MTÜ	1	kg
96	Täissuitsuvorst	SirLoin OÜ	0.23	kg
97	Vasika hakkliha Niliske talu	Wilawander OÜ	1	kg
98	Veise hakkliha	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
99	Veise kuubikud külmutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
100	Veise maks	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
101	Veise supikogu külmutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
102	Veise välistüki silm jahutatud	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
103	Veise välistükk	Märjamaa Lihatööstus OÜ	1	kg
104	Vinnukas - mesine kadakas	SirLoin OÜ	0.05	kg
105	Vinnukas - seesamisadu	SirLoin OÜ	0.05	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
106	Vinnukas - traditsioonitruu	SirLoin OÜ	0.05	kg
107	Vinnukas - vägev võrtsine	SirLoin OÜ	0.05	kg
Munad				
1	Kanamuna	Männituka talu	10	tk
2	Kanamuna L	Võnnu Mahetalu OÜ	10	tk
3	Kanamuna lahtine	Äntu Mõis OÜ	1	tk
4	Kanamuna M	Kitsevälja talu	10	tk
5	Kanamuna M	Võnnu Mahetalu OÜ	10	tk
6	Kanamuna M	Äntu Mõis OÜ	10	tk
7	Kanamuna S	Võnnu Mahetalu OÜ	10	tk
8	Kanamuna S	Äntu Mõis OÜ	10	tk
Mesi, meetooted				
1	Aasade ja niitude mesi	Nordic Food Products OÜ	0.12	kg
2	Aasade ja niitude mesi	Nordic Food Products OÜ	0.4	kg
3	Aasade ja niitude mesi	Nordic Food Products OÜ	1	kg
4	Apiapteek meesegu	RemedyWay OÜ	0.25	kg
5	Arumetsa mesi	Taali Mesila OÜ	0.5	kg
6	Jõhvikamesi	RemedyWay OÜ	0.25	kg
7	Kanarbikumesi	Nordic Food Products OÜ	0.12	kg
8	Kanarbikumesi	Nordic Food Products OÜ	0.4	kg
9	Kanarbikumesi	Nordic Food Products OÜ	1	kg
10	Mahe metsamesi	Loodusvägi OÜ	0.15	kg
11	Mahemesi Aaviku Mesila	Põldmaa	0.5	kg
12	Mahemesi Aaviku Mesila	Põldmaa	0.7	kg
13	Meesegu "Toorleib meega ajule"	RemedyWay OÜ	0.25	kg
14	Mesi aasadelt ja niitudelt	Nordic Food Products OÜ	0.12	kg
15	Mesi aasadelt ja niitudelt	Nordic Food Products OÜ	0.4	kg
16	Mesi aasadelt ja niitudelt	Nordic Food Products OÜ	1	kg
17	Mesi Amfora	Ökomaja OÜ	0.6	kg
18	Mesi rabaäärtest ja metsadest	Nordic Food Products OÜ	0.12	kg
19	Mesi rabaäärtest ja metsadest	Nordic Food Products OÜ	0.4	kg
20	Mesi rabaäärtest ja metsadest	Nordic Food Products OÜ	1	kg
21	Mesi Silinder	Ökomaja OÜ	0.6	kg
22	Mesi vedel klaaspurgis	Põldmaa	0.95	kg
23	Mesi vedel klaaspurgis	Põldmaa	0.5	kg
24	Mesi vedel klaaspurgis	Põldmaa	0.7	kg
25	Mesi vedel klaaspurgis	Põldmaa	0.9	kg
26	Mesi võide	Põldmaa	0.5	kg
27	Mesi võide	Põldmaa	1	kg
28	Mesi võide klaaspurgis	Põldmaa	0.5	kg
29	Mesi võide klaaspurgis	Põldmaa	0.7	kg
30	Mesi võide klaaspurgis	Põldmaa	0.95	kg
31	Metsamesi	Loodusvägi OÜ	0.15	kg
32	Metsamesi	Taali Mesila OÜ	0.15	kg
33	Metsamesi	Loodusvägi OÜ	0.3	kg
34	Metsamesi	Taali Mesila OÜ	0.3	kg
35	Metsamesi ingveriga	Loodusvägi OÜ	0.15	kg
36	Metsamesi ingveriga	Taali Mesila OÜ	0.15	kg
37	Metsamesi ingveriga	Loodusvägi OÜ	0.3	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
38	Metsamesi ingveriga	Taali Mesila OÜ	0.3	kg
39	Metsamesi jõhvikapulbriga	Loodusvägi OÜ	0.15	kg
40	Metsamesi jõhvikapulbriga	Taali Mesila OÜ	0.15	kg
41	Metsamesi jõhvikapulbriga	Loodusvägi OÜ	0.3	kg
42	Metsamesi jõhvikapulbriga	Taali Mesila OÜ	0.3	kg
43	Metsamesi kaneeliga	Loodusvägi OÜ	0.15	kg
44	Metsamesi kaneeliga	Taali Mesila OÜ	0.15	kg
45	Metsamesi kaneeliga	Loodusvägi OÜ	0.3	kg
46	Metsamesi kaneeliga	Taali Mesila OÜ	0.3	kg
47	Metsamesi mustikapulbriga	Loodusvägi OÜ	0.15	kg
48	Metsamesi mustikapulbriga	Loodusvägi OÜ	0.3	kg
49	Metsamesi mustsõstrapulbriga	Loodusvägi OÜ	0.15	kg
50	Metsamesi mustsõstrapulbriga	Loodusvägi OÜ	0.3	kg
51	Metsamesi pohlapulbriga	Loodusvägi OÜ	0.15	kg
52	Metsamesi pohlapulbriga	Loodusvägi OÜ	0.3	kg
53	Metsamesi rabajõhvikaga	Loodusvägi OÜ	0.15	kg
54	Pähkli ja mustika mesi	RemedyWay OÜ	0.25	kg
55	Rabaäärte ja metsade mesi	Nordic Food Products OÜ	1	kg
56	Rabaäärte ja metsade mesi	Nordic Food Products OÜ	0.12	kg
57	Rabaäärte ja metsade mesi	Nordic Food Products OÜ	0.4	kg
58	Soometsa mesi	Taali Mesila OÜ	0.5	kg
59	Suir	Nordic Food Products OÜ	0.1	kg
60	Suir	Nordic Food Products OÜ	0.3	kg
61	Taruvaik	Taali Mesila OÜ	0.02	kg
62	Taruvaik	Põldmaa	0.03	kg
63	Tatramesi	Nordic Food Products OÜ	0.12	kg
64	Tatramesi	Nordic Food Products OÜ	0.4	kg
65	Tatraõiemesi	RemedyWay OÜ	0.55	kg
66	Võilillemesi	Nordic Food Products OÜ	0.12	kg
67	Võilillemesi	Nordic Food Products OÜ	0.4	kg
68	Õietolm	Nordic Food Products OÜ	0.1	kg
69	Õietolm	Nordic Food Products OÜ	0.3	kg
70	Õietolm	Taali Mesila OÜ	0.1	kg
Teravilja- ja jahutooted				
1	Durum nisujahu	Nonna Organic OÜ	1	kg
2	Kaerahelbed	Lehe talu	1	kg
3	Kaerahelbed	Anfang OÜ	0.5	kg
4	Kaerahelbed	Loodusvägi OÜ	0.75	kg
5	Kaerahelbed	Raismikuoja OÜ	1	kg
6	Kaerapätsisegu jõhvikatega	Nonna Organic OÜ	0.4	kg
7	Kaeraterad	Zerna Ökotalu OÜ	1	kg
8	Kaeraterad	Tarvastu Saariku talu	1	kg
9	Kaneeli-vahvlisegu	Nonna Organic OÜ	0.4	kg
10	Karaskisegu	Vändra Ökopagar OÜ	0.4	kg
11	Karulaugupasta	Nonna Organic OÜ	0.35	kg
12	Kirju pasta mustikaga	Nonna Organic OÜ	0.4	kg
13	Kolmeviljahelbed	Mahehõrgutised OÜ	0.4	kg
14	Kolmeviljahelbed	Anfang OÜ	0.5	kg
15	Kolmeviljahelbed	Zerna Ökotalu OÜ	1	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
16	Koorimata tatar	Tõrvaaugu Mahe Talu OÜ	0.9	kg
17	Krõbe kolmeviljamüsli	Vändra Ökopagar OÜ	0.375	kg
18	Kukeseenepasta fusilli	Nonna Organic OÜ	0.35	kg
19	Küpsisetegu ehtsa vaniljega	Nonna Organic OÜ	0.5	kg
20	Küpsisetegu kaerajahuga	Nonna Organic OÜ	0.5	kg
21	Küpsisetegu kakaoga	Nonna Organic OÜ	0.5	kg
22	Küpsisetegu kõhtu paitab kaerajahu	Nonna Organic OÜ	0.5	kg
23	Küpsisetegu maitset annab toorkakao	Nonna Organic OÜ	0.5	kg
24	Linaseemnepasta fusilli	Nonna Organic OÜ	0.35	kg
25	Maitsepasta ingveriga	Nonna Organic OÜ	0.4	kg
26	Maitsepasta kõrvenõgesega	Nonna Organic OÜ	0.4	kg
27	Maitsepasta küüslauguga	Nonna Organic OÜ	0.4	kg
28	Maitsepasta valge pipraga	Nonna Organic OÜ	0.4	kg
29	Meega röstitud jõhvika-porgandi-astelpaju müsli	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.35	kg
30	Meega röstitud pähklimüsli	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.35	kg
31	Meega röstitud pähkli-puuvilja müsli	Vändra Ökopagar OÜ	0.375	kg
32	Meega röstitud pähkli-rosina müsli	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.35	kg
33	Meega röstitud seemne-puuviljamüsli	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.35	kg
34	Meega röstitud õuna-kaneeli-rosinamüsli	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.35	kg
35	Meega röstitud õunamüsli	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.35	kg
36	Mitmeviljahelbed	Zerna Ökotalu OÜ	1	kg
37	Muffini täistera jahusegu	Nonna Organic OÜ	0.5	kg
38	Muffini täistera jahusegu jõhvikatega	Nonna Organic OÜ	0.5	kg
39	Muffinisegu tumeda šokolaadiga	Nonna Organic OÜ	0.4	kg
40	Muffinisegu vanilje ja täisterajahuga	Nonna Organic OÜ	0.4	kg
41	Müsliplaat	Pagar Võtaks OÜ	0.15	kg
42	Neljaviiljahelbed	Lehe talu	1	kg
43	Nisuhelbed	Koplimäe Mahe Talu OÜ	0.5	kg
44	Nisuklii	Koplimäe Mahe Talu OÜ	0.25	kg
45	Nisumanna	Koplimäe Mahe Talu OÜ	0.5	kg
46	Nisumanna	Koplimäe Mahe Talu OÜ	1	kg
47	Nisupüül	Anfang OÜ	0.75	kg
48	Nisupüül	Anfang OÜ	1	kg
49	Nisupüül	Anfang OÜ	1.5	kg
50	Nisupüül	Anfang OÜ	2.5	kg
51	Nisupüül	Anfang OÜ	3	kg
52	Nisupüül	Koplimäe Mahe Talu OÜ	0.5	kg
53	Nisupüül	Koplimäe Mahe Talu OÜ	1	kg
54	Nisuterad	Säga-Aaviku talu	0.5	kg
55	Nisuterad	Koplimäe Mahe Talu OÜ	0.5	kg
56	Nisuterad	Koplimäe Mahe Talu OÜ	1	kg
57	Nisuterad	Zerna Ökotalu OÜ	1	kg
58	Nisuterad	Tarvastu Saariku talu	1	kg
59	Odrahelbed	Loodusvägi OÜ	0.75	kg
60	Odrahelbed	Anfang OÜ	1	kg
61	Odrahelbed	Lehe talu	1	kg
62	Odrahelbed	Raismikuoja OÜ	1	kg
63	Odrahelbed	Zerna Ökotalu OÜ	1	kg
64	Odrajahu	Anfang OÜ	1	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
65	Odrajahu	Lehe talu	1	kg
66	Odrajahu	Raismikuoja OÜ	1	kg
67	Odrakruup	Loodusvägi OÜ	0.75	kg
68	Odrakruup	Anfang OÜ	1	kg
69	Odrakruup	Raismikuoja OÜ	1	kg
70	Odrakrõbuskid	Balsnack Intern. Holding AS	0.1	kg
71	Odramanna	Raismikuoja OÜ	1	kg
72	Odratang	Zerna Ökotalu OÜ	1	kg
73	Pannkoogijahu odrajahuga	Nonna Organic OÜ	0.425	kg
74	Pannkoogijahu täisterajahuga	Nonna Organic OÜ	0.425	kg
75	Pastade segu	Nonna Organic OÜ	0.4	kg
76	Pehme speltajahu	Vändra Ökopagar OÜ	0.5	kg
77	Piimašokolaadimüsli kookoshelvestega	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.35	kg
78	Piimašokolaadimüsli kookoshelvestega	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.35	kg
79	Piparkoogitaigen tatrajahust	Pagar Võtaks OÜ	0.5	kg
80	Pitsapõhjalpulber	Vändra Ökopagar OÜ	0.4	kg
81	Puuviljamüsli tumeda šokolaadiga	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.35	kg
82	Rukkihelbed	Loodusvägi OÜ	0.75	kg
83	Rukkihelbed	Anfang OÜ	1	kg
84	Rukkihelbed	Koplimäe Mahe Talu OÜ	1	kg
85	Rukkihelbed	Lehe talu	1	kg
86	Rukkihelbed	Raismikuoja OÜ	1	kg
87	Rukkijahu	Lehe talu	1	kg
88	Rukkiklii	Anfang OÜ	0.4	kg
89	Rukkiklii	Koplimäe Mahe Talu OÜ	0.25	kg
90	Rukkikreekerid	Pagar Võtaks OÜ	0.2	kg
91	Rukkikrõbuskid	Balsnack Intern. Holding AS	0.1	kg
92	Rukkikuivikud küüslauguga	Pagar Võtaks OÜ	0.1	kg
93	Rukkimanna	Koplimäe Mahe Talu OÜ	0.5	kg
94	Rukkimanna	Koplimäe Mahe Talu OÜ	1	kg
95	Rukkimanna	Raismikuoja OÜ	0.5	kg
96	Rukkipasta	Nonna Organic OÜ	0.35	kg
97	Rukkipasta spaccatelle	Nonna Organic OÜ	0.35	kg
98	Rukkipüül	Anfang OÜ	1	kg
99	Rukkipüül	Anfang OÜ	1.5	kg
100	Rukkipüül	Koplimäe Mahe Talu OÜ	0.5	kg
101	Rukkipüül	Koplimäe Mahe Talu OÜ	1	kg
102	Rukkiterad	Tarvastu Saariku talu	0.5	kg
103	Rukkiterad	Anfang OÜ	1	kg
104	Rukkiterad	Koplimäe Mahe Talu OÜ	0.5	kg
105	Rukkiterad	Koplimäe Mahe Talu OÜ	1	kg
106	Rukkiterad	Tarvastu Saariku talu	1	kg
107	Seemneleivasegu	Vändra Ökopagar OÜ	0.5	kg
108	Speltahelbed	Anfang OÜ	0.8	kg
109	Speltahelbed	Koplimäe Mahe Talu OÜ	0.5	kg
110	Speltahelbed	Lehe talu	1	kg
111	Speltajahu	Lehe talu	1	kg
112	Speltaklii	Anfang OÜ	0.4	kg
113	Speltaklii	Anfang OÜ	0.5	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
114	Speltaklii	Koplimäe Mahe Talu OÜ	0.25	kg
115	Speltamanna	Koplimäe Mahe Talu OÜ	0.5	kg
116	Speltamanna	Koplimäe Mahe Talu OÜ	1	kg
117	Speltanisu lihtjahu	Raismikuoja OÜ	1	kg
118	Speltanisuhelbed	Anfang OÜ	0.5	kg
119	Speltanisuhelbed	Raismikuoja OÜ	1	kg
120	Speltanisukruup	Raismikuoja OÜ	1	kg
121	Speltanisukrõbuskid	Balsnack Intern. Holding AS	0.1	kg
122	Speltanisumanna	Raismikuoja OÜ	0.5	kg
123	Speltanisupüül	Anfang OÜ	0.75	kg
124	Speltanisupüül	Anfang OÜ	1	kg
125	Speltanisupüül	Anfang OÜ	1.5	kg
126	Speltanisupüül	Anfang OÜ	2.5	kg
127	Speltanisupüül	Anfang OÜ	3	kg
128	Speltanisupüül	Koplimäe Mahe Talu OÜ	0.5	kg
129	Speltanisupüül	Koplimäe Mahe Talu OÜ	1	kg
130	Speltanisuterad	Anfang OÜ	0.5	kg
131	Tatrajahu	Koplimäe Mahe Talu OÜ	0.5	kg
132	Tatrajahu	Koplimäe Mahe Talu OÜ	1	kg
133	Tatrajahu	Tõrvaaugu Mahe Talu OÜ	0.5	kg
134	Tatrajahu	Tõrvaaugu Mahe Talu OÜ	1	kg
135	Tatrakruup	Koplimäe Mahe Talu OÜ	0.5	kg
136	Tatrakruup	Koplimäe Mahe Talu OÜ	1	kg
137	Tatrakruup	Tõrvaaugu Mahe Talu OÜ	0.5	kg
138	Tatrakruup	Tõrvaaugu Mahe Talu OÜ	1	kg
139	Tatramanna	Koplimäe Mahe Talu OÜ	0.5	kg
140	Tatramanna	Koplimäe Mahe Talu OÜ	1	kg
141	Tatrapasta	Nonna Organic OÜ	0.35	kg
142	Tatratang	RemedyWay OÜ	1	kg
143	Tatratang	Tõrvaaugu Mahe Talu OÜ	0.5	kg
144	Tatratang	Tõrvaaugu Mahe Talu OÜ	1	kg
145	Tervisemüsli suhkruta	Vändra Ökopagar OÜ	0.375	kg
146	Toortatra peentang	RemedyWay OÜ	0.5	kg
147	Toortatra peentang	RemedyWay OÜ	1	kg
148	Toortatrajahu	RemedyWay OÜ	2	kg
149	Toortatrajahu	RemedyWay OÜ	0.5	kg
150	Toortatrajahu	RemedyWay OÜ	1	kg
151	Toortatrajahu tume	RemedyWay OÜ	0.5	kg
152	Toortatrajahu tume	RemedyWay OÜ	1	kg
153	Toortatratang	RemedyWay OÜ	2	kg
154	Toortatratang	RemedyWay OÜ	0.5	kg
155	Toortatratang	RemedyWay OÜ	1	kg
156	Täistera kaerahelbed	Anfang OÜ	0.8	kg
157	Täistera kaerahelbed	Mahehõrgutised OÜ	0.4	kg
158	Täistera kaerahelbed	Zerna Ökotalu OÜ	1	kg
159	Täistera kaerajahu	Anfang OÜ	0.75	kg
160	Täistera kaerajahu	Zerna Ökotalu OÜ	0.5	kg
161	Täistera kaerajahu	Zerna Ökotalu OÜ	1	kg
162	Täistera kaerajahu	Anfang OÜ	1	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
163	Täistera kaerakruup	Anfang OÜ	0.75	kg
164	Täistera kaerapätsisegu	Nonna Organic OÜ	0.4	kg
165	Täistera kolmeviljahelbed	Anfang OÜ	0.8	kg
166	Täistera kolmeviljahelbed	Zerna Ökotalu OÜ	1	kg
167	Täistera muffini jahusegu jõhvikatega	Nonna Organic OÜ	0.5	kg
168	Täistera nisujahu	Anfang OÜ	0.75	kg
169	Täistera nisujahu	Anfang OÜ	3	kg
170	Täistera nisujahu	Anfang OÜ	1	kg
171	Täistera nisujahu	Anfang OÜ	1.5	kg
172	Täistera nisujahu	Anfang OÜ	2.5	kg
173	Täistera nisujahu	Koplimäe Mahe Talu OÜ	0.5	kg
174	Täistera nisujahu	Vändra Ökopagar OÜ	1	kg
175	Täistera nisujahu sõre	Loodusvägi OÜ	1	kg
176	Täistera nisupüül	Loodusvägi OÜ	1	kg
177	Täistera odrahelbed	Anfang OÜ	0.8	kg
178	Täistera odrajahu	Anfang OÜ	1	kg
179	Täistera odrajahu	Loodusvägi OÜ	1	kg
180	Täistera odrajahu	Raismikuoja OÜ	1	kg
181	Täistera rukkibelbed	Anfang OÜ	0.8	kg
182	Täistera rukkibelbed	Zerna Ökotalu OÜ	1	kg
183	Täistera rukkijahu	Anfang OÜ	1	kg
184	Täistera rukkijahu	Anfang OÜ	1.5	kg
185	Täistera rukkijahu	Anfang OÜ	2.5	kg
186	Täistera rukkijahu	Anfang OÜ	3	kg
187	Täistera rukkijahu	Koplimäe Mahe Talu OÜ	1	kg
188	Täistera rukkijahu	Raismikuoja OÜ	1	kg
189	Täistera rukkijahu	Zerna Ökotalu OÜ	1	kg
190	Täistera rukkijahu	Tartu Mill AS	1.5	kg
191	Täistera rukkijahu	Vändra Ökopagar OÜ	1	kg
192	Täistera speltajahu	Koplimäe Mahe Talu OÜ	1	kg
193	Täistera speltanisujahu	Anfang OÜ	0.75	kg
194	Täistera speltanisujahu	Anfang OÜ	1	kg
195	Täistera speltanisujahu	Anfang OÜ	1.5	kg
196	Täistera speltanisujahu	Anfang OÜ	2.5	kg
197	Täistera speltanisujahu	Anfang OÜ	3	kg
198	Täistera speltanisujahu	Loodusvägi OÜ	1	kg
199	Täistera speltanisujahu	Raismikuoja OÜ	1	kg
200	Täisterapasta fusilli	Nonna Organic OÜ	0.35	kg
201	Urvaste kaerakama	Urvaste Külade Selts MTÜ	0.3	kg
202	Urvaste kama	Urvaste Külade Selts MTÜ	0.3	kg
203	Urvaste rukkikama	Urvaste Külade Selts MTÜ	0.3	kg
204	Vahvlisegu kaneeliga	Nonna Organic OÜ	0.4	kg
205	Vaniljeküpsiseseegu täistera	Nonna Organic OÜ	0.5	kg
206	Vaniljemuffiniseegu	Nonna Organic OÜ	0.5	kg
Kaunviljad ja -tooted				
1	Aedhernes Erme	Jõgeva SAI	0.03	kg
2	Herne krõbuskid	Balsnack Intern. Holding AS	0.1	kg
3	Hernejahu	Anfang OÜ	0.75	kg
4	Hernes kuivatatud	Anfang OÜ	0.75	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
5	Hernes kuivatatud	Erto talu OÜ	1	kg
6	Hernes roheline kuivatatud	Erto Talu OÜ	1	kg
7	Põlduba	Eesti mahetootja	1	kg
8	Põlduba	Tarvastu Saariku talu	1	kg
Pagari- ja kondiitritooted				
1	Browni (vegan)	Austan Loodust OÜ	1	kg
2	Croissant ÖKO 2x70g	Pagar Võtaks OÜ	0.14	kg
3	Jaanipäeva piparkoogipulgad	Pagar Võtaks OÜ	0.15	kg
4	Juustukreekerid	Pagar Võtaks OÜ	0.15	kg
5	Juustusaiaid 2tk	Pagar Võtaks OÜ	0.12	kg
6	Kaera-kookose küpsis	Austan Loodust OÜ	1	kg
7	Kaeraküpsis	Pagar Võtaks OÜ	0.2	kg
8	Kaeraküpsis juustuga	Austan Loodust OÜ	1	kg
9	Kaeraküpsis kreeka pähklitega	Austan Loodust OÜ	1	kg
10	Kaeraküpsis sõstraga	Pagar Võtaks OÜ	0.2	kg
11	Kaeraküpsised	Vändra Ökopagar OÜ	0.2	kg
12	Kakaoküpsis kanepiseemnetega	Pagar Võtaks OÜ	0.1	kg
13	Kakaoküpsised	Pagar Võtaks OÜ	0.1	kg
14	Kaneeliküpsised speltajahust	Pagar Võtaks OÜ	0.15	kg
15	Keeleke täisteranisujahust	Pagar Võtaks OÜ	0.15	kg
16	Kihiline küpsis	Pagar Võtaks OÜ	0.15	kg
17	Kohupiimakook	Pagar Võtaks OÜ	0.2	kg
18	Kohupiima-rosina kook	Austan Loodust OÜ	1	kg
19	Kohupiima-vanilje "Pilveke" kook	Austan Loodust OÜ	1	kg
20	Kookoküpsised ingveriga	Pagar Võtaks OÜ	0.15	kg
21	Kookospätsid	Pagar Võtaks OÜ	0.15	kg
22	Kräsupea kook	Austan Loodust OÜ	1	kg
23	Kukkel 5x35g	Vändra Ökopagar OÜ	0.175	kg
24	Kõrvitsaseemnesai	Pagar Võtaks OÜ	0.32	kg
25	Küpsis Keeleke	Vändra Ökopagar OÜ	0.2	kg
26	Küpsis Kevadlill	Vändra Ökopagar OÜ	0.2	kg
27	Küüslauguleivad	Vändra Ökopagar OÜ	0.15	kg
28	Magusad kuivikud	Pagar Võtaks OÜ	0.2	kg
29	Mahe mustleib	Vändra Ökopagar OÜ	0.5	kg
30	Mahe rukkileib	Vändra Ökopagar OÜ	0.5	kg
31	Mandli-beseeküpsised	Pagar Võtaks OÜ	0.05	kg
32	Mandliküpsised	Pagar Võtaks OÜ	0.1	kg
33	Mandlipiparkoogid	Pagar Võtaks OÜ	0.1	kg
34	Matcha tee küpsised	Pagar Võtaks OÜ	0.08	kg
35	Mooniküpsised	Pagar Võtaks OÜ	0.15	kg
36	Must leib	Vändra Ökopagar OÜ	0.38	kg
37	Napoleoni kook (vegan)	Austan Loodust OÜ	1	kg
38	Napoleonikook	Pagar Võtaks OÜ	0.2	kg
39	Odra biskviitküpsis	Kitsevälja talu		kg
40	Piparkoogid	Pagar Võtaks OÜ	0.15	kg
41	Piparkoogid speltajahust	Pagar Võtaks OÜ	0.1	kg
42	Piparkoogid tatrajahust	Pagar Võtaks OÜ	0.15	kg
43	Purukook tatrajahust	Pagar Võtaks OÜ	0.2	kg
44	Riisikakud sõstraga 2tk	Pagar Võtaks OÜ	0.18	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
45	Rukkileib	Pagar Võtaks OÜ	0.43	kg
46	Rukkileib	Maheleib OÜ	0.4	kg
47	Rukkileib	Vändra Ökopagar OÜ	0.5	kg
48	Rukkileib kanepiseemnetega	Pagar Võtaks OÜ	0.43	kg
49	Rukkileiva korvikesed	Balsnack Intern. Holding AS	0.125	kg
50	Röstimata tatra-astelpaju küpsis	Väetoit OÜ	0.1	kg
51	Röstimata tatra-banaani küpsis	Väetoit OÜ	0.1	kg
52	Röstimata tatra-peedi küpsis	Väetoit OÜ	0.1	kg
53	Röstimata tatra-tomati küpsis	Väetoit OÜ	0.1	kg
54	Röstimata tatra-õuna küpsis	Väetoit OÜ	0.1	kg
55	Seemneleib	Pagar Võtaks OÜ	0.44	kg
56	Seemneleib	Vändra Ökopagar OÜ	0.4	kg
57	Soolapulgad	Pagar Võtaks OÜ	0.15	kg
58	Soolapulgad fenkoliga	Pagar Võtaks OÜ	0.15	kg
59	Soolapulgad köömnetega	Pagar Võtaks OÜ	0.15	kg
60	Spelta kuklid 3tk	Vändra Ökopagar OÜ	0.15	kg
61	Speltaküpsised ingveriga	Koplimäe Mahe Talu OÜ	0.1	kg
62	Speltaküpsised ingveriga	Koplimäe Mahe Talu OÜ	0.25	kg
63	Šokolaadibrownie tatrajahust	Pagar Võtaks OÜ	0.11	kg
64	Tatra biskviitküpsis	Kitsevälja talu	0.08	kg
65	Tatra-banaani küpsis	Väetoit OÜ	0.1	kg
66	Tatrajahust piparkoogid	Loodusvägi OÜ	0.12	kg
67	Tatrakakud šokolaadiga	Pagar Võtaks OÜ	0.07	kg
68	Tatrukukkel vahukoorega	Pagar Võtaks OÜ	0.09	kg
69	Tatruküpsis mooniseemnetega	Pagar Võtaks OÜ	0.15	kg
70	Tatruküpsis rosinatega	Pagar Võtaks OÜ	0.1	kg
71	Tatruküpsised	Koplimäe Mahe Talu OÜ	0.25	kg
72	Tatruküpsised	Koplimäe Mahe Talu OÜ	0.1	kg
73	Tatranööbid šokolaadiga	Pagar Võtaks OÜ	0.08	kg
74	Tatrapiparkoogipulgad	Pagar Võtaks OÜ	0.15	kg
75	Teraleib	Vändra Ökopagar OÜ	0.38	kg
76	Teraleib juuretiseiga	Pagar Võtaks OÜ	0.3	kg
77	Terviseröst	Vändra Ökopagar OÜ	0.23	kg
78	Toorleib	Austan Loodust OÜ	0.05	kg
79	Täisteraröst	Vändra Ökopagar OÜ	0.21	kg
80	Vastlakukkel	Pagar Võtaks OÜ	0.08	kg
81	Vastlakukkel martsipaniga	Pagar Võtaks OÜ	0.09	kg
82	Vastlakukkel speltajahust	Pagar Võtaks OÜ	0.09	kg
83	Vormileib	Vändra Ökopagar OÜ	0.65	kg
Õlid				
1	Kanepiõli	Tammejuure Mahetalu	0.25	l
2	Linaõli	Raismikuoja OÜ	0.33	l
3	Rapsiõli	Tammejuure Mahetalu	0.5	l
4	Rapsiõli külmpress	Raismikuoja OÜ	0.5	l
5	Rapsiõli kuumpress	Oru Taimeõlitööstuse OÜ	0.5	l
6	Rapsiõli külmpress	Oru Taimeõlitööstuse OÜ	0.5	l
Kartul				
1	Kartul	Eesti mahetootja	1	kg
2	Kartul	Tarvastu Saariku talu	1	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
3	Kartul Flavia	Säga-Aaviku Talu	1	kg
4	Kartul Gala	Eesti mahetootja	1	kg
5	Kartul Laura	Eesti mahetootja	1	kg
6	Kartul Laura	Tarvastu Saariku talu	1	kg
7	Kartul Laura	ÖkoPlant OÜ	2	kg
8	Kartul Madeleine	Läätsamäe talu	1	kg
9	Kartul Salome	Mahe Kati OÜ	2	kg
10	Kartul Salome pestud	Mahe Kati OÜ	2	kg
11	Kartul Secura	Eesti mahetootja	1	kg
12	Kartul Solist	Eesti mahetootja	1	kg
13	Kartul Solist	Lõuna-Eesti Toiduvõrgustik	1	kg
14	Kartul Solist	Läätsamäe Talu	1	kg
15	Kartul Vineta	Eesti mahetootja	1	kg
16	Kartul Vineta	Fio OÜ	1	kg
17	Kartul Vineta	Lõuna-Eesti Toiduvõrgustik	1	kg
18	Kartul värsked	Eesti mahetootja	1	kg
Köögiviljad				
1	Aeduba	Eesti mahetootja	1	kg
2	Aeduba	Erto Talu OÜ	0.3	kg
3	Aeduba	Läätsamäe Talu	0.4	kg
4	Aeduba	Tarvastu Saariku talu	1	kg
5	Aeduba kollane	Läätsamäe Talu	1	kg
6	Apelsinkõrvits	Eesti mahetootja	1	kg
7	Beebinaeris	Otse Aiast OÜ	0.3	kg
8	Brokoli	Eesti mahetootja	1	kg
9	Brokoli	Erto Talu OÜ	1	kg
10	Hapuoblikas	Aiavili OÜ	0.08	kg
11	Hapuoblikas	Kaasiku Mahetalu OÜ	0.1	kg
12	Hapuoblikas	Eesti mahetootja	0.08	kg
13	Idandatud lutsern	Otse Aiast OÜ	0.06	kg
14	Idandatud lutsern	Otse Aiast OÜ	0.15	kg
15	Juurpetersell	Aiavili OÜ	1	kg
16	Kaalikas	Eesti mahetootja	1	kg
17	Kaalikas	Reeno Sikk FIE	1	kg
18	Kaalikas	Tarvastu Saariku talu	1	kg
19	Kaalikas	Säga-Aaviku talu	0.5	kg
20	Kaalikas "Kohalik sinine"	Jõgeva SAI	0.5	kg
21	Kaalikas pakitud	Helgi Liiv	1	kg
22	Kapsas	Eesti mahetootja	1	kg
23	Kapsas	Latika Talu OÜ	1	kg
24	Kapsas punane	Eesti mahetootja	1	kg
25	Kapsas punane	Erto Talu OÜ	1	kg
26	Kapsas valge	Erto Talu OÜ	1	kg
27	Kaunhernes	Eesti mahetootja	1	kg
28	Kevadine salatisegu	Otse Aiast OÜ	0.1	kg
29	Kirsstomat	Eesti mahetootja	1	kg
30	Kirsstomat	Kopra Karjamõis OÜ	1	kg
31	Kirsstomat karbis	Aiavili OÜ	0.25	kg
32	Kirsstomat karbis	Eesti mahetootja	0.25	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
33	Kirsstomat karbis	Kopra Karjamõis OÜ	0.25	kg
34	Kirsstomat karbis	Reeno Sikk FIE	0.5	kg
35	Kirsstomat karbis	Säga-Aaviku talu	0.2	kg
36	Kurk lühike	Aiavili OÜ	1	kg
37	Kurk lühike	Eesti mahetootja	1	kg
38	Kurk pikk	Eesti mahetootja	1	kg
39	Kõrvits	Aiavili OÜ	1	kg
40	Kõrvits	Eesti mahetootja	1	kg
41	Kõrvits	Tarvastu Saariku talu	1	kg
42	Küüslauk	Eesti mahetootja	1	kg
43	Küüslauk	Erto Talu OÜ	1	kg
44	Küüslauk	Latika Talu OÜ	1	kg
45	Lehtkapsas	Eesti mahetootja	1	kg
46	Lehtkapsas	Aiavili OÜ	0.3	kg
47	Lehtkapsas	Kopra Karjamõis OÜ	0.1	kg
48	Lehtpeet	Aiavili OÜ	0.1	kg
49	Lehtpeet karbis/pundis	Kopra Karjamõis OÜ	1	tk
50	Lehtsalat	Eesti mahetootja	0.1	kg
51	Lehtsalat lõike	Kopra Karjamõis OÜ	0.1	kg
52	Lehtsalat potis	Kopra Karjamõis OÜ	1	pott
53	Maapirn	Eesti mahetootja	1	kg
54	Maapirn	Malle Künnapuu FIE	0.5	kg
55	Maisitõlvik	FIO OÜ	1	kg
56	Mugulsibul	Eesti mahetootja	1	kg
57	Mugulsibul	FIO OÜ	1	kg
58	Mugulsibul	Nõmmiku Uuevälja talu	1	kg
59	Mugulsibul pakitud	Tarvastu Saariku talu	0.5	kg
60	Mugulsibul punane	Eesti mahetootja	1	kg
61	Mugulsibul punane	FIO OÜ	1	kg
62	Mugulsibul punane	Säga-Aaviku talu	1	kg
63	Murulauk	Eesti mahetootja	0.1	kg
64	Muskaatkõrvits	Eesti mahetootja	1	kg
65	Mustjuur	Erto Talu OÜ	1	kg
66	Mustrõigas Eesti	Eesti mahetootja	1	kg
67	Naat karbis värsk	Kopra Karjamõis OÜ	0.04	kg
68	Naeris	Aiavili OÜ	1	kg
69	Naeris	Eesti mahetootja	1	kg
70	Naeris	Tarvastu Saariku talu	1	kg
71	Naeris pakitud	Tarvastu Saariku talu	0.5	kg
72	Naeris pakitud	Eesti mahetootja	0.5	kg
73	Nuikapsas	Eesti mahetootja	1	kg
74	Nuikapsas punane	Erto Talu OÜ	1	kg
75	Paprika	Eesti mahetootja	1	kg
76	Paprika	Kopra Karjamõis OÜ	1	kg
77	Pastinaak	Eesti mahetootja	1	kg
78	Pastinaak	Erto Talu OÜ	1	kg
79	Patisson	Eesti mahetootja	1	kg
80	Peakapsas kähar	Aiavili OÜ	1	kg
81	Peet	Eesti mahetootja	1	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
82	Peet	FIO OÜ	1	kg
83	Peet kirju	Eesti mahetootja	1	kg
84	Peet kollane	Fio OÜ	1	kg
85	Peet kollane	Tarvastu Saariku talu	1	kg
86	Peet pakitud	Tarvastu Saariku talu	0.5	kg
87	Petersell	Tarvastu Saariku talu	1	kg
88	Porgand	Eesti mahetootja	1	kg
89	Porgand	Läätsamäe Talu	1	kg
90	Porgand	Mahe Kati OÜ	1	kg
91	Porgand kimp	Säga-Aaviku Talu	0.1	kg
92	Porgand pakitud	Eesti mahetootja	0.5	kg
93	Porgand pakitud	Tarvastu Saariku talu	0.5	kg
94	Porgand värsked karbis	Eesti mahetootja	0.3	kg
95	Porgand värviline	Eesti mahetootja	1	kg
96	Porgand värviline	Kopra Karjamõis OÜ	1	kg
97	Porrulauk	Eesti mahetootja	1	kg
98	Porrulauk	Kopra Karjamõis OÜ	1	kg
99	Porrulauk	Kõpu talu	1	kg
100	Portolakk	Aiavili OÜ	1	kg
101	Punane nuikapsas	Erto talu OÜ	1	kg
102	Pähkelkõrvits	Eesti mahetootja	1	kg
103	Rabarber	Eesti mahetootja	1	kg
104	Redis	Eesti mahetootja	0.2	kg
105	Redis punt	Aiavili OÜ	0.1	kg
106	Roheline hernes	Lauri Jaani talu	0.5	kg
107	Roheline hernes	Lauri Jaani talu	1	kg
108	Roheline sibul	Aiavili OÜ	1	kg
109	Roheline sibul	Aiavili OÜ	0.05	kg
110	Roheline sibul	Eesti mahetootja	0.1	kg
111	Rukola	Eesti mahetootja	0.05	kg
112	Salat lahtine	Eesti mahetootja	1	kg
113	Salatisegu gurmee	Aiavili OÜ	1	kg
114	Salatisegu gurmee	Aiavili OÜ	0.1	kg
115	Salatisegu kirju	Aiavili OÜ	0.1	kg
116	Salatisegu lõike	Kopra Karjamõis OÜ	0.05	kg
117	Salatisegu potis	Kopra Karjamõis OÜ	?	kg
118	Salatisibul	Eesti mahetootja	1	kg
119	Sibulapats	Säga-Aaviku talu	3	kg
120	Spagetikõrvits	Aiavili OÜ	1	kg
121	Spagetikõrvits	Eesti mahetootja	1	kg
122	Spinat	Eesti mahetootja	0.1	kg
123	Suvikõrvits	Aiavili OÜ	1	kg
124	Suvikõrvits	Eesti mahetootja	1	kg
125	Suvikõrvits	Läätsamäe Talu	1	kg
126	Suvikõrvits	ÖkoPlant OÜ	1	kg
127	Šalottsibul	Eesti mahetootja	1	kg
128	Tammelehesalt	Eesti mahetootja	1	kg
129	Tatraidandid	Greenesthouse OÜ	0.15	kg
130	Tomat	Eesti mahetootja	1	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
131	Tomat	Kopra Karjamõis OÜ	1	kg
132	Vürtsikas võrsete segu	Otse Aiast OÜ	0.03	kg
Köögiviljad töödeldult				
1	Boršisegu vaakumpakendis	Mahetalu OÜ	0.5	kg
2	Hapukapsas	Säga-Aaviku talu	1	kg
3	Hapukurk vaakumpakendis	Mahetalu OÜ	1	kg
4	Hapukurk vaakumpakendis	Mahetalu OÜ	0.25	kg
5	Kaalikaviilud vaakumpakendis	Mahetalu OÜ	0.3	kg
6	Keedupeet	Mahetalu OÜ	0.3	kg
7	Keedupeet	Mahetalu OÜ	0.3	kg
8	Keedupeet	Mahetalu OÜ	0.5	kg
9	Kodune mahedamaitseline peedisalat	Kaire Vannas	0.4	l
10	Kõrvitsa ja ingveriga toornäksid	Loodusvägi OÜ	0.1	kg
11	Kõrvitsanämm	Säga-Aaviku talu	0.08	kg
12	Kõrvitsa-õuna ja rosmariiniga toornäksid	Loodusvägi OÜ	0.1	kg
13	Küüslauk mahedamaitselises marinaadis	Hauka Farm OÜ	0.28	kg
14	Küüslauk marinaadis	Hauka Farm OÜ	0.28	kg
15	Küüslauk mee ja tšilli marinaadis	Hauka Farm OÜ	0.28	kg
16	Küüslauk palsamiädika marinaadis	Hauka Farm OÜ	0.28	kg
17	Lehtkapsa krõps	Austan Loodust OÜ	0.03	kg
18	Lehtkapsa krõps	Austan Loodust OÜ	0.05	kg
19	Naturaalsed maapirniskäbid Ööbiku talu	Return OÜ	0.04	kg
20	Peedi-seemne snäkk	Austan Loodust OÜ	0.05	kg
21	Porgandikrõpsud	Säga-Aaviku talu	0.05	kg
22	Porgandi-seemne snäkk	Austan Loodust OÜ	0.05	kg
23	Porgandiviilud vaakumpakend (profipakis)	Mahetalu OÜ	1	kg
24	Punapeedi krõps	Säga-Aaviku talu	0.05	kg
25	Punase sibula moos	Mahe OÜ	0.3	kg
26	Riivitud peet vaakumpakendis	Mahetalu OÜ	0.27	kg
27	Sibula toornäksid	Loodusvägi OÜ	0.065	kg
28	Suvikõrvitsa toornäksid	Loodusvägi OÜ	0.1	kg
29	Taimepuljongi pulber	Mahehõrgutised OÜ	0.175	kg
30	Toornäks tomati-basiiliku (tšilli)	Loodusvägi OÜ	0.065	kg
31	Tšilli-tomati ja basiilikuga toornäksid	Loodusvägi OÜ	0.065	kg
32	Võrumaa praekapsas porgandiga	Salvest AS	0.53	kg
33	Värviline porgand kuivatatud	Kopra Karjamõis OÜ	0.1	kg
34	Ühepajatoit vaakumpakendis	Mahetalu OÜ	0.75	kg
Puuviljad, marjad				
1	Aedmaasikas	Aiavili OÜ	0.5	kg
2	Aedmaasikas valikmari	Eesti mahetootja	1	kg
3	Aedmaasikas valikmari	Eesti mahetootja	1	kg
4	Kultuurmustikas	Hiie talu	0.25	kg
5	Kultuurmustikas	Hiie talu	1	kg
6	Aroonia	Vasula Mahe Aed OÜ	0.5	kg
7	Astelpajumarjad	Eesti mahetootja	1	kg
8	Astelpajumarjad	Kaasiku Mahetalu OÜ	0.3	kg
9	Astelpajumarjad	Säga-Aaviku talu	0.25	kg
10	Astelpajumarjad	Tiit Kaevats Kaevatsi talu	0.2	kg
11	Astelpajumarjad oksaga	Kaasiku Mahetalu OÜ	0.3	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
12	Füüsal	Eesti mahetootja	0.1	kg
13	Füüsal	Kopra Karjamõis OÜ	0.05	kg
14	Karusmari	Kaasiku Mahetalu OÜ	0.5	kg
15	Kirsid	Aiavili OÜ	1	kg
16	Kirsid	Säga-Aaviku talu	0.25	kg
17	Metsmustikas	Kaasiku Mahetalu OÜ	0.5	kg
18	Mustsõstar	Eesti mahetootja	0.25	kg
19	Mustsõstar	Mahetalu OÜ	0.35	kg
20	Pihlakamarjad Ööbiku talu	Return OÜ	0.45	kg
21	Pirn	Eesti mahetootja	1	kg
22	Punane sõstar	Eesti mahetootja	1	kg
23	Punane sõstar	Kaasiku Mahetalu OÜ	0.5	kg
24	Punane sõstar	Kopra Karjamõis OÜ	0.35	kg
25	Vaarikas	Mahetalu OÜ	0.33	kg
26	Vaarikas karbis	Kitsevälja talu	0.1	kg
27	Vaarikas külmutatud	Kopra Karjamõis OÜ	0.4	kg
28	Viinamari	Eesti mahetootja	1	kg
29	Õun	Eesti mahetootja	1	kg
30	Õun	Kaasiku Mahetalu OÜ	1	kg
31	Õun Sügisdessert	Kaasiku Mahetalu OÜ	1	kg
Puuviljad, marjad töödeldult				
1	Aedmaasika krõpsud suhkruga Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.03	kg
2	Aedmaasika krõpsud suhkruga Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.08	kg
3	Aedmaasika mahl Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.5	l
4	Aedmaasikamoos Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.3	kg
5	Aedmaasika-rabarberi mahlajook Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.35	l
6	Aedmaasika-rabarberi moos Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.3	kg
7	Aedmustika-vaarika mahemoos	Biomari OÜ	0.32	kg
8	Aedvaarika mahl Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.5	l
9	Aedvaarika moos Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.3	kg
10	Aedvaarika nätsukrõps suhkruga Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.07	kg
11	Aedvaarikakrõpsud Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.03	kg
12	Aedvaarikakrõpsud Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.08	kg
13	Aedvaarikamoos Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.3	kg
14	Ahjuõuna marjarullid	Hellik OÜ	0.04	kg
15	Arooniajahu Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.1	kg
16	Arooniamahl Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.5	l
17	Aroonia-õuna krõps Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.03	kg
18	Astelpaju kohupiimakreem	Pajumäe Talu OÜ	0.265	kg
19	Astelpaju mahlajook	Säga-Aaviku talu	0.25	l
20	Astelpaju mahlajook	Säga-Aaviku Talu	0.5	l
21	Astelpaju mahlajook Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.28	l
22	Astelpaju mahlajook Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.35	l
23	Astelpaju marjarullid	Hellik OÜ	0.04	kg
24	Astelpaju segumahlajook	Säga-Aaviku talu	0.28	l
25	Astelpajuglõgi	Loodusvägi OÜ	0.5	kg
26	Astelpajujahu	Mahex OÜ	0.075	kg
27	Astelpajujahu Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.08	kg
28	Astelpajumahl	Säga-Aaviku Talu	0.28	l

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
29	Astelpajumahl Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.5	l
30	Astelpajumoos	Berry Farming OÜ	0.32	kg
31	Astelpajumoos	Sfinx-E OÜ	0.25	kg
32	Astelpajumoos ingveriga	Mahex OÜ	0.3	kg
33	Astelpajunektar	Puhasmari OÜ	0.25	l
34	Astelpajupüree	Puhasmari OÜ	0.25	l
35	Astelpajupüree suhkruga	Puhasmari OÜ	0.25	l
36	Astelpajusiirup Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.35	l
37	Astelpaju-õuna krõps suhkruga Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.03	kg
38	Astelpaju-õuna krõps suhkruga Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.08	kg
39	Ebaküdoonia-kõrvitsa krõpsud suhkruga Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.03	kg
40	Ebaküdoonia-kõrvitsa krõpsud suhkruga Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.08	kg
41	Ebaküdooniasiirup Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.35	l
42	Jõhvikapüree Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.3	kg
43	Jõhvikasiirup Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.35	l
44	Jõulumemmede glögi mustsõstra mahlaga Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.5	l
45	Koduselt kuivatatud õunad Ööbiku talu	Return OÜ	0.07	kg
46	Kuivatatud eesti õunad	Jaani-Enno talu	0.04	kg
47	Kuivatatud õunakrõpsud	Biomari OÜ	0.04	kg
48	Maasika marjarullid	Hellik OÜ	0.04	kg
49	Maasikamoos	Kodusahver OÜ	0.18	kg
50	Maasikamoos	Mahex OÜ	0.3	kg
51	Maasika-peedi toornäksid	Loodusvägi OÜ	0.065	kg
52	Maasikas külmutatud	Kopra Karjamõis OÜ		kg
53	Maasikas suhkruga	Kopra Karjamõis OÜ	0.5	kg
54	Maasikas suhkruga külmutatud	Kopra Karjamõis OÜ		kg
55	Mahe Õunamahl	Kaasiku Mahetalu OÜ	5	l
56	Marjarullide segupakk	Hellik OÜ	0.04	kg
57	Metsjõhvika krõpsud Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.03	kg
58	Metsjõhvika krõpsud Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.08	kg
59	Metsjõhvika mahlajook Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.35	l
60	Metsjõhvika nätsukrõps Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.07	kg
61	Metsjõhvikajahu Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.1	kg
62	Metsjõhvikamahl Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.5	l
63	Metsjõhvikamahl viljalihaga Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.5	l
64	Metsjõhvikapulber	Loodusvägi OÜ	0.1	kg
65	Metsmustika mahlajook Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.35	l
66	Metsmustikajahu	Loodusvägi OÜ	0.1	kg
67	Metsmustikajahu Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.1	kg
68	Metsmustikakrõpsud Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.03	kg
69	Metsmustikakrõpsud Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.08	kg
70	Metsmustikamahl	Loodusvägi OÜ	0.5	l
71	Metsmustikamahl Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.5	l
72	Metsmustikamoos Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.3	kg
73	Mitme marja krõpsud suhkruga Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.03	kg
74	Mitme marja krõpsud suhkruga Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.08	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
75	Mitme marja mahl	Edgar Kolts FIE	0.5	l
76	Murakamoos	Kodusahver OÜ	0.18	kg
77	Mustasõstra marjarullid	Hellik OÜ	0.04	kg
78	Mustasõstra nätsukrõps Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.07	kg
79	Mustasõstrajahu	Loodusvägi OÜ	0.1	kg
80	Mustasõstrajahu Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.1	kg
81	Mustasõstrajook Niliske talu	Wilawander OÜ	0.25	l
82	Mustasõstrakrõpsud Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.03	kg
83	Mustasõstrakrõpsud Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.08	kg
84	Mustasõstramahl	Loodusvägi OÜ	0.25	l
85	Mustasõstramahl	Loodusvägi OÜ	0.5	l
86	Mustasõstramahl Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.5	l
87	Mustasõstramoos kaneeliga	Mahex OÜ	0.3	kg
88	Mustasõstrapulber	Loodusvägi OÜ	0.1	kg
89	Mustasõstrapüree Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.3	kg
90	Mustasõstrasiirup Niliske talu	Wilawander OÜ	0.25	l
91	Mustasõstrasiirup Niliske talu	Wilawander OÜ	0.75	l
92	Mustasõstra-õuna mahlajook Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.35	l
93	Mustasõstra-õuna siirup Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.35	l
94	Mustikamahl	Loodusvägi OÜ	0.5	l
95	Mustikamoos apelsiniga	Mahex OÜ	0.3	kg
96	Pihlakasiirup	Wilawander OÜ	0.25	l
97	Pihlaka-õuna krõps Taaramäe talu	Edgar Kolts FIE	0.03	kg
98	Pohlaglõgi	Loodusvägi OÜ	0.5	l
99	Pohlajahu	Loodusvägi OÜ	0.1	kg
100	Pohlajahu Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.1	kg
101	Pohlakompu	Loodusvägi OÜ	0.055	kg
102	Pohlakrõpsud Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.03	kg
103	Pohlakrõpsud Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.08	kg
104	Pohlamahl	Loodusvägi OÜ	0.25	l
105	Pohlamahl	Loodusvägi OÜ	0.5	l
106	Pohlamahl Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.5	l
107	Pohlamoos	Kodusahver OÜ	0.18	kg
108	Pohlamoos jõuluvürtsidega	Mahex OÜ	0.18	kg
109	Pohlamoos jõuluvürtsidega	Mahex OÜ	0.3	kg
110	Pohlamoos Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.3	kg
111	Pohla-õunamoos	Kodusahver OÜ	0.18	kg
112	Punasesõstra mahl Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.5	l
113	Puuvilja-marja snäkk	Austan Loodust OÜ	0.05	kg
114	Rabajõhvika mahl	Loodusvägi OÜ	0.25	l
115	Rabarberijook Niliske talu	Wilawander OÜ	0.25	l
116	Rabarberikeedis	Mahex OÜ	0.3	kg
117	Rabarberi-maasika moos vanilliga	Mahex OÜ	0.3	kg
118	Rabarberimahl Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.5	l
119	Rabarberinektar kevadine	Rabafarm OÜ	0.5	l
120	Rabarberisiirup Niliske talu	Wilawander OÜ	0.25	l
121	Rabarberisiirup Niliske talu	Wilawander OÜ	0.75	l
122	Sõstrakompu	Loodusvägi OÜ	0.055	kg
123	Toornäks õuna ja meega	Loodusvägi OÜ	0.065	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
124	Triinu õunamahl	Triinu Schneider FIE	3	l
125	Triinu õunamahl	Triinu Schneider FIE	0.5	l
126	Vaarika marjarullid	Hellik OÜ	0.04	kg
127	Vaarika-mustasõstramoos	Biomari OÜ	0.32	kg
128	Vaarikas külmutatud	Kopra Karjamõis OÜ	0.4	kg
129	Vaarikas suhkruga	Kopra Karjamõis OÜ	0.5	kg
130	Vaarika-sõstramahl	Reinu talu Vana-Võidu aiand	1	l
131	Õuna-apelsini mahl	Kaasiku Mahetalu OÜ	0.5	l
132	Õuna-astelpaju püree Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.3	kg
133	Õuna-ingverijook Niliske talu	Wilawander OÜ	0.75	l
134	Õuna-kaneeli toornäksid	Loodusvägi OÜ	0.065	kg
135	Õunakillud	Jaani-Enno talu	0.1	kg
136	Õunakompu	Loodusvägi OÜ	0.055	kg
137	Õunamahl	Heino Niidas	1	l
138	Õunamahl	Reinu talu Vana-Võidu aiand	1	l
139	Õunamahl	Kaasiku Mahetalu OÜ	0.2	l
140	Õunamahl	Kaasiku Mahetalu OÜ	0.5	l
141	Õunamahl	Kaasiku Mahetalu OÜ	1	l
142	Õunamahl	Wilawander OÜ	0.25	l
143	Õunamahl Niliske talu	Wilawander OÜ	0.75	l
144	Õunamahl Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.5	l
145	Õunamoos kardemoniga	Mahex OÜ	0.3	kg
146	Õuna-mustrõika ja ingveriga toornäksid	Loodusvägi OÜ	0.1	kg
147	Õunapüree Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.3	kg
Maitse- ja ravimtaimed, teed, kohv				
1	Aed-liivatee ürt	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
2	Aedsalvei Südameapteek	EluJõud OÜ	0.02	kg
3	Aedtill	Süvavahva Loodustalu OÜ	0.015	kg
4	Aedtill Ööbiku talu	Return OÜ	0.015	kg
5	Allergiatee Südameapteek	EluJõud OÜ	0.02	kg
6	Angervaksa tee	Süvavahva Loodustalu OÜ	0.02	kg
7	Angervaksa ürt Ööbiku talu	Return OÜ	0.015	kg
8	Angervaksa ürt Ööbiku talu	Return OÜ	0.02	kg
9	Angervaksaürt	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
10	Apelsini münt lõike	Kopra Karjamõis OÜ	0.02	kg
11	Armastusele mõeldes teesegu Ööbiku talu	Return OÜ	0.02	kg
12	Basiilik potis	Kopra Karjamõis OÜ	1	pott
13	Bronhitee Apotheke	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
14	Diabeeditee Südameapteek	EluJõud OÜ	0.02	kg
15	Elujõu tee	EluJõud OÜ	0.03	kg
16	Elujõutee meestele Südameapteek	EluJõud OÜ	0.02	kg
17	Energiatee	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
18	Energiatee	EluJõud OÜ	0.03	kg
19	Estragonipuju kuivatatud	Kopra Karjamõis OÜ	0.02	kg
20	Hariliku vaarika leht	Süvavahva Loodustalu OÜ	0.02	kg
21	Hea maitse kalale	EluJõud OÜ	0.02	kg
22	Hea maitse kanale	EluJõud OÜ	0.02	kg
23	Hea maitse lihale	EluJõud OÜ	0.02	kg
24	Hea tee ilu saladus	EluJõud OÜ	0.03	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
25	Hea tee kurgule	EluJõud OÜ	0.03	kg
26	Hea tee südamele	EluJõud OÜ	0.03	kg
27	Hea une tee	Norman Ravimtaimed OÜ	0.02	kg
28	Hiina eluväät lõike	Kopra Karjamõis OÜ	0.04	kg
29	Hommikutee Ööbiku talu	Return OÜ	0.02	kg
30	Humalakäbid Uuskaubi talu	Hillar Aiaots FIE	0.015	kg
31	Iisop Ööbiku talu	Return OÜ	0.012	kg
32	Iisopi ürt	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
33	Ilu saladuse tee	EluJõud OÜ	0.03	kg
34	Imetava ema tee	EluJõud OÜ	0.02	kg
35	Imetava ema tee Südameapteek	EluJõud OÜ	0.02	kg
36	Islandi käokõrv	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
37	Islandi käokõrv Apotheka	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
38	Islandi käokõrv Uuskaubi talu	Hillar Aiaots FIE	0.02	kg
39	Islandi samblik Südameapteek	EluJõud OÜ	0.01	kg
40	Jõulutee	EluJõud OÜ	0.03	kg
41	Kalmuse juur	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
42	Kanarbiku ürt	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
43	Kanarbikutee	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.03	kg
44	Kanepitee	Tammejuure Mahetalu	0.02	kg
45	Kanepitee	Tammejuure Mahetalu	0.03	kg
46	Kanepitee saialillega Ööbiku talu	Return OÜ	0.015	kg
47	Kanepitee Ööbiku talu	Return OÜ	0.012	kg
48	Kasekäs	MK Loodusravi OÜ	0.04	kg
49	Kasekäs Apotheka	MK Loodusravi OÜ	0.05	kg
50	Kaselehed	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
51	Kaselehed Ööbiku talu	Return OÜ	0.015	kg
52	Kaselehetee	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.02	kg
53	Kassinaeri õied	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.01	kg
54	Kassinaeriõie tee	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.02	kg
55	Kibuvitsamarjad	MK Loodusravi OÜ	0.04	kg
56	Kibuvitsamarjad jahvatatud Ööbiku talu	Return OÜ	0.04	kg
57	Kibuvitsamarjad purustatud Ööbiku talu	Return OÜ	0.045	kg
58	Kibuvitsamarjad terved Ööbiku talu	Return OÜ	0.05	kg
59	Kibuvitsamarjad Uuskaubi talu	Hillar Aiaots FIE	0.04	kg
60	Kibuvitsamarjad Ööbiku talu	Return OÜ	0.05	kg
61	Kibuvitsatee	EluJõud OÜ	0.07	kg
62	Kodukandi tee Ööbiku talu	Return OÜ	0.02	kg
63	Kohvijook Taluhommik	Mahetalu OÜ	0.1	kg
64	Koirohu ürt	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
65	Kolesteroolitee	EluJõud OÜ	0.03	kg
66	Kolmisruse Südameapteek	EluJõud OÜ	0.02	kg
67	Koriander kuivatatud	Kopra Karjamõis OÜ	0.02	kg
68	Koriander lõike	Kopra Karjamõis OÜ	0.05	kg
69	Kortsleht	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
70	Kortsleht	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.03	kg
71	Kosutav tee	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.03	kg
72	Kreeka pune	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.015	kg
73	Kreeka pune lõike	Kopra Karjamõis OÜ	0.04	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
74	Kummelitee	EluJõud OÜ	0.02	kg
75	Kummelitee Südameapteek	EluJõud OÜ	0.02	kg
76	Kurgirohu ürt Uuskaubi talu	Hillar Aiaots FIE	0.02	kg
77	Kurgutee	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
78	Kurgutee Südameapteek	EluJõud OÜ	0.02	kg
79	Kuusevõrsed	Kopra Karjamõis OÜ	0.1	kg
80	Kõrvenõges	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.02	kg
81	Kõrvenõges lõike	Kopra Karjamõis OÜ	0.04	kg
82	Kõrvenõgeselehed	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
83	Kõrvenõgeselehed Südameapteek	EluJõud OÜ	0.15	kg
84	Kõrvitsaseemned	Säga-Aaviku talu	0.05	kg
85	Kõrvitsaseemned	Säga-Aaviku talu	0.1	kg
86	Käharpetersell pundis	Kontsu talu	1	punt
87	Köhatee	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
88	Köhatee	EluJõud OÜ	0.02	kg
89	Köhatee Apotheke	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
90	Köhatee Südameapteek	EluJõud OÜ	0.02	kg
91	Köömen	MK Loodusravi OÜ	0.05	kg
92	Köömen	MK Loodusravi OÜ	0.1	kg
93	Köömned Uuskaubi talu	Hillar Aiaots FIE	0.1	kg
94	Külakosti tee	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.02	kg
95	Külmetuse tee	Norman Ravimtaimed OÜ	0.025	kg
96	Külmetustee	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
97	Külmetustee	EluJõud OÜ	0.02	kg
98	Külmetustee Südameapteek	EluJõud OÜ	0.02	kg
99	Lastetee	EluJõud OÜ	0.03	kg
100	Lastetee Ööbiku talu	Return OÜ	0.02	kg
101	Leesikalehed	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
102	Leesikas Südameapteek	EluJõud OÜ	0.02	kg
103	Leeskputk	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.01	kg
104	Linaseemned	MK Loodusravi OÜ	0.1	kg
105	Linaseemned	MK Loodusravi OÜ	0.05	kg
106	Maaromantika teeseugu Ööbiku talu	Return OÜ	0.02	kg
107	Maitsetaimede segu köögivilja- ja lihatoitudele Ööbiku talu	Return OÜ	0.012	kg
108	Maitsetaimeseugu pitsale	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.015	kg
109	Maitsetaimeseugu supile	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.01	kg
110	Maksatee	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
111	Maksatee Südameapteek	EluJõud OÜ	0.02	kg
112	Maottee	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
113	Meeste tee	Norman Ravimtaimed OÜ	0.02	kg
114	Meestetee Uuskaubi talu	Hillar Aiaots FIE	0.02	kg
115	Meestetee Ööbiku talu	Return OÜ	0.02	kg
116	Meliss potis	Kopra Karjamõis OÜ	1	pott
117	Meliss Ööbiku talu	Return OÜ	0.01	kg
118	Metsvaarika varred	MK Loodusravi OÜ	0.03	kg
119	Metsvaarikavarred Ööbiku talu	Return OÜ	0.045	kg
120	Mustasõstravarred	Kopra Karjamõis OÜ	0.05	kg
121	Mustikalehed	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
122	Männikasvud	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
123	Männikasvud Ööbiku talu	Return OÜ	0.015	kg
124	Münditee	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.02	kg
125	Naiste tee	Norman Ravimtaimed OÜ	0.02	kg
126	Naisteleht Uuskaubi talu	Hillar Aiaots FIE	0.02	kg
127	Naistenõgese tee	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.02	kg
128	Naistepuna ürt Ööbiku talu	Return OÜ	0.015	kg
129	Naistepunaürt	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
130	Naistetee Ööbiku talu	Return OÜ	0.02	kg
131	Neerutee	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
132	Neerutee Apotheka	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
133	Neerutee Südameapteek	EluJõud OÜ	0.02	kg
134	Nohutee	EluJõud OÜ	0.03	kg
135	Nohutee	EluJõud OÜ	0.03	kg
136	Nohutee Südameapteek	EluJõud OÜ	0.03	kg
137	Noore ema tee	Noman Ravimtaimed OÜ	0.02	kg
138	Nurmenuku õied Uuskaubi talu	Hillar Aiaots FIE	0.02	kg
139	Nurmenuku õied Ööbiku talu	Return OÜ	0.01	kg
140	Nurmenukutee	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.02	kg
141	Nurmenukutee	EluJõud OÜ	0.02	kg
142	Nurmenukuõied	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
143	Nõgeselehed Ööbiku talu	Return OÜ	0.01	kg
144	Nõmm-liivatee	EluJõud OÜ	0.02	kg
145	Nõmm-liivatee ürt	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
146	Organismi puhastav tee	EluJõud OÜ	0.02	kg
147	Organismi puhastav tee Südameapteek	EluJõud OÜ	0.02	kg
148	Organismi tugevdav tee Ööbiku talu	Return OÜ	0.02	kg
149	Paakspuu koor	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
150	Paastutee Ööbiku talu	Return OÜ	0.02	kg
151	Paiseleht	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
152	Pajulill Südameapteek	EluJõud OÜ	0.02	kg
153	Petersell kuivatatud	Kopra Karjamõis OÜ	0.02	kg
154	Petersell lõike (värske)	Kopra Karjamõis OÜ	0.02	kg
155	Petersell lõike (värske)	Kopra Karjamõis OÜ	0.04	kg
156	Petersell pundis ca	Eesti mahetootja	0.05	kg
157	Petersellilehed	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
158	Petersellilehed Ööbiku talu	Return OÜ	0.01	kg
159	Piparmündilehed	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
160	Piparmündilehed Apotheka	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
161	Piparmündi-raudrohutee	EluJõud OÜ	0.02	kg
162	Piparmünditee	EluJõud OÜ	0.02	kg
163	Piparmünditee	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.02	kg
164	Piparmünt karbis	Kopra Karjamõis OÜ	0.04	kg
165	Piparmünt Südameapteek	EluJõud OÜ	0.02	kg
166	Piparmünt Uuskaubi talu	Hillar Aiaots FIE	0.015	kg
167	Piparmünt Ööbiku talu	Return OÜ	0.01	kg
168	Piparrohi kuivatatud	Kopra Karjamõis OÜ	0.02	kg
169	Pohlalehed	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
170	Pohlalehed Uuskaubi talu	Hillar Aiaots FIE	0.02	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
171	Pohlalehed Ööbiku talu	Return OÜ	0.015	kg
172	Pohlalehed Ööbiku talu	Return OÜ	0.02	kg
173	Puhastav tee	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.02	kg
174	Punane basiilik	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.01	kg
175	Punase siilikübara ürt	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
176	Pune	Kopra Karjamõis OÜ	1	tk
177	Pune	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.01	kg
178	Pune lõike	Kopra Karjamõis OÜ	0.04	kg
179	Pune tee	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.02	kg
180	Pune Ööbiku talu	Return OÜ	0.012	kg
181	Punemeürt	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
182	Purpur-siilkübar Uuskaubi talu	Hillar Aiaots FIE	0.02	kg
183	Põdrakanepitee	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.02	kg
184	Põdrakanepitee astelpajuga Ivan Tea	Estvita PRO OÜ	0.05	kg
185	Põdrakanepitee Ivan Tea	Estvita PRO OÜ	0.05	kg
186	Põdrakanepitee kibuvitsaga	Estvita PRO OÜ	0.05	kg
187	Põdrakanepitee mustikaga Ivan Tea	Estvita PRO OÜ	0.05	kg
188	Põdrakanepitee viirpuuga	Estvita PRO OÜ	0.05	kg
189	Põdrakanepiürt	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
190	Põietee	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
191	Põietee	Norman Ravimtaimed OÜ	0.02	kg
192	Põietee Apotheka	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
193	Põietee Südameapteek	EluJõud OÜ	0.02	kg
194	Põldosi Südameapteek	EluJõud OÜ	0.15	kg
195	Põldosi Ööbiku talu	Return OÜ	0.012	kg
196	Pärnaõied	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
197	Pärnaõied Apotheka	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
198	Pärnaõietee	EluJõud OÜ	0.015	kg
199	Pärnaõietee	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.02	kg
200	Pärnaõietee Uuskaubi talu	Hillar Aiaots FIE	0.015	kg
201	Pühajärvetee	EluJõud OÜ	0.03	kg
202	Rahustav tee	Norman Ravimtaimed OÜ	0.02	kg
203	Rahustav tee	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
204	Rahustav tee	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.02	kg
205	Rahustav tee Südameapteek	EluJõud OÜ	0.02	kg
206	Raudrohu tee	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.02	kg
207	Raudrohu õied Ööbiku talu	Return OÜ	0.012	kg
208	Raudrohuürt	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
209	Rohemünt Ööbiku talu	Return OÜ	0.012	kg
210	Rosmariin kuivatatud	Kopra Karjamõis OÜ	0.01	kg
211	Rosmariin lõike	Kopra Karjamõis OÜ	0.02	kg
212	Rosmariin lõike	Kopra Karjamõis OÜ	0.04	kg
213	Rukkilill Ööbiku talu	Return OÜ	0.01	kg
214	Rukkilille tee	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.02	kg
215	Rõõmutee	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.02	kg
216	Saialill kuivatatud	Kopra Karjamõis OÜ	0.02	kg
217	Saialill mündiseguga Ööbiku talu	Return OÜ	0.015	kg
218	Saialilletee	EluJõud OÜ	0.02	kg
219	Saialilletee	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.02	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
220	Saialilleõisikud	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
221	Saialilleõisikud Apotheka	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
222	Saialilleõisikud Ööbiku talu	Return OÜ	0.01	kg
223	Saledustee	EluJõud OÜ	0.02	kg
224	Salenemistee Südameapteek	EluJõud OÜ	0.02	kg
225	Salvei Ööbiku talu	Return OÜ	0.012	kg
226	Salveilehed	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
227	Salveileht Uuskaubi talu	Hillar Aiaots FIE	0.015	kg
228	Sauna tee	Norman Ravimtaimed OÜ	0.02	kg
229	Seedimise tee	Norman Ravimtaimed OÜ	0.04	kg
230	Seedimistee	EluJõud OÜ	0.02	kg
231	Sidrunmeliss	Kopra Karjamõis OÜ	0.1	kg
232	Sidrunmelissi tee	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.02	kg
233	Stressi tee	Norman Ravimtaimed OÜ	0.02	kg
234	Stressitee	EluJõud OÜ	0.02	kg
235	Stressitee Ööbiku talu	Return OÜ	0.02	kg
236	Šokolaadimünt lõike	Kopra Karjamõis OÜ	0.02	kg
237	Šokolaadimünt Ööbiku talu	Return OÜ	0.01	kg
238	Talvetee lastele Ööbiku talu	Return OÜ	0.02	kg
239	Tammekoor	MK Loodusravi OÜ	0.03	kg
240	Tammekoor Uuskaubi Talu	Hillar Aiaots	0.03	kg
241	Tarkusetee Ööbiku talu	Return OÜ	0.02	kg
242	Teekummeli õisikud	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
243	Teekummeli õisikud Ööbiku talu	Return OÜ	0.012	kg
244	Teeleht	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
245	Teesegu armastusele mõeldes Ööbiku talu	Return OÜ	0.02	kg
246	Teesegu maaromantika Ööbiku talu	Return OÜ	0.02	kg
247	Till	Eesti mahetootja	0.03	kg
248	Till kuivatatud	Kopra Karjamõis OÜ	0.02	kg
249	Till pundis	Eesti mahetootja	0.05	kg
250	Till värsked	Eesti mahetootja	1	kg
251	Till värsked karbis	Kopra Karjamõis OÜ	0.05	kg
252	Tüümian karbis	Kopra Karjamõis OÜ	0.04	kg
253	Tüümian potis	Kopra Karjamõis OÜ	1	pott
254	Tüümian pundis	Kontsu talu	1	tk
255	Une tee	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
256	Unetee	EluJõud OÜ	0.02	kg
257	Vaarikalehed	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
258	Veiste südamerohi	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
259	Veiste-südamerohi Uuskaubi talu	Hillar Aiaots FIE	0.015	kg
260	Vererõhutee Uuskaubi talu	Hillar Aiaots FIE	0.02	kg
261	Viirpuuviljad Uuskaubi Talu	Hillar Aiaots	0.05	kg
262	Viirpuuõied Uuskaubi talu	Hillar Aiaots FIE	0.02	kg
263	Viirpuuõis	MK Loodusravi OÜ	0.02	kg
264	Vitamiinitee Uuskaubi talu	Hillar Aiaots FIE	0.025	kg
265	Võilillejuur	MK Loodusravi OÜ	0.04	kg
266	Võilillelehe tee	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.02	kg
267	Vägiheina tee	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.01	kg
268	Õhtutee	EluJõud OÜ	0.02	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
269	Õhtutee Ööbiku talu	Return OÜ	0.02	kg
270	Õnne ja armastuse tee	EluJõud OÜ	0.02	kg
271	Õunmünt Ööbiku talu	Return OÜ	0.01	kg
272	Ürdisegu dipikastmele Uuskaubi talu	Hillar Aiaots FIE	0.02	kg
273	Ürdisegu kalale Uuskaubi talu	Hillar Aiaots FIE	0.02	kg
274	Ürdisegu lihale Uuskaubi talu	Hillar Aiaots FIE	0.02	kg
275	Ürdisegu supile Uuskaubi talu	Hillar Aiaots FIE	0.02	kg
Valmistoidud, magustoidud				
1	Kamavaht marjadega	Pagar Võtaks OÜ	0.12	kg
2	Kamavaht sõstraga	Pagar Võtaks OÜ	0.12	kg
3	Rukkileiva-pohla dessert	Pagar Võtaks OÜ	0.115	kg
4	Supipõhi	Malle Künnapuu Muhe-Mahe Delikatess Köögivili	0.1	kg
5	Šokolaadikreem kamaga	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.12	kg
6	Šokolaadikreem kookoshelvestega	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.12	kg
7	Šokolaadikreem tume kirss-mandel	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.12	kg
8	Tatraküpsise-kohupiimadessert	Pagar Võtaks OÜ	0.14	kg
9	Vaniljekreemi-õunadessert	Pagar Võtaks OÜ	0.12	kg
Maiustused				
1	Ananass tumedas šokolaadis	Allew Magusameister OÜ	0.1	kg
2	Astelpaju-viigimarja-tatra ampstükk	Amoor OÜ	0.035	kg
3	Datli-kakao-tatra ampstükk	Amoor OÜ	0.035	kg
4	Jõhvika-porgandi-astelpaju müslibatoon	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.008	kg
5	Jõhvika-porgandi-astelpaju müslibatoon	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.04	kg
6	Jõhvika-porgandi-astelpaju müslihahvel piimašokolaadiga	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.04	kg
7	Jõhvika-porgandi-astelpaju müslihahvel piimašokolaadiga	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.08	kg
8	Kaerabatoon	Pagar Võtaks OÜ	0.045	kg
9	Kamašokolaad	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.05	kg
10	Kamašokolaad	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.1	kg
11	Kamašokolaad martsipani ja kirssidega	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.1	kg
12	Kookose-mandli-datli ampstükk	Amoor OÜ	0.035	kg
13	Marja-kaera ampstükk	Amoor OÜ	0.035	kg
14	Mustasõstra-pohla-kaera ampstükk	Amoor OÜ	0.035	kg
15	Mündi-ploomi-amarandi ampstükk	Amoor OÜ	0.035	kg
16	Piimašokolaad inkamari	Allew Magusameister OÜ	0.095	kg
17	Piimašokolaad jõuluvürtsidega	Allew Magusameister OÜ	0.095	kg
18	Piimašokolaad mustsõstra ja piparmündi	Allew Magusameister OÜ	0.095	kg
19	Piimašokolaad müsliiga	Allew Magusameister OÜ	0.1	kg
20	Piimašokolaad pähklitega	Allew Magusameister OÜ	0.1	kg
21	Piimašokolaad rosinata ja õunaga	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.1	kg
22	Piimašokolaad seemnetega	Allew Magusameister OÜ	0.1	kg
23	Piimašokolaad sidrun ja rose pipar	Allew Magusameister OÜ	0.095	kg
24	Piimašokolaad Urvaste kama	Allew Magusameister OÜ	0.095	kg
25	Puuvilja-seemnemüsli piimašokolaadiga	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.04	kg
26	Puuvilja-seemnemüsli piimašokolaadiga	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.08	kg
27	Puuvilja-seemnemüsli tumeda šokolaadiga	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.04	kg
28	Puuvilja-seemnemüsli tumeda šokolaadiga	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.08	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
29	Päevalilleseemne-metsapähkli ampstükk	Amoor OÜ	0.035	kg
30	Pähklibeseed	Pagar Vötaks OÜ	0.04	kg
31	Pähklimüsli batoon	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.04	kg
32	Pähklimüsli batoon tumedas šokolaadis	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.08	kg
33	Pähklimüsli tumedas šokolaadis	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.04	kg
34	Pähklimüsli tumedas šokolaadis	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.08	kg
35	Pähkli-müslitahvel tumeda šokolaadiga	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.04	kg
36	Pähkli-müslitahvel tumeda šokolaadiga	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.08	kg
37	Pähkli-rosinamüsli piimašokolaadis	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.04	kg
38	Pähkli-rosinamüsli piimašokolaadis	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.08	kg
39	Seemne-metsapähkli ampstükk	Amoor OÜ	0.035	kg
40	Šokolaadikompvek kinkekarbis	Allew Magusameister OÜ	0.125	kg
41	Šokolaadikompvek kinkekarbis	Allew Magusameister OÜ	0.215	kg
42	Šokolaadipulgakomm	Allew Magusameister OÜ	0.025	kg
43	Šokolaaditühvlid 6tk aknaga kinkekarbis	Allew Magusameister OÜ	0.21	kg
44	Tooršokolaad Himaalaja soolaga	Otse Aiast OÜ	0.05	kg
45	Tooršokolaad india pähklite ja apelsiniga	Otse Aiast OÜ	0.05	kg
46	Tooršokolaad kardemoniga	Otse Aiast OÜ	0.05	kg
47	Tooršokolaad marjadega	Otse Aiast OÜ	0.05	kg
48	Tooršokolaad rohelse tee ja kanepiseemnetega	Otse Aiast OÜ	0.05	kg
49	Tooršokolaad tume 80%	Otse Aiast OÜ	0.05	kg
50	Tume kamašokolaad	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.1	kg
51	Tume kamašokolaad rosinatega	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.05	kg
52	Tume kamašokolaad rosinatega	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.1	kg
53	Tume šokolaad 70%	Allew Magusameister OÜ	0.095	kg
54	Tume šokolaad ananassi ja ebaküdooniaga	Allew Magusameister OÜ	0.1	kg
55	Tume šokolaad apelsin ja tšilli	Allew Magusameister OÜ	0.095	kg
56	Tume šokolaad ingver	Allew Magusameister OÜ	0.095	kg
57	Tume šokolaad kadakamari	Allew Magusameister OÜ	0.095	kg
58	Tume šokolaad martsipani ja kirssidega	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.05	kg
59	Tume šokolaad martsipani ja kirssidega	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.1	kg
60	Tume šokolaad metsapähklitega	Allew Magusameister OÜ	0.1	kg
61	Tume šokolaadikreem kirsside/mandlitega	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.12	kg
62	Tume šokolaadikreem martsipaniga	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.12	kg
63	Valge šokolaad astelpaju	Allew Magusameister OÜ	0.095	kg
64	Valge šokolaad Eesti marjad	Allew Magusameister OÜ	0.095	kg
65	Valge šokolaad kanep	Allew Magusameister OÜ	0.095	kg
66	Valge šokolaad kookose ja jõhvikatega	Allew Magusameister OÜ	0.1	kg
67	Valge šokolaad puuviljadega	Allew Magusameister OÜ	0.1	kg
68	Valge šokolaad õuna, kaneeli ja rosinatega	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.1	kg
69	Valge šokolaadikreem õun ja kaneel	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.12	kg
70	Valge šokolaadikreem õun-kaneeliga	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.12	kg
71	Õuna-kaneeli-kaera ampstükk	Amoor OÜ	0.035	kg
72	Õuna-kaneeli-rosina müslitahvel	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.04	kg
73	Õuna-kaneeli-rosina müslitahvel valge šokolaadiga	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.04	kg
74	Õuna-kaneeli-rosina müslitahvel valge šokolaadiga	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.08	kg
75	Õuna-kaneeli-rosinamüsli valges šokolaadis	Katrin Seppa-Silmere FIE	0.08	kg
Beebitoidud				
1	Kana-pastaroog	Salvest AS	0.12	kg

Jrk nr	Mahetoode	Tootja/turustaja	Kaal	Ühik
2	Kõrvitsa-kartulipüree	Salvest AS	0.1	kg
3	Köögiljapüree kanalihaga	Salvest AS	0.11	kg
4	Köögiljapüree veiselihaga	Salvest AS	0.11	kg
5	Mangopüree	Salvest AS	0.1	kg
6	Mustika-õunapüree	Salvest AS	0.1	kg
7	Neljaviiljapuder banaani ja mustikaga	Salvest AS	0.11	kg
8	Pirnipüree	Salvest AS	0.1	kg
9	Spagetid bolognesekastmega	Salvest AS	0.12	kg
Alkohol				
1	Moe viin	Estonian Spirit OÜ	0.7	l
Muud				
1	Kanepijahu	Tammejuure Mahetalu	0.35	kg
2	Kanepijahu	Tammejuure Mahetalu	0.5	kg
3	Kanepiseemned	Tammejuure Mahetalu	0.5	kg
4	Kukeseene jahu Taarapõllu talu	Edgar Kolts FIE	0.05	kg
5	Kukeseened	Kaasiku Mahetalu OÜ	0.5	kg
6	Kukeseenepulber	Süvahavva Loodustalu OÜ	0.03	kg
7	Linajahu	Raismikuoja OÜ	0.33	kg
8	Linaseemned	Lehe talu	0.5	kg

Lisa 2. Kodumaiste mahetoidukaupade ja tavatoodete jaehinnad Eesti kauplustes (eur/kg km-ta)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Piimatooted								
Mahepiim 4%, l	0.95	0.94	0.94	1.01	1.14	1.24	1.29	1.26
Tavapiim ≥3,5%, l	0.82	0.78	0.84	0.87	0.89	0.88	0.87	0.73
Tavatäispiim, l								0.96
Maherõõskoor 35% (<0,5 l pakend)								5.95
Mahehapukoor								3.49
Mahekeefir (1-liitrine)								2.04
Maitsestatamata mahejogurt (400g pakend)	1.90	1.95	1.97	1.95	1.80	1.92	1.91	2.42
Maitsestatamata tavajogurt (ca 400g pakend)	1.49	1.51	1.52	1.53			1.56	2.81
Mahemustikajogurt (1-liitrine)								2.42
Mahekohupiim vaniljega	4.75	4.25	4.23	5.39	5.79	5.15	5.34	5.94
Tavakohupiim vaniljega	3.15	3.01	3.05	3.10				3.48
Mahejuust (poolkõva)								14.55
Tavajuust (poolkõva, suurtootja)								7.98
Mahevõi								16.44
Tavavõi (82%, suurtootja)								7.49
Mahešokolaadijäätis								14.87
Munad								
Mahemunad S, 10 tk								2.70
Mahemunad M, 10 tk	2.98	3.34	3.39	3.11	3.42	3.07	2.92	3.24
Tavamunad M (Eesti), 10 tk	1.54	1.36	1.33	1.28				1.43
Mahemunad L, 10tk								3.35
Tavamunad L (Eesti), 10 tk								1.47
Lihatooted								
Mahelihaveise hakkliha jahutatud								8.03
Tavalihaveise hakkliha jahutatud								7.46
Mahelihaveise antrekoot	11.33	11.72	11.54	12.25	12.18	13.73	15.68	12.59
Tavalihaveise praelõigud								13.48
Tavalihaveise praetükk								10.39
Mahelihaveise välisfilee	12.41	12.65	12.76	13.79	14.14	15.73	16.39	15.32
Tava lihaseise välisfilee	12.80	10.02	9.62	14.46				11.49
Mahelihaveise sisetükk jahutatud								16.78
Tavalihaveise tagaosa sisetükk								12.69
Mahelihaveise välistükk jahutatud								12.15
Tavalihaveise tagaosa välistükk								10.89
Mahelihaveise sisefilee jahutatud								34.95
Mahelihaveise kuubikud								13.31
Tavalihaveise guljašš								13.30
Tavalihaveise strogonov								12.42
Maheveise välistükk jahutatud								13.10
Tavaveiseliha kondita								7.99
Tavaveise välisfilee								13.32
Tavaveise tagaosa sisetükk								7.45
Mahetalle hakkliha jahutatud								10.47
Mahetalle abaliha jahutatud								13.07
Mahetalle kaelakarbonaad								17.11
Mahetalle tagatükk jahutatud								14.21

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Teravilja- ja jahutooted								
Mahenisujahu (püül)	1.84	2.13	1.83	1.93	1.84	1.84	1.77	2.13
Tavanisujahu (k.s)	0.73	0.71	0.67	0.82	0.89	0.88	0.87	0.62
Maherukkijahu	1.49	1.84	1.61	1.64	1.59	1.62	1.74	2.09
Tavarukkijahu	0.72	0.71	0.73	0.86				0.75
Maheodrajahu	1.81	1.86	1.81	1.73	1.81	2.02	2.07	2.12
Tavaodrajahu	0.78	0.76	0.75	0.94				0.97
Mahekaerahelbed								3.05
Tavakaerahelbed								1.79
Mahemitmeviljahelbed								3.07
Mahetatar								4.31
Tavatatar								1.91
Mahe nisumanna								2.76
Mahekamajahu	4.09	4.58	4.71	5.04		13.28	12.91	13.26
Tavakamajahu	2.72	2.88	3.20	3.81				3.52
Pagari- ja kondiitritooted								
Maheleib	2.58	2.62	2.70	2.71	3.31	3.34	3.53	3.08
Tavaleib	1.70	1.67	1.59	1.71	1.72	1.80	1.83	1.43
Tavaleib käsitöö								2.42
Mahetäisterarötsai								3.20
Tavatäisterarötsai								1.88
Tavasepik								1.70
Tavasai								1.26
Mahe kaeraküspis lisandita								13.87
Mahe soolapulgad								20.17
Kartul								
Mahekartul, lahtine	0.77	0.77	0.74	0.74	0.75	0.83	0.78	0.79
Tavakartul, lahtine	0.52	0.40	0.39	0.51	0.31	0.38	0.37	0.24
Mahekartul, pakitud	1.04	1.27		1.40				1.03
Tavakartul, pakitud	0.74	0.67	0.62	0.75	0.55	0.78	0.88	0.76
Köögivilid								
Maheporgand, lahtine	1.54	1.71	1.53	1.58	1.44	1.42	1.82	2.53
Tavaporgand, lahtine	0.57	0.42	0.35	0.41	0.43	0.43	0.49	0.28
Maheporgand, pakitud	2.52	2.35	2.17	2.80				3.59
Tavaporgand, pakitud	1.13	0.98	0.75	0.73	0.75	0.92	0.77	1.07
Mahekaalikas	1.82	1.61	1.55	1.55	1.57	1.62	1.35	3.80
Tavakaalikas	0.70	0.59	0.62	0.88				0.53
Mahepeet	1.77	1.60	1.37	1.33	1.37	1.52	1.67	2.00
Tavapeet	0.43	0.34	0.31	0.97				0.41
Mahepeakapsas	1.13	1.04	1.04		0.99	1.22	1.69	2.54
Tavapeakapsas								0.24
Mahe mugulsibul								2.87
Tavamugulsibul								0.80
Maheküüslauk	10.12	10.03	9.38	13.38	9.84	9.87		11.15
Tavaküüslauk	3.15	3.34	5.11	6.18				7.22
Mahe kirsstomat								8.84
Mahetomat								3.83
Tavatomat (Eesti)								1.95
Mahekurk lühike								2.43
Tavakurk lühike (Eesti)								2.21

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Mahekurk pikk								3.35
Tavakurk pikk (Eesti)								2.18
Mahekõrvits								2.22
Mahe keedupeet								4.51
Puuviljad ja marjad								
Mahe kultuurmustikas								9.05
Mahe astelpajumarjad								10.82
Maheõun	1.98	1.83	2.09	2.38	2.30	2.14	2.65	3.14
Tavaõun (Eesti)								1.26
Maheastelpajumoos	8.28	8.00	7.69	7.49	10.91	14.67	14.70	12.66
Mahemaasikamoos		8.41	9.23	10.59	13.09	13.34	13.80	14.74
Tavamaasikamoos (Eesti)		4.88	4.68	4.97				5.98
Mahemustikamoos		8.79	9.34	10.75	12.94	13.19	13.90	14.93
Tavamustikamoos (Eesti)		5.03	4.99	5.24				6.64
Maheõunapüree		4.79	4.83	6.40	5.83	6.27	9.20	7.50
Tavaõunakaste (Eesti)								2.97
Mahevaarika-mustsõstramoos								18.13
Mahe pohlamoos								14.06
Mahe õunamahl naturaalne (1-liitrine)								3.71
Tavaõunamahl kontsentraadist (1-liitrine, Eesti)								1.15
Mesi								
Mahemesi (0.4-0.5 kg pakendid)	9.63	12.81	13.20	12.81	12.11	12.68	12.65	16.95
Tavamesi (0.4-0.5 kg pakendid)	8.05	8.28	8.55	9.05				9.90
Maitse- ja ravimtaimed (10 g hind)								
Mahekibuvitsatee (10 g)	0.28	0.27	0.29	0.30	0.32	0.35	0.30	0.31
Mahe kibuvitsamarjad terved (10 g)								0.40
Tavakibuvitsamarjad (10 g)								0.48
Mahekummelitee (10 g)	1.03	0.90	0.90	1.00	1.00	1.01	1.15	1.13
Tavakummelitee (10 g)	0.83	0.71	0.77	0.93				0.76
Mahenõmm-liivatee (10 g)	0.99	0.92	0.92	0.98	1.02	0.99	1.10	1.05
Mahepiparmünditee (10 g)	0.98	0.89	0.88	0.90	0.96	0.97	1.01	1.03
Tavapiparmünditee (10 g)	0.86	0.79	0.91	1.03				1.13
Mahekõrvenõges (10g)								1.07
Mahenurmenukuõied (10g)								1.16
Tavanurmenukuõied (10 g)								1.34
Mahepärnaõietee (10g)								1.10
Tavapärnaõietee (10 g)								1.21
Maheraudrohutee (10g)								0.93
Tavaraudrohuõis (10 g)								0.93
Mahe saialilletee (10g)								1.09
Mahe sidrunmelissi tee (10g)								1.08
Õlid								
Mahe rapsiõli								6.78
Muud								
Maheviin, I								23.20
Tavaviin (keskmise hinnaklass), I								8.45
Tavaviin (kõrgem hinnaklass), I								16.90
Mahebeebitoidud								12.62

2011-2014. aastatel võisid hinnavõrdluses olla teised indikaatoritooted ja pakendi suurus kui teistel aastatel.

*sept, dets **märts, juuni

Allikad: EMOR (2011-2014), EKI